

HET BOEK NEHEMIA.

Het Boek Nehemia ontleent zijn naam aan den zoon van Hachalja, den schenken van Arthahsasta, den koning van Perzië.

Het draagt tot opschrift: Dibree Nechemjah, d.i. geschiedenis van Nehemia en deelt ons mede, hoe Nehemia verlof ontvangt van den Perzischen koning, om naar zijn vaderland terug te keren en de muren van Jeruzalem op te bouwen, en van dit verlof gebruikt maakt, om het goede voor zijn volk te zoeken.

Het vermeldt in de eerste plaats de voltooiing van het werk, niettegenstaande den hevigen tegenstand der Samaritanen, vervolgens het stuiten van den woeker onder de Joden, een moordaanslag op zijn leven, de vermeerdering van de bevolking van Jeruzalem en, na zijn tweede komst, het tegengaan der ingeslopen misbruiken.

Voorts bevat het een lijst van de met de Zerubbabel teruggekeerden, benevens van de Priesters en Levieten.

Het Boek laat zich verdelen in drie delen.

Het eerste deel (Hoofdstuk 1-7) behelst de mededeling van de komst van Nehemia te Jeruzalem, de bevestiging der heilige stad en het vinden van het geslachtsregister der met Zerubbabel teruggekeerden.

Het tweede deel (Hoofdstuk 8-10) beschrijft, hoe Ezra op het Loofhuttenfeest de Wet voorleest en het volk met Nehemia, als landvoogd aan het hoofd, het verbond bezegelt.

Het derde deel (Hoofdstuk 9-13) bevat enige lijsten der Priesters en Levieten, de geschiedenis der inwijding van de stadsmuren en het tegengaan van de ingeslopen misbruiken onder Israël.

Het geheel doet ons zien, hoe de Heere God zijn volk met een oog van trouwe zorg gadeslaat, Zijn Verbond gedenkt en er voor zorgt, dat uit- en inwendig, Israël als het afgezonderd volk in het land der vaderen gevestigd blijft, het beschermt tegen zijne vijanden daarbuiten, maar ook innerlijk het van alle inmenging met andere volken doet bevrijden.

Wordt ons derhalve in Ezra verhaald, hoe Israël zijn Heiligdom terugkreeg, in dit Boek wordt ons meegedeeld, hoe Gods volk weer in het bezit kwam van de heilige stad.

HOOFDSTUK 1.

HET GEBED VAN NEHEMIA VOOR DE KINDEREN ISRAËL'S.

I. Vs. 1-11. Nehemia, een van de schenkers van den Perzischen koning Artaxerxes I, ontvangt, door zijnen broeder Hanani, bericht van den toestand van Jeruzalem, hoe de muren van een gereten en de poorten door vuur verbrand zijn. Hij is daardoor diep ter neer gebogen en stort zijn innig bedroefd hart in gebed en belijdenis van zonden voor den Heere uit. Daar hij echter als ambtenaar van den koning, niet zonder verlof van zijnen aardsen heer naar Jeruzalem mag gaan, en hij niet in staat is iets te doen om den druk van zijn volk te verlichten, bidt hij tot God, dat de Heere hem genade zal doen vinden in de ogen van Artaxerxes, en dat hij de krachtige ondersteuning van dezen koning zal mogen genieten.

1. Wat in de volgende hoofdstukken zal verhaald worden, zijn de geschiedenissen van Nehemia 1) d.i. Troost of Trooster des Heren; hij was de zoon van Hachalja, volgens sommigen uit een priesterlijk geslacht, volgens anderen en met meer waarschijnlijkheid uit den stam van Juda, misschien zelfs van koninklijken bloede. En het geschiedde in de maand Chisleu, d.i. December (Exodus 12: 2), in het twintigste jaar 2) van de regering van den koning Artaxerxes Longimanus (Ezra 1: 4), in het jaar 445 v. Chr., als ik te Susan in het paleis des konings was, waar deze gedurende den zomer gewoon was verblijf te houden.

1) In het Hebr. Dibree Nechemjah. Terecht door de Staten-Vert. overgezet met, de geschiedenissen of nog beter: de geschiedenis van Nehemia. Het eerste woord heeft hier niet de betekenis van, daden of verhalen, maar van geschiedenis. Nehemia beschrijft zelf zijne geschiedenis in betrekking tot Jeruzalem en Juda.

2) Dewijl Ezra optoog in het zevende jaar (Ezra 7: 8) van dezen koning en Nehemia in het twintigste, zo ligt er een tijdsverloop van 13 jaren tussen beide.

2. Zo kwam Hanani, een van mijne broederen naar den vleze (Hoofdstuk 7: 2), hij en sommige mannen uit Juda, met welke hij kort te voren uit Jeruzalem was wedergekeerd; en ik vraagde hen naar de Joden, die ontkomen waren, (die overgebleven waren van de gevangenis) 1) en naar den toestand van Jeruzalem.

1) Die ontkomen waren, die overgebleven waren, zijn de teruggekeerden naar Jeruzalem, en worden hiermede onderscheiden van degenen, die niet naar het land der vaderen waren teruggekeerd, maar in Babel en andere heidense landen waren achtergebleven.

3. En zij zeiden, tot mij: De overgeblevenen die van de gevangenis uit Babel aldaar waren in het landschap Juda zijn overgebleven, die, ontkomen uit de ballingschap, in Juda verkeren, zijn in grote ellende en in versmaadheid; en Jeruzalems muur is verscheurd en hare poorten zijn met vuur verbrand 1) (Ezra 6: 22 Aanm).

1) Bij het lezen van deze woorden komt men van zelf tot de gedachte, dat hier gesproken wordt van gebeurtenissen van den laatsten tijd, en dat ene zware beproeving over het volk, dat

in Juda woonde, gekomen was. Die uitleggers, die hetgeen in Ezra 4: 6-23 beschreven wordt, tot den tijd van Xerxes I en zijn zoon Artaxerxes I brengen (zie 2 op Ezra 4: 6) verklaren dit op de volgende wijze. De Joden hadden beproefd om Jeruzalem te versterken, ene omstandigheid, die zeer gemakkelijk is te verklaren, daar Ezra bij het volk ene begeerte had opgewekt om in strenge afzondering van de Heidense naburen, op grond van de Mozaische instellingen te leven. De vriendelijke gezindheid van den koning van Perzië, blijkbaar uit de zending van Ezra, kon hen op den gelukkigen uitslag hunner pogingen doen hopen; maar dit was ook de oorzaak dat de Perzische ambtenaren wantrouwen begonnen op te vatten en den koning overhaalden om te verbieden dat Jeruzalem zou versterkt worden. Terstond maakten de ambtenaren gebruik van dit verbod, zij verwoestten wat er van gebouwd was, en werden daarin door der Joden vijandige naburen geholpen. De 85ste Psalm, die door vele Schriftverklaarders tot dezen tijd gebracht wordt, is door ons bij Ezra 6: 22 aangehaald, wellicht behoort hier ook Psalm 129 genoemd te worden..

Dit ziet kennelijk op hetgeen Ezra 4: 6-23 is medegedeeld. Tengevolge van de samenspanning der vijanden is het bevel door Arthasasta uitgevaardigd, dat de muren der stad, die door Nebukadnezar verwoest waren, niet mochten worden opgebouwd. De heilige stad lag dus open en bloot voor elke vijandelijken aanval. Er was geen muur en geen poort, om de vijanden te houden buiten Jeruzalem, en alzo den heiligen tempel te beschermen tegen de list en lagen der Samaritanen.

Israël had zijne vrijheid en zijn tempel terug, maar het had in Juda den strijd tegen de heidenen en Samaritanen, en ook het Perzische hof scheen meer vijandig gezind.

Het is daarom, dat Hanani en de zijnen zich naar Nehemia begeven, opdat deze zijn invloed mocht aanwenden bij den koning, dat het verbod werd opgeheven en deze, dewijl hij een aanzienlijke betrekking bij den koning bekleedde en zeer bij hem in gunst stond, alles mocht aanwenden, opdat ook de heilige stad weer werd opgebouwd en de muur, die nog immer, tengevolge van Nebukadnezar's verwoesting, verbroken was, weer werd hersteld.

4. En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zo zat 1) ik door smart overweldigd neer en weende, en bedreef rouw, enige dagen, en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van den God des hemels²⁾ (Ezra 1: 2; 9: 3).

1) Dit zitten geeft aan, een diep droevige gemoedsgesteldheid en de gestalte van een treurende, gelijk dan ook de profeet Jeremia (Klaagl. 3: 28) den treurende toeroept: "Hij zitte eenzaam, en zwijge stil." Vandaar ook, dat hier terstond er op volgt, dat Nehemia weende en rouw bedreef.

2) In de volgende verzen hebben wij ene korte samenvatting van hetgeen Nehemia dag en nacht (vs. 6) voor des Heeren aangezicht bad. Nehemia doet zich in dit Boek kennen, als een teder godzalig man, die toegerust met macht en rijkdom en wijsheid, juist de man in Gods hand was, die het aangevangen werk van Ezra tot een gewenst einde zou kunnen brengen.

5. En ik zei: a) Och HEERE, God des hemels 1), Gij grote en vreselijke God! b) die het verbond en de goedertierenheid houdt dien, die Hem liefhebben en Zijne geboden houden (Hoofdstuk 4: 14; 9: 32; Deuteronomium 7: 9,21).

a) Dan. 9: 4

b) Exodus 20: 6; 34: 7. Numeri 14: 18. Deuteronomium 5: 10. Psalm 86: 15; 103: 8; 145: 8.

1) Nehemia spreekt hier God aan, in de eerste plaats als de Bestuurder van alles, wat plaats heeft, en daarna als de God des Verbonds, die immer die God blijft, zoals Hij zich geopenbaard heeft als degene, die Zijne goedertierenheid houdt, aan hen, die Hem liefhebben. Hij is bekend met God, dit straalt hierin duidelijk door, zoals Hij zich aan Mozes en in de gangen met Zijn volk heeft bekend gemaakt, en daarom neemt hij vrijmoedigheid, om voor Hem de bedrukte ziele uit te storten.

6. Laat toch Uw oor opmerkende, en Uwe ogen open zijn, die voor onzen nood schijnen gesloten te zijn (Psalm 130: 2), om te horen naar het gebed Uws knechts, dat ik heden in dezen tijd voor Uw aangezicht bid, dag en nacht, voor de kinderen Israëls, Uwe knechten; en ik doe belijdenis of, en hoe ik belijdenis doe over de zonden der kinderen Israëls, die wij 1) tegen U gezondigd hebben: ook ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd (Ezra 9: 6. Dan. 9: 6,8).

1) Ook hier bij Nehemia, gelijk vroeger bij Ezra, is een zich één gevoelen, wat de zonde en schuld betreft, met Israëls volk. Hij plaatst zich niet buiten de schuld van zijn volk, maar hij erkent het, dat ook hij er aan schuldig staat. Daarom voegt hij er bij: "Ook ik en mijns vaders huis", waarmee hij betuigt, dat dit *wij* niet is een frase, maar overtuiging van het waarlijk verbroken hart.

7. Wij hebben het ganselijk tegen U verdorven, wij zijn door ijdele dingen van den rechten weg afgevoerd, en wij hebben niet gehouden de geboden, noch de inzettingen, noch de rechten, die gij Uwen knecht Mozes geboden hebt 1).

1) In de zondebelijdenis moet men deze twee dingen erkennen, ten aanzien van de snoodheid der zonde, als eerst, dat zij is een bederf van ons zelve, en ten anderen, een belediging van God; want men leeft dan naar de bedorven begeerlijkheden van zijn eigen hart, en ontkent en hoont de Godheid, door het verachten en versmaden van 's Heeren Geboden..

8. Gedenk toch des woords 1) a), dat Gij Uwen knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien.

a) Deuteronomium 4: 25-27; 30: 2-4.

1) God had de Israëlieten te voren gewaarschuwd dat, zo zij Zijne geboden overtraden, zij verstrooid zouden worden, maar wanneer zij tot Hem zouden terugkeren, zou Hij hen terugvoeren naar hun eigen land. Indien God Zijner beloften niet meer gedacht, dan wij Zijner

geboden, dan waren wij allen verloren. In het gebed op de beloften van God te pleiten is de beste weg om verhooring te erlangen. Hij leert ons zelf op Zijn woord te hopen..

9. En gij zult u tot Mij bekeren en Mijne geboden houden en die doen; al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels, tot aan de verste streken, waar het uitspansel de aarde schijnt te raken, Ik zal hen van daar verzamelen, en Ik zal ze brengen tot de plaats, die Ik verkoren heb tot Jeruzalem, om Mijnen naam aldaar te doen wonen.

Wat Nehemia hier den Heere voorhoudt, waarop Hij pleit, is niet ene letterlijke aanhaling van een of andere belofte, maar een korte samenvatting van de bedreigingen en beloften des Verbonds, met Zijn volk gesloten. De Heere had Zijn volk gedreigd, dat, indien het Zijn Verbond zou breken, Hij het zou verstrooien onder de volken, maar ook beloofd, dat, indien het zich zou bekeren, Hij het weer naar de erve der vaderen zou terugbrengen, en weer Zijne genade en Zijne genadige tegenwoordigheid zou openbaren. Op dit laatste is wel te letten, ook om deze bede wel te verstaan. Want toch Israël had er niet genoeg aan, dat het al weer in Kanaän was. Zou het zijn en wonen in het vaderland een gezegend, een waarlijk gelukkig wonen zijn, dan moest het ook en bovenal ervaren, dat de Heere God weer in gunste op Zijn volk neerzag, weer in hun midden Zijn Naam deed wonen, d.i. de heerlijkheid en genade van Zijn Wezen deed ervaren.

De gemeenschap Gods moest worden genoten. En dit is het, waarom Nehemia smeekt. Want, ja, Israël was al voor een groot gedeelte teruggekeerd, de tempel was al gebouwd, maar de heilige stad lag nog open en bloot voor den vijand. Het scheen wel, dat de Heere nog niet met Zijn volle gunstbetoning was gekomen, dat er nog een breuke was. En daarom smeekt Nehemia en wijst Hij den Heere er op, dat Hij beloofd heeft, om daar Zijn Naam te doen wonen, d.i. de heerlijkheid van Zijn Wezen te openbaren.

10. Zij, die nu weer in Judea en Jeruzalem wonen, zijn toch, ofschoon thans slechts een zwak overblijfsel van de vroegere theocratische gemeente, Uwe knechten en Uw volk, dat Gij verlost hebt door Uwe grote kracht en door Uwe sterke hand, en daarmee hebt Gij weer het oude Israël hersteld, dat Gij eens uit de Egyptische dienstbaarheid hebt verlost.

11. Och HEERE! laat toch Uw oor opmerkende zijn op het gebed Uws knechts (Nehemia), en op het gebed Uwer knechten (de overige vrome Israëlieten), die lust hebben, die begeren Uwen naam te vrezen; en doe het toch Uwen knecht heden wel gelukken wat hij ten beste van Uw volk zich heeft voorgenomen te doen (Hoofdstuk 2: 1 vv.), en geef hem, Uwen knecht barmhartigheid voor het aangezicht dezes mans¹), den koning Artaxerxes 1. Ik nu was des konings schenken ²), een van de schenkers des konings; door hem en met hem alleen kan ik iets doen; daarom bad ik zo als hierboven gezegd is.

1) Hoe aangenaam is het als iemand, dien wij liefhebben, en die ons helpen kan, de oren tot ons neigt, om ons te horen. Nehemia vraagt dit van God. Hoe gemeenzaam. In hoe noemt hij den groten koning van Perzië? Dien man. Ja voor God staande is de grootste monarch maar een man, een mens, die stof en asse is..

Dit laatste dient, om aan te duiden, wie hij met dezen man bedoelt, n.l. den koning van Perzië. Met de laatste woorden van zijn bede legt Nehemia zijne diepe afhankelijkheid voor zijn God neer. Wel heeft de koning een groot vertrouwen in hem, anders had hij hem niet tot schenken benoemd, maar hij gevoelt het ook zeer goed, dat de Heere God zelf ook dezen monarch moet tonen, dat hij een mens is, die onderworpen is aan Hem, den Koning der koningen, opdat zijn hart vermurwd worde en hij volkomen toestemming geeft, om de muren van Jeruzalem te herstellen.

En Nehemia heeft niet te vergeefs gebeden en zijn vertrouwen gesteld op den Heere Heere!

2) Nehemia was schenken of bottelier van den koning en dit gaf hem bijzondere gelegenheid om den koning dikwijls te spreken; om zulk ene plaats te bekleden moest hij wel vertrouwen van den koning bezitten. Geen Oosters vorst zou een schenken bij zich genomen hebben, aan wie hij zijn leven niet kon toevertrouwen; want menigmaal was het reeds gebeurd, dat enen vorst in zijnen drank vergif was ingegeven;

HOOFDSTUK 2.

NEHEMIA ONTVANGT DE MACHT EN BRIEVEN OM JERUZALEM TE BOUWEN.

II. Vs. 1-20. Eerst verscheidene manden later vindt Nehemia gelegenheid, om aan den Perzischen koning zijn doel, om de muren van Jeruzalem weer op te bouwen, bekend te maken en het verlot daartoe te verkrijgen. Met brieven van volmacht aan de pacha's aan deze zijde des Eufraats voorzien, en zelf tot landvoogd van Judea benoemd (Hoofdstuk 5: 14) reist hij nu naar Jeruzalem, verwekt daar echter met zijne plannen terstond de tegenwerking en de bespottung van sommige mannen, die vijanden van de kinderen Israël's waren. Daarom vangt hij zijn werk in alle stilte aan, rijdt in enen nacht, bij helder maanlicht, door enigen vergezeld de stad rond, om alzo zelf in persoon den staat der zaken te onderzoeken, en daaruit te besluiten of de onderneming uitvoerbaar is. Nu roept hij ene volksvergadering van mannen te zamen, waarin hij zijne plannen hun voorlegt. Deze keuren alles goed, en beginnen de nodige toebereidselen te maken, niettegenstaande hun tegenstanders hen bespotten en verdacht zoeken te maken. Moedig stelt zich Nehemia tegen hun spotreden, en beroemt zich op de hulp, die zijn God hem niet zal onthouden.

1. Toen geschiedde het in de maand Nisan 1), in het twintigste jaar van den koning Arthahsasta, alzo 3 à 4 maanden na de gebeurtenis, die in het vorige hoofdstuk verhaald wordt 2), als er wijn voor zijn aangezicht was, en het weer mijne beurt was om het ambt van schenken bij hem waar te nemen, dat ik den beker met wijn opnam, en gaf hem den koning (Genesis 14: 13,21); nu was ik nooit treurig geweest voor zijn aangezicht, wanneer ik hem den wijn aanbood; maar nu, wil hij zeggen, was het geheel anders met mij gesteld.

1) Naar de Hebr. tijdrekening is Nisan de eerste maand van het Kerkelijke jaar (Exodus 12: 2 12.2) en wel hier van het jaar 444 v. Chr. Het twintigste jaar der regering van den koning daarentegen, zo als dit bij de tijdrekening van de regering der Heidense koningen gebruikelijk was, werd reeds van 1 Tisri (Oktober), het begin van het burgerlijke jaar, alzo een halfjaar vroeger, gerekend (Hoofdstuk 1: 1), dewijl het hier niet een heilige, maar een burgerlijke handeling betrof.

2) Waarom Nehemia zich eerst zoveel later tot den koning wendde, wordt daardoor verklaard, dat men bij een vorst het gunstige oogenblik moet afwachten; bovendien verhuisde Artaxerxes eerst op dien tijd naar het slot Suzan (Ezra 1: 4). Nehemia vond wellicht den Perziaansen vorst gedurig omringd van zulke lieden, die den Joden niet gunstig gezind waren en van welke hij weer had te vermoeden, dat ze zijne pogingen zouden dwarsbomen.

Waarschijnlijk moest ook Nehemia wachten met tot den koning te gaan, totdat hij geroepen werd, daar niemand ongeroepen voor den koning mocht verschijnen, en wel op straffe des doods..

Wijn was voor den koning, is ene, het volgende duidelijk makende mededeling. De woorden geven aan, dat er toen een feestmaal werd gehouden, waaraan de koning met de koningin deelnam..

2. Zo zei de koning tot mij: Waarom is uw aangezicht treurig, zo gij toch niet ziek zijt? Uw gelaat en uwe gehele houding dragen gene kentekenen van ziekte; dit is duidelijk niet dan treurigheid des harten: want gij verricht uw ambt evenals gewoonlijk, gij schijnt slechts zwaarmoedig te zijn. Toen vreesde ik gans zeer 1) (Jozua 13: 1), ik was in bange verwachting, hoe deze beslissende ure zou aflopen.

1) Dit vrezen heeft de betekenis van zeer bevreesd te zijn. Niet alleen was voor hem nu het ogenblik gekomen, om op te komen bij den koning voor zijn volk, moest hij dus spreken, maar hij wist ook niet hoe de afloop zou zijn, of hij een gunstig antwoord zou ontvangen. Een Oosters vorst was toch dikwijls zo grillig en leefde met zijn onderdanen, alsof leven en dood van dezelfde betekenis waren. Hij had vroeger bevel gegeven, om den bouw te staken, zou hij nu tot andere gedachten zijn te brengen? Is het te verwonderen, dat Nehemia vreesde, beefde en in angstige verwachting was?

Wij zien echter, dat ook hij in dit beslissend ogenblik zich sterkt in den Heere, zijn God, als straks de koning hem vraagt, wat zijn bede is. Nehemia werd geheel van zich zelfen afgebracht, om alleen te hopen op den Heere God. God zou en moest de ere hebben, niet alleen van het bouwen van den Tempel, maar ook van het herbouwen der stad.

3. En ik zei tot den koning: De koning leve in eeuwigheid (Dan. 2: 4; 3: 9)! Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn; daar de stad, de plaats der begrafenis van mijner vaderen, waar mijne vaderen begraven zijn, woest is, en hare poorten met vuur verteerd zijn 1) (Hoofdstuk 1: 3).

1) Niet nu pas met vuur verteerd zijn, maar reeds vroeger, van af de dagen der verwoesting door Nebukadnezar.

4. En de koning zei tot mij, terwijl hij zich bereid verklaarde om iets voor Jeruzalem te doen: Wat verzoekt gij nu? Toen bad ik 1), een ogenblik wachtende, tot den God van den hemel 2), dat Hij het hart van den koning mocht neigen (Spreuken 21: 1).

1) Wat Nehemia hier deed, was niet een bidden, waarbij enige vorm in acht werd genomen, dat kon op dit ogenblik niet, dewijl hij als schenken stond voor het aangezicht des konings, maar dit gebed was een stille verzuchting, een schietgebed, waar achter, zoals Luther op zijne eigenaardige wijze uitdrukt, de duivel geen klauw kan krijgen. Het was het roepen het zuchten der ziele van dezen godvruchtigen dienstknecht Gods tot zijn God en Heere, die de harten in Zijn hand heeft en ze neigt als waterbeken. En nooit heeft het kind van God in zulke omstandigheden te vergeefs zijne ziele uitgestort voor zijn God, want het gold hier de ere Gods en het heil van zijn erfdeel.

2) Nehemia had kort te voren plechtig gebeden, doch nu verzuchtte hij in het heimelijke; zo moet het openbaar en verborgen gebed elkaar verpozen, en wij moeten ijverig en aanhoudende zijn in dezen heiligen plicht, die ons in alle goede werken kan en zal bevestigen..

5. En ik zei daarna tot den koning: Zo het den koning goed dunkt, en zo uw knecht voor uw aangezicht aangenaam is, zo gij uwen knecht daarvoor geschikt oordeelt, dat gij mij dan zendt naar Juda, naar de stad der begrafenis van mijner vaderen, waar onze vaderen begraven liggen, dat ik ze bouwe.

Nehemia was in hoge bediening bij den machtigsten monarch van dien tijd. Hij verkeerde als opperschenker in de onmiddellijke tegenwoordigheid des konings en woonde in zijn paleis. En zulk een paleis was geen gebouw als bij ons, neen, het verblijf, of liever de verblijven van zulk een Oosters Alleenheerser waren gewoonlijk ene stad op zich zelve, vervuld van al de heerlijkheden der aarde, met lusthoven, diergaarden, vijvers, fonteinen en stromende wateren, en van het overige gedeelte des volks geheel afgezonderd. En toch had Nehemia in dat lustverblijf niet opgehouden een zoon van Abraham te zijn, en zijne arme broederen te Jeruzalem niet vergeten. God plaatste hem juist aan het hof en in de nabijheid des konings, om daar te waken en te pleiten voor de belangen van zijn volk; zo dient ook een iegelijk Christen, die in hoogheid is geplaatst, te weten, dat hij daar alleen door God gesteld is, om de gemeenschap open te houden tussen de hoogheden der aarde en de arme gelovigen; terwijl ieder Christen, in welke betrekking God hem ook geplaatst heeft, zich de vraag moet voorleggen: Wat kan ik doen tot heil van Gods kerk? Nehemia wist, dat hij zijne bede van den koning verkrijgen zou, omdat hij deze zaak met God besproken had, en nochtans bad hij wederom in stilte (vs. 4). Dit laatste hapert gewoonlijk bij ons. Als wij iets gebeden hebben, dan rusten wij te spoedig, dan zeggen wij bij ons zelve: Wij hebben er om gebeden, wij zullen nu op de uitkomst wachten, in plaats van te bidden na gebeden te hebben, in plaats van zolang te bidden, totdat wij verkregen hebben, waarom wij bidden. Het is alsof wij op een paal, dien wij in den grond moeten heien, enige slagen laten vallen en dan ophouden, en van de gevallen slagen verwachten, dat de paal nu wel van zelf zakken zal, neen! wij moeten zolang het blok op den paal laten vallen, totdat de paal de diepte bereikt heeft, waarop hij zitten moet..

6. Toen zei de koning tot mij, daar terwijl de koningin nevens hem zat 1), die zich met deze vraag verenigde: Hoe lang zal uwe reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het behaagde den koning, zo als ik reeds uit de vriendelijke vraag van hem en zijne gemalin kon vermoeden, dat hij mij zond, zo als ik gevraagd had, en nadat ik hem een zekeren tijd gesteld had, wanneer ik dacht weer terug te kunnen zijn (vergelijk Hoofdstuk 13: 6).

1) Er werd dan een buitengewoon feest gevierd, anders was het aan het Perziaanse hof de gewoonte niet, dat de koningin aan 's vorsten tafel at (Esther 1: 11). Mogelijk is de vreugde van dien dag een middel geweest, om 's konings hart te neigen, dat hij het verzoek van Nehemia aanstonds toestond. Het kan ook zijn, dat de koningin de Joden niet ongenegen was, en Nehemia daarom te eerder deze gelegenheid waarnam.

7. Voorts zei ik tot den koning: Zo het den koning goed dunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, dat zij mij ongehinderd door hun gebied laten trekken (Deuteronomium 2: 30), totdat ik in Juda zal gekomen zijn.

8. Ook enen brief aan Asaf, den bewaarder van den lusthof¹⁾, den houtvester des konings, wie het bestuur is opgedragen, welken de koning heeft, dat hij mij hout geve, om te zolderen de poorten van het paleis, dat aan het huis is, tot balken voor den burcht, die tot den tempel behoort ²⁾, en tot den stadsmuur, om daarin de nodige poorten te kunnen plaatsen, en tot het huis, waar ik, in mijne hoedanigheid als landvoogd intrekken zal. En de koning gaf ze mij, ik kreeg de gevraagde brieven en volmachten, naar de goede hand mijns Gods ³⁾ over mij. (Ezra 7: 6).

1) In het Hebr. Haphardees: het Griekse paradeisov, ons, paradijs. Een woord uit het Perzisch overgenomen en in die taal betekende: lusthof des konings. Het lidwoord staat er voor en daarom is hier te denken aan een bepaalden koninklijken lusthof in Palestina. Al kan het niet met zekerheid worden uitgemaakt, toch ligt het voor de hand, dat hier bedoeld wordt het bekende Sycomorenbos van David en van de koningen van Juda, hetwelk nu vanwege de overheersing van Perzië, Perzisch kroondomein was geworden. Dit bos lag in de laagte (1 Kronieken 27: 28). In de dagen van Nehemia was een zekere Asaf er voogd of bewaarder van. Oudere uitleggers denken aan een lusthof tussen den Libanon en den Anti-Libanon.

2) Dit paleis of deze burcht wordt voor het latere Baris, of de burcht Antonia gehouden, waarvan men in de boeken der Makkabeeën geschreven vindt..

3) Nehemia geeft hiervan niet de eer aan zich zelve, maar aan zijn God. Daarin dat de koning alle zijne begeerten vervuld heeft, erkent hij de macht en goedheid Gods.

9. Toen kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier ¹⁾, en gaf hun de brieven des konings. En de koning had oversten des heirs en ruiters met mij gezonden ²⁾, die ik ook tot mijnen dienst in Jeruzalem bij mij hield.

1) Volgens Josefus heette de toenmalige stadhouder van Syrië en Fenicië, Adeos, die echter nog bijzondere onderstadhouders of landvoogden over enkele provincies onder zich had.

2) Er staat niet, dat hij om die ruiterbende verzocht heeft, integendeel blijkt hier genoeg, dat de koning dit uit zich zelve heeft gedaan, uit grote achting voor Nehemia, opdat zijn reis wel zou gelukken. Waar de koning hem deze bescherming aanbood, behoefde hij niet te weigeren.

10. Toen nu Sanballat, de Horoniet, van Beth-Horon ¹⁾ (Jozua 10: 10 vv.), en Tobia, de Ammonietische knecht, de bevelhebber van het land der Ammonieten ²⁾, dat hoorden, mishagde het hun met groot mishagen ³⁾, dat er een mens, die naar hun gedachte zo weinig te beduiden had als ik, gekomen was, om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israël's.

1) Velen verstaan de uitdrukking in dezen zin: geboortig van Horonaim, aan gene zijde van den Jordaen (Jes. 15: 5. Jer. 48: 3). Omtrent dezen Sanballat is nog al verschil van gevoelen. Josefus spreekt van enen man van dezen naam, een Cutheër, Perzisch landvoogd van Samaria, ten tijde van Darius Codomannus. Hij verhaalt (Antt. XI 7,2 en 11,8), dat hij zijne dochter ten huwelijk gaf aan Manasse, den broeder van den hogepriester Jaddua, en dat hij voor hem den Samaritaansen tempeldienst op Gerizim heeft ingericht. Dit schijnt echter gedeeltelijk

betrekking te hebben op enen anderen Sanballat (Vergelijk Hoofdstuk 13: 28). Herzfeld in zijne geschiedenis van het volk Israël's, houdt hem voor afkomstig van Beth-Horon; anderen erkennen in hem den bevelhebber van het land der Moabieten, zo als Tobia die der Ammonieten was..

2) Er is grond voor het vermoeden, dat Tobia vroeger een Ammonietische slaaf geweest is, die zich echter, na zijne vrijheid herkegen te hebben, wist te verheffen tot de waardigheid van ambtenaar van den koning van Perzië in zijn geboorteland. Intussen behoeft men de uitdrukking "knecht" geenszins op deze wijze uit te leggen; dit kan immers ook wel de titel geweest zijn voor de ambtenaren in de kleinere districten, zo als in onzen tijd het "minister" oorspronkelijk een dienaar betekent. Van de kuiperijen van Tobia, die voor de Joden zo gevaarlijk waren, omdat hij zich door een huwelijk verbonden had met voorname families in Jeruzalem, zullen wij later horen (Hoofdstuk 6: 17 vv.; 13: 1)..

3) Bij de twee genoemden behoort nog de Arabische hoofdman Gesem (vs. 19). Het schijnt dat het bijzonder deze drie mannen geweest zijn, die het tegenhouden van den opbouw der muren en der poorten van Jeruzalem, waarvan Hoofdstuk 1: 3 gesproken is hebben bewerkstelligd.

Reeds nu maakt Nehemia melding van deze mannen, dewijl zij later hem en den Joden op alle mogelijke wijze hebben tegengewerkt. Zij noemen den dienstknecht Gods op verachtelijke wijze een mens, d.i. iemand, van wie het niet de moeite waard is, kennis te nemen, wie men niet behoeft te vrezen en van wie men niets heeft te duchten.

Zo redeneert altijd de wereld. De wereld blijft zich immer gelijk, gelijk ook zo duidelijk was in de dagen der Hervorming, toen Rome in haar verwatenheid, het opkomen voor Gods Woord en voor de rechtvaardiging des zondaars, door Luther, armzalige monnikentwisten noemde.

11. En ik kwam omstreeks op het einde van Juni des jaars 444 te Jeruzalem, en was daar drie dagen (vergelijk Ezra 8: 32), om uit te rusten.

12. Daarna maakte ik mij, uit voorzichtigheid, om zo mogelijk den voorgenomen bouw voor de zo even genoemde tegenstanders geheim te houden, des nachts 1) op, ik en wenige mannen, die mij te voet geleidden, met mij; en ik gaf geen mens te kennen, wat mijn God mij in mijn hart gegeven had, om aan Jeruzalem te doen; en er was, omdat mijne geleiders te voet gingen, geen dier met mij, dan het dier, het paard (Hoofdstuk 7: 68. Deuteronomium 17: 16), waarop ik reed.

1) De reden, waarom Nehemia alzo te werk ging, zit hem ongetwijfeld hierin, dat hij wetende de listen en lagen van Sanballat en de zijnen, eerst op de hoogte van den stand van zaken wil wezen, aler hij met den arbeid begint. Als een wijs bouwmeester neemt hij eerst de zaken goed op en maakt hij zijne plannen, om straks voor een goede uitvoering te kunnen zorgen.

Het vertrouwen op God maakt niet roekeloos en zorgeloos.

13. En ik trok uit bij nacht door de Dalpoort, aan de westzijde der stad, en voorbij de Drakenfontein, in de richting van deze fontein of den benedensten vijver Gihon (1 Koningen 1: 33), en verder naar de Mistpoort, en ik brak, om mij van de waarheid te overtuigen, dat alles in zo slechten toestand was, aan de muren van Jeruzalem, welke verscheurd waren, en ik bemerkte overal tot mijne grote smart, dat men de zaken niet vergroot had, toen men mij die droevige boodschap in Perzië bracht, en ik zag met eigene ogen, dat hare poorten met vuur verteerd waren.

14. En ik ging te paard voort naar de Fonteinpoort, en naar des konings vijver (2 Samuel 17: 17), doch daar was, door de opeengehoopte stenen, die daar waren blijven liggen na de verwoesting, gene plaats voor het dier, waarop ik reed, om onder mij voort te gaan; ik moest dus afstijgen, en te voet mijnen weg vervolgen.

15. Toen ging ik op met grote moeite en inspanning, in de duisternis des nachts, door de beek Kidron, in ene noordelijke richting, en ik brak 1) aan den muur, en zag weer met smart de grote breuken aan de stad, die ik lief had; en ik keerde weer, terwijl ik mij aan den noordoostelijken hoek der stad naar het westen wendde, en kwam daarna in door de Dalpoort, waar ik was uitgegaan ken.13); alzo keerde ik wederom.

1) In het Hebr. Waèhi Schober. Dit betekent: En ik was brekende. Anderen lezen, zoals Aben-Ezra, in plaats van Schober, Sober en dan betekent het: Ik was opnemende. Dit laatste past hier beter dan het eerste, hoewel ook LXX heeft, was brekende. Dan kan het echter alleen deze betekenis hebben, dat Nehemia, door het doen afbrokkelen van de verbroken muren, een juist begrip wil hebben van den werkelijken toestand. -

16. En de overheden in de stad wisten niet, waar ik heengegaan was, en wat ik deed; want ik had tot nog toe den Joden, de gewone burgers, en den priesters, en den edelen, de hoofden der vaderhuizen en geslachten der vaders, en andere overheden, en den anderen, die later het werk met mij deden, den bouwlieden, niets te kennen gegeven, opdat mijn voornemen niet vóór den tijd ruchtbaar zou worden, en omdat de tegenstanders (vs. 10), met wie verscheidene overheden in de stad het eens waren (Hoofdstuk 6: 17 vv.), de zaak niet zouden kunnen verraden.

17. Toen zei ik, nadat ik mij van de mogelijkheid der uitvoering van mijn plan overtuigd had, en de middelen en de wegen daartoe zorgvuldig bij mij zelven had overlegd, tot hen, die ik in een volksvergadering daartoe opzettelijk had bijeen doen komen, en die ook door hun macht en hun aanzien (vs. 16) veel tot het welslagen konden toebrengen: Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn, dat Jeruzalem verwoest is, en hare poorten met vuur verbrand zijn; komt, en laat ons Jeruzalems muur opbouwen, opdat wij niet meer ene versmaadheid zijn voor de naburen, die zo vijandig tegen ons gezind zijn (Hoofdstuk 4: 4 vv.).

18. En ik gaf hun te kennen de zichtbare hulp van de hand mijns Gods, die goed over mij geweest was 1), en mijn voornemen tot hiertoe zo klaarblijkelijk had begunstigd, als ook de woorden des konings, die hij tot mij gesproken had, toen hij uitdrukkelijk de wederopbouw der muren had aanbevolen. Toen zeiden zij, het hun voorgelegde plan

goedkeurende: Laat ons op zijn 2), en het werk aangrijpen, wij verlangen u bij te staan, en willen terstond de handen ineen slaan, en alles gereed maken voor het werk, dat wij hopen te bouwen. Reeds in de maand Juli vingen zij het werk aan; en zij sterkten hun handen ten goede, zodat zij de zaak krachtig en vol ijver aangrepen.

1) Hij wil er zelf dien lof niet van hebben, als ware het zijn eigene vinding en gedachte, maar hij erkent geredelijk, dat God hem zulks in zijn hart gegeven heeft, en dat zij derhalve hem daartoe behulpzaam behoorden te zijn, want alles wat van God is, mag en moet met ernst en ijver bevorderd worden, en dan mag men hopen, dat men er voorspoedig in zal zijn, want waar God den mens toe aanzet, daarin zal Hij hem ook de hand lenen..

2) In het Hebr. Nakoem oebaninoe, d.i. laten wij ons opmaken en bouwen. God greep de verzamelden in het hart, zodat zij als uit één mond het uitriepen, dat zij de muren der stad zouden herbouwen. Overtuigd zijn zij niet alleen van de noodzakelijkheid, maar ook hiervan, dat God het wil, dat het was naar de wille Gods. Deze uitroep is een bewijs, dat zij wensen te buigen voor den wille Gods en geloven, dat God hun genadig zal zijn.

19. Als nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonietische knecht, en Gesem, de Arabier, de hoofdman van die Arabieren, die korten tijd te voren de Edomieten uit hun land naar het noordwesten hadden verdrongen en hun woonplaatsen voor zich zelve in bezit genomen, (Genesis 27: 40), dit hoorden, zo bespotten zij ons, en verachtten ons, en zij zeiden: Wat is dit voor een ding, dat gijlieden doet? Gij hebt wel grote ondernemingen in den zin, wilt gijlieden tegen den koning van Perzië rebelleren 1), daar gij de stad zo wilt versterken (Hoofdstuk 6: 6)?

1) Sanballat en de zijnen, in hun betrekkelijk machteloze woede, verwijten hun, Nehemia en den Joden, aan de ene zijde, dat zij geen kracht en macht hebben, om de muren te bouwen, en aan de andere zijde, dat zij dit werk doen, om in opstand te komen tegen den koning, dat zij de stad zó willen versterken, dat zij straks weer met goed gevolg een beleg van het Perzisch leger kan doorstaan. In Hoofdstuk 6: 6 spreekt Sanballat dit onomwonden uit.

20. Toen gaf Ik hun 1) tot antwoord, en zei tot hen: God van den hemel, die zal het ons doen gelukken, wat wij in Zijnen naam denken te ondernemen, en wij, Zijne knechten zullen ons opmaken en bouwen 2); want, daar wij door Hem begunstigd worden, en als Zijne knechten recht hebben om te bouwen, hebben wij de verzekering, dat het werk ons gelukken zal; maar gijlieden, die niet tot het verbondsvolk behoort, hebt geen deel, noch gerechtigheid (= recht), noch gedachtenis 3) in Jeruzalem en in Israël.

1) Sanballat en Tobia waren bepaalde vijanden van het Joodse volk; toen zij een man zagen komen, die ernstig het heil van de kinderen Israël's zocht, klom hun boosheid en spijt ten top. De vijandschap van het zaad der slang tegen de zaak van Christus is aan geen tijd of volk verbonden. Zij willen Nehemia plagen en zijn werk verstoren, maar te vergeefs. Met welke nietige redenen zoeken zij de Joden te ontmoedigen, maar daarentegen, met welke krachtige woorden spreken de kinderen Israël's hun vertrouwen op hunnen God uit. Zij waren dienaren van den Heere des hemels, den enigen, waren en levenden God. Wat zij deden was Zijn werk,

daarom zou Hij hen ondersteunen, en doen voorspoedig zijn, al woedden ook de Heidenen (Psalm 2: 1). De bedreigingen van de vijanden der Kerk kunnen gemakkelijk weerstaan worden door de vrienden van het rijk van God, maar wee hun, die geen lot of geen deel hebben in het nieuwe Jeruzalem, de stad onzes Gods..

2) Tegenover de vijandschap zijner wederpartijders spreekt Nehemia zijn vertrouwen op God uit. Hij acht den tegenstand niet gering, geeft zijnen vijanden geen smalende woorden terug, maar geeft de zaak over in de handen zijns Gods. In het geloof zullen zij de muren van Jeruzalem herbouwen, en zo sterk is hun geloofsvertrouwen, dat zij er ook van overtuigd zijn, dat hun plannen, dewijl het de plannen Gods zijn, wèl zullen gelukken.

3) Gedachtenis, in den zin van, aandenken, herinnering. Sanballat en de zijnen hadden nooit in Jeruzalem gewoond, gelijk de voorvaderen van Nehemia. Het is daarom, dat er ook bij hen geen liefde is voor de heilige stad en voor het herbouwen harer muren. Zij kunnen het zich niet indenken, wat er in het hart van de Joden omging en met welk een ijver en liefde deze zich opmaken, om de stad der vaderen weer in luister te herstellen.

HOOFDSTUK 3.

III. Vs. 1-32. In de eerste dagen van de maand Augustus (Hoofdstuk 6: 15) begint nu de werkelijke bouw der muren en der poorten. In dit Hoofdstuk wordt ons in een kort overzicht bericht gegeven van diegenen, welke de enkele delen van den muur van de ene poort tot de andere herstelden. Dit bericht begint met de priesters, die de Schaapspoort en den muur ten noorden daarvan bouwden, en eindigt met de goudsmiden en de kruideniers, die van het zuiden af tot aan de Schaapspoort werkten. Het punt van uitgang wordt genomen aan de noordoostzijde van den tempel, neemt eerst ene richting naar het noorden, dan naar het westen, hierop naar het zuiden, verder naar het oosten en eindelijk weer noordelijk, waar bij de Schaapspoort het eindpunt zich aan het aanvangspunt aaneensluit.

1. En Eljasib, de hogepriester, de zoon van Jojakim, den zoon van Jozua (Hoofdstuk 12: 10), maakte zich op met zijne broederen, de gewone priesters, en zij bouwden op de fondamente, die nog waren overgebleven van de verwoesting van Jeruzalem, de Schaapspoort 1), op de plaats van de tegenwoordige Stefanuspoort, door welke nog thans de Bedouïnen hun schapen, die zij te verkopen hebben, in de stad drijven; zij heiligden 2) ze, ze wijdden ze plechtig in, zodra zij met het bouwen gereed waren, en richtten hare deuren op (Hoofdstuk 6: 1); ja zij heiligden ze tot aan den toren Mea (Hoofdstuk 12: 39; Zach. 14: 16) (= honderd), en bouwden van daar nog een goed gedeelte verder in noordelijke richting, tot aan den toren Hananeël, aan den noordoostelijken hoek der stad.

1) De Schaapspoort was het dichtst bij den tempel, aan de zuidzijde der stad en dat gedeelte van het dal, van waar men recht op de stad van David en op den tempel zag. Zij werd de Schaapspoort genaamd, omdat de schapen tot den offerdienst geschikt, door deze poort stadwaarts werden ingevoerd. Hierom kan men ook lichtelijk de reden begrijpen waarom de priesters dit gedeelte van het werk der herbouwing op zich genomen hebben.

2) D.w.z. dat zij, na het bouwen van de Schaapspoort, die voorlopig inwijdden als de eersteling van de verdere poorten en muren. De heiliging of inwijding van den gehelen stadsmuur volgde eerst later, zoals Hoofdstuk 12: 27 vv. vermeld wordt. Hier werd de bouw geheiligd.

2. En aan zijne hand 1), naast Eljasib met zijne broederen, de priesters, bouwden de mannen van Jericho; ook bouwde verder aan zijne hand Zacchur, de zoon van Imri, met de mannen van zijn geslacht, het vierde stuk, dat de voortzetting van het zo even genoemde derde gedeelte uitmaakte.

1) Aan zijne hand is hier en in de volgende verzen betrekkelijk in letterlijken zin op te vatten, in den zin van, aan zijne zijde.

3. De Vispoort aan de noordzijde van Bezetha, dicht bij de vismarkt, nu bouwden de kinderen van Senaä (Ezra 2: 35); zij zolderden die door naast elkaar liggende balken, en richtten hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen 1), om de poort te sluiten.

1) Hoewel volgens Hoofdstuk 6: 1 de deuren niet eerder in de poorten werden gezet, dan nadat alle scheuren waren gedicht, zo wordt het toch hier reeds vermeld, om aan te geven, dat zij, die de poorten bouwden, ook de deuren maakten. Dezelfde mannen, die de poorten, dit is de bedoeling, bouwden, zetten straks ook de deuren er in.

4. En aan hun hand, verder naar het westen, verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon van Koz (vergelijk vs. 21), en aan hun hand in de tweede lijn, verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, den zoon van Mesezabeël, uit ene zeer aanzienlijke familie in Jeruzalem (Hoofdstuk 6: 19); en aan hun hand, in de derde lijn, verbeterde Zadok, zoon van Baëna.

5. Voorts aan hun hand, in de vierde lijn, verbeterden de Thekoïeten (2 Samuel 2: 1); maar hun voortreffelijken, de voornamen van de stad, brachten hunnen hals niet 1) tot den dienst huns Heeren 2), waren niet geneigd om zich te schikken naar den wil Gods en van Nehemia en de overige machthebbenden in Jeruzalem, en mede deel te nemen aan den arbeid.

1) Kanttekening: De armen moeten het kruis dragen, de rijken geven niets.

Velen beijverden zich in dit werk, hoewel zij gene inwoners van Jeruzalem waren; zij raadpleegden alleen het algemeen welzijn en gene bijzondere belangen. Elk Israëliet moest ene hand bieden aan het bouwen van Jeruzalem. Zelfs verscheidene hoofden en aanzienlijken, zowel van Jeruzalem als van de andere steden, werkten mede, zich verplicht rekenende om mede hun best te doen voor het goede werk. Met recht wordt het aan de edelen of voortreffelijken van Thekoa verweten, dat zij geen deel wilden nemen aan dezen dienst, alsof hun rang hen van de verplichting onthief, om God te dienen en goed te doen, dat toch inderdaad de hoogste eer en de ware vrijheid is. Edelen, die den waren adeldom bezitten moeten niets te gering voor zich rekenen, wanneer zij daardoor het welzijn van hun land en van hun medeburgers kunnen bevorderen. Waartoe dient de adeldom anders, dan om juist door dien adeldom in hogere mate en in meer verheven kring dat nut aan te brengen, waartoe personen van minderen rang niet in staat zijn..

De spreekwijze is ontleend aan het steken van den hals in of onder een juk (Jer. 27: 11 vv.). Wie zijn hals in of onder een juk steekt, toont daarmee, dat hij dienstbaar wil zijn. Dit willen de edelen en aanzienlijken van Thekoa niet.

2) Huns Heeren heeft hier ongetwijfeld op den Heere God betrekking. In den grondtekst staat niet Javeh, maar Adonim, dewijl hier sprake is van een dienen des Heeren, als Oppergebieder van Jeruzalem en Juda.

6. En de Oude poort 1), tussen de Vispoort en de poort van Efraïm (Hoofdstuk 12: 39), verbeterden Jojada, de zoon van Paseah, en Mesullam, de zoon van Besodja; deze zolderden zij, en richtten hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen.

1) De oude poort. Beter: de poort van den ouden, d.i. van den ouden muur. We nemen aan, dat hiermede wordt bedoeld, dat gedeelte van den ouden muur, hetwelk door Joas, in de dagen

van Amazia, was gespaard gelaten, dewijl in vs. 8 van den breden muur wordt gesproken, die door Uzzia was opgebouwd, na de verwoesting er van door Joas (2 Koningen 14: 13).

Volgens vs. 7 bouwden daaraan twee hoofden met hun onderhorigen; hoogstwaarschijnlijk, dewijl het zeer veel werks kostte en daarmee grote onkosten gepaard gingen.

7. En aan hun hand verbeterden Melatja, de Gibeoniet (Jozua 9: 3), en Jadon, de Meronothiet, van Merono in de nabijheid van Mizpa gelegen (1 Samuel 9: 5), de mannen van Gibeon en van Mizpa, het tegenwoordige Nebi Samwil 2 uur van Jeruzalem gelegen, tot aan den stoel, aan den rechterstoel, des landvoogds aan deze zijde der rivier, tot aan de plaats waar de landvoogd rechtsdag placht te houden (Hoofdstuk 2: 9).

8. Aan zijne hand verbeterde Uzziël, de zoon van Harhoja, een der goudsmiden, tot de gemeenschap der goudsmiden behorende; en aan zijne hand verbeterde Hananja, de zoon van een der apothekers, van het gilde of de gemeenschap der apothekers; en zij lieten het gedeelte des muurs, dat nu volgde onaangeroerd, omdat het zich in goeden staat bevond, dewijl het niet met de andere gedeelten was verwoest, toen Jeruzalem door de handen der Heidenen was ter nedergeworpen; zij konden dus dit deel, dat zich tot aan den breden muur 1) uitstreckte, laten staan, zonder er iets aan te verbeteren.

1) De "brede muur" is ongetwijfeld dat gedeelte, hetwelk de Israëlitische koning Joas tot ene lengte van 400 ellen had doen ter nederwerpen (2 Koningen 14: 13), waarna het door koning Uzzia breder en sterker werd opgebouwd (2 Kronieken 26: 9)..

Het vermoeden ligt voor de hand, dat de brede muur, die plaats is, waar de Israëlitische koning Joas de muur 400 el van de Efraïm's poort tot de Hoekpoort afbrak, welke later breder en zwaarder werd opgebouwd door Uzzia. Dewijl nu onder de herbouwde poorten, die van Efraïm niet vermeld wordt en deze poort toch volgens Hoofdstuk 8: 16 in Nehemia's tijden aanwezig was, zo kan de niet-vermelding er van in ons Hoofdstuk geen anderen grond hebben als dezen, dat die bij de verwoesting van Jeruzalem's muren is blijven staan..

9. En aan hun hand verbeterde Refaja, de zoon van Hur, overste des halven deels, rechts- of landgebied, van Jeruzalem.

10. Voorts aan hun hand verbeterde Jedaja, de zoon van Harum af, dat deel van den muur, dat nabij en tegenover zijn huis lag; en aan zijne hand verbeterde Hattus, de zoon van Hasabneja.

11. De andere mate of helft verbeterde Malchia, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahath-Moab; daartoe herstelden zij ook den Bakovenstoren 1) tussen den breden muur en de Dalpoort (Nehemia 12: 38) of dat bij de Hoekpoort, of dezelfde.

1) Indien men vaststelt, dat de Bakovenstoren dezelfde is als de Hoekpoort, is ook de reden opgelost, waarom in deze opgave niet van laatstgenoemde poort sprake is, dewijl zij toch, ook na de Ballingschap, bestond. Robinson en Tobler zijn van mening, dat de Goliathstoren, uit den tijd der kruistochten, gebouwd is op de oude fondamenteen van dezen toren.

12. En aan zijne hand, in de richting naar het Zuiden, langs de westzijde van de stad, verbeterde Sallum, de zoon van Lohes, overste van het andere halve vierde deel van Jeruzalem, het landgebied dat tot Jeruzalem behoorde, met de in het gebied liggende dorpen en plaatsen, hij en zijne dochters.

13. De Dalpoort aan de westzijde, waar men nu de Jaffapoort vindt, (Hoofdstuk 2: 13), verbeterde Hanum, en de inwoners van Zanoah westelijk van Jeruzalem, nu Zanaâ (Jozua 15: 34); zij bouwden die, en richtten hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen; daartoe werden gerekend ongeveer duizend ellen aan den muur, tot aan de Mistpoort 1), welke nog in goeden staat waren, en dus niet behoeften hersteld te worden.

1) De afstand van de tegenwoordige Jaffapoort tot de plaats, waar vroeger de Mistpoort stond, bedraagt ongeveer 750 Ned. el. De Joodse el, na de Ballingschap, is iets groter als die vóór die gebeurtenis en heeft de lengte van ongeveer den afstand van den top van den middelsten vinger tot aan den elleboog of den oksel.

14. De Mistpoort nu verbeterde Malchia, de zoon van Rechab (Jer. 35: 2 vv.), overste van het deel Beth-Cheremof der wijngaardeniers, ook het gebied van Beth-Hakerem genoemd (Jer. 6: 1); hij bouwde ze, en richtte hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen.

15. En de Fonteinpoort verbeterde Sallum, de zoon van Kol-Hoze, overste van het deel van Mizpa, namelijk van het land rondom die stad (1 Samuel 9: 5)), want de stad zelf behoorde tot het gebied van den Syrischen landvoogd (vs. 7); hij bouwde ze, en overdekte ze, en richtte hare deuren op, met hare sloten en hare grendelen; daartoe den muur liggende tegenover de uitgestrektheid des vijvers Schelah 1) (2 Samuel 17: 17 en Kon. 7: 26), bij des konings hof, en tot aan de trappen, die afgaan van David's stad.

1) Schelah herinnert aan Siloah. Door de navorsingen van Robinson en Tobler is uitgemaakt, dat de Siloah zijn water uit een onderaards kanaal ontvangt, hetwelk van af de aan de Oostelijke helling van Ofel liggende bron van de Jonkvrouw (Ain Sitti Miriam) 1750 voet lang door de rots is gegraven. Nevens den vijver Siloah aan de Ooster helling van Sion, waar het Tyropoiöndal in het Kedrondal uitwatert, bevindt zich een nu met aarde opgevuld, met bomen en gras bedekte grote oude vijver (Birket el Hakra), door Tobler de beneden vijver Siloah genoemd, ter onderscheiding van een nu nog voorhanden zijnde, die hij, wijl hij noordwestelijk daarvan is gelegen, als den bovenvijver aanduidt. Een van de Siloahvijvers, waarschijnlijk de beneden grotere, is wel de in Hoofdstuk 2: 14 vermelde koningsvijver, in wiens nabijheid tegen het Oosten en Zuidoosten de koningstuin lag..

16. Na hem verbeterde Nehemia, de zoon van Azbuk, niet te verwarren met den schrijver van dit boek, den zoon van Hachalja (Hoofdstuk 1: 1), overste van het halve deel, het ene halve district van Beth-Zur (Jozua 15: 58), tot tegenover den ingang van David's graven, aan de oostelijke zijde van Zion, en tot aan den door kunst gemaakten vijver (tot nog toe onbekend), en tot aan het huis der helden op den Zion.

17. Na hem verbeterden de Levieten, aan wier hoofd stond: Rehum, de zoon van Bani; aan zijne hand verbeterde 1) Hasabja, de overste van het halve deel van Kehila (Jozua 15: 44), in zijn deel des lands, met de mannen van zijn district (het andere in vs. 18).

1) Evenmin als in vs. 18 wordt ook hier opgegeven, wat deel des muurs door deze bouwlieden werd verbeterd. Uit de opgave dat Hasabja, de overste van het halve deel van Kehila, in zijn deel, d.i. wat zijn district betreft, verbeterde, terwijl in het volgende vers van de andere helft van Kehila wordt gesproken, blijkt, dat zij, de Kehilieten, niet gezamenlijk, maar van elkaar gescheiden, hebben gearbeid.

Tobler is van mening, dat Kehila het tegenwoordige dorp Kila is, oostelijk gelegen van Beit Dschibrin.

18. Na hem verbeterden hun broederen, met Bavai, de zoon van Henadad, de overste van het andere halve deel van Kehila.

19. Aan zijne hand nevens hem verbeterde Ezer, de zoon van Jesua, de overste van Mizpa ene andere maat of helft, waarvan de eerste helft in vs. 15 of in vs. 7 zal te zoeken zijn; daar wordt ook gesproken van mannen van Mizpa, die gebouwd hebben, tegenover den opgang naar het wapen- of tuighuis, aan den hoek.

Wij moeten bij deze beschrijving de opgaven veeltijds zo laten, als zij daar staan, zonder iets naders omtrent de plaatselijkheid, welke ons vooral in den Tyropoiön, tussen de heuvels Zion en Moria zeer onbekend is, te kunnen bepalen..

20. Na hem verbeterde zeer vuriglijk, met veel ijver, Baruch, de zoon van Zabbai, ene andere maat, een tweede stuk 1), van den hoek tot aan de deur van het huis van Eljasib, den hogepriester (vs. 1).

1) Gerekend vanaf de hoek, waarvan in vs. 19 gesproken is. Waar het huis van Eljasib heelt gestaan, is niet meer aan te geven.

21. Na hem verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon van Koz of Hakkoz, ene andere maat, een tweede stuk-het eerste vindt men in vs. 4, van de huisdeur der woning van Eljasib af, tot aan het einde van Eljasibs huis.

22. En na hem verbeterden de priesters, wonende in de vlakke velden 1).

1) Hiermede worden bedoeld, de priesters, die in de Jordaanvlakte woonden, waarschijnlijk te Jericho. Wat zij verbeterden wordt niet opgegeven.

23. Daarna verbeterden Benjamin, en Hassub, tegen hun huis over; na hem verbeterde Azaria, de zoon van Maäseja, den zoon van Hananja, bij zijn huis; want bij dit deel van den muur, dat zich om de hoogte van Ofel uitstreckte, woonden, wegens de nabijheid van den tempel, meest priesters.

24. Na hem verbeterde Binnui, de zoon van Henadad, ene andere maat, een tweede gedeelte; het eerste gedeelte is misschien in vs. 18 te zoeken, en de naam Binnui zou dan dezelfde zijn als Bavai, bij beiden wordt Henadad als de vader genoemd; hij bouwde van het huis van Azaria tot aan den hoek en tot aan het punt of het uiterste van den hoek.

25. Palal, de zoon van Uzaï, tegen den hoek, en den hogen toren over, die van des konings huis, het koninklijk paleis van David tegenover den tempel, aan de noordoostzijde van Sion, uitsteekt, zich verheft, en die bij den voorhof der gevangenis is 1) (Hoofdstuk 12: 39); na of nevens hem maakt Pedaja, de zoon van Paros, een gedeelte van dezen hoekmuur.

1) Volgens de gewoonte in het Oosten vormde het gevangenhof een deel van den koninklijken burcht op Zion. Een burcht echter had een hogen toren. Dit blijkt ook uit Hoogl. 4: 4, al is het mogelijk, dat de daar vermelde toren van David, waaraan 1000 schilden hingen, allen wapenen der helden, niet met den toren van het koningshuis te vereenzelvigen is, als ook uit Micha 4: 8. Jes. 32: 14. Deze hoge toren van het koninklijke huis, d.i. de koninklijke burcht stond volgens ons vers in de onmiddellijke nabijheid van den hoek op het uiterste punt, want de hoek, de hoge toren van het koningshuis lag tegenover het gedeelte van den muur, dat tot het uiterste punt reikte. Hier vormde de muur een hoek, wijl hij niet verder van het Zuiden naar het Noorden voortliep, maar in een hoekpunt zich naar het Oosten wendde en naar Ofel, den zuidelijken uitloper van Moria zich uitstreckte..

26. De Nethinim nu (zie 1 Kronieken 9: 2), die in Ofel woonden, tot tegenover de Waterpoort aan het oosten, en den uitstekenden toren, hadden hier hun verblijf.

Hun woningen, die zuidwaarts van het tempelgebouw stonden, strekten zich uit van het zuidoosten van het plein naar het oosten, en waren gedeeltelijk gebouwd op de oostelijke helling van den tempelheuvel, also oostwaarts van den Waterpoort..

27. Daarna verbeterden de Thekoïeten (na Pedaja in vs. 25), ene andere maat of gedeelte, het eerste is in vs. 5 genoemd, tegenover den groten uitstekenden toren, en tot aan den muur van Ofel 1).

1) Dit stuk liep over het Tyropoiöndal tot aan den muur van Ofel. Aan de noordzijde was geen muur nodig, van wege den zuidelijken muur van het tempelplein.

28. Van boven de Paardenpoort niet ver van den Tempel en van het paleis verwijderd (de beschrijving gaat hier naar de oostzijde van Zion terug en vervolgt een ander deel van den muur, die over het Tyropoiön naar den Ofel leidde), verbeterden de priesters, een iegelijk tegen zijn huis over.

Hier worden slechts 8 poorten genoemd. Elders lezen wij nog van 4 andere poorten, de poort van Efraïm (Hoofdstuk 12: 39), van Benjamin (Jer.37: 13) de gevangenpoort (Hoofdstuk 12: 39); de Hoekpoort (2 Koningen 14: 13). Deze 4 bij de 8 poorten maken te zamen 12, welke ook aan het nieuwe Jeruzalem worden toegeschreven. (Openbaring 21: 12).

29. Daarna verbeterde Zadok, de zoon van Immer, tegen zijn huis over. En na hem verbeterde Semaja niet te verwarren met Semaja in 1 Kronieken 3: 22 en 26: 6 vermeld, de zoon van Sechanja, de bewaarder van de Oostpoort.

30. Na hem verbeterde Hananja, de zoon van Selemja, en Hanun, de zoon van Zalaf, de zesde zoon, namelijk van Zalaf, ene andere maat; het eerste gedeelte vs. 13. Na hem verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, tegen zijne kamer, de onder zijn beheer staande tempelcel, over.

31. Na hem verbeterde Malchia, de zoon eens goudsmids, behorende tot de klasse der goudsmiden, tot aan het huis der Nethinim en der kruideniers, waar deze hun pakhuis voor de behoeften des tempels hadden, tegenover de poort van Mifkad 1), waar volgens sommigen de raad vergaderde, en tot de opperzaal van het punt, ene hoogte, hoogstwaarschijnlijk te zoeken aan de zuidwestzijde van het tempelplein.

1) In Ezechiël. 43: 21 wordt van een Mifkad habajith gesproken. (Door de Stat.-Vert. overgezet met: in een bestelde plaats van het huis). Het was die plaats, waar het zondoffer verbrand werd, buiten het heiligdom op een afzonderlijke gedeelte. Wellicht dat dit Mifkad daarmee in verband kan worden gebracht.

32. En tussen de opperzaal van het punt tot de Schaapspoort toe 1), opwaarts, verbeterden de goudsmiden en de kruideniers.

1) Dit is het gedeelte van den gehelen oostelijken tempelmuur tot de Schaapspoort, van welke de beschrijving (vs. 1) uitging. De oostelijke muur van het tempelplein heeft wellicht bij de verbranding der stad door de Chaldeeërs minder geleden, of het is ook mogelijk, dat bij en na den tempelbouw die deelsgewijze weer hersteld is geworden, zodat er op dit ogenblik weinig aan te doen was..

Zelfs vrouwen hadden aan het werk geholpen: Sallum en zijne dochters (vs. 12). De Apostel Paulus spreekt ook van enige goede vrouwen, die met hem in het Evangelie arbeidden (Fil. 4: 3). Sommigen verbeterden tegenover hun huizen, en anderen zelfs tegenover hun kamer. Wanneer er een werk voor het algemene welzijn moet verricht worden, moet ieder zijn best doen aan dat gedeelte, dat onder zijn bereik is. Als ieder voor zijn eigene deur veegt, zal de straat spoedig schoon zijn. Van Baruch wordt er gezegd, dat hij vuriglijk aan zijn deel verbeterde (vs. 20); niet dat anderen koel of onverschillig waren, maar hij was de ijverigste onder hen, en maakte zich daarom beroemd onder zijne medebouwers. Het is goed aldus ijverig werkzaam te zijn voor ene goede zaak, en het is wel waarschijnlijk, dat de ijver van dezen goeden man, ook anderen opwekte, om hun best te doen. Die het eerst hun werk af hadden, hielpen ook nog hun medegenoten..

Bij nauwkeurige lezing van den bouw der muren, wordt het duidelijk, dat in dit Hoofdstuk sprake is van den gehelen muur, die Jeruzalem omsloot, voor zover dit nodig was. Want juist dat het met de Schaapspoort begint en met die poort eindigt, daaruit blijkt genoegzaam, dat van den gehelen muur sprake is. En al maakt men bezwaar uit de omstandigheid, dat niet van

alle poorten melding gemaakt wordt, die op andere plaatsen wèl vermeld worden, deze zwaarigheid is in dier voege gemakkelijk op te lossen, dat deze niet vermelde poorten niets, of niet veel hebben geleden van de verwoesting door de Babyloniërs. Het is toch niet denkbaar, dat Nebukadnezar niet gerust heeft, aleer geen enkele steen meer op den anderen was gelaten, maar dat hij zó is te werk gegaan, dat wat nog bleef staan, geen genoegzame bescherming bood voor de stad, indien zij nog weer eens mocht opstaan. Die gedeelten echter, die verwoest of met den grond gelijk gemaakt waren, werden in den tijd, waarvan dit Hoofdstuk spreekt, weer hersteld.

HOOFDSTUK 4.

OOK ONDER DE TEGENWERKING GAAT HET BOUWEN VOORT.

IV. Vs. 1-23. Nadat reeds bij het begin aan den bouw, Sanballat en de overige tegenstanders daarmee gespot hadden, en de onderneming der Joden hadden belachelijk zoeken te maken, en deze zich eerst daartegen alleen verdedigd hadden met de wapenen des gebeds, gaan de vijanden in hun boosheid verder; en toen zij nu verkonden hadden, dat de muren reeds ter halver hoogte hersteld waren, besloten zij de bouwers onverwachts te overvallen, om hen, te doden, en alzo het werk te doen staken. Nu is de nood op het hoogste, want de last van den arbeid drukt de bouwers zelfs te veel, en hun volksgenoten in het land komen hun berichten brengen omtrent de dreigende gevaren, die hun van wege hun tegenstanders over het hoofd hingen. Nehemia staakt nu voor een korten tijd het bouwen, om zich toe te rusten tot verdediging tegen den aanval der vijanden. Daarna echter, ofschoon nu het ergste gevaar voorbij was, neemt hij alle behoedmiddelen te baat, die slechts te bedenken waren, om gedurende den nu voortgezette arbeid, ene plotselinge overrompeling der vijanden onmogelijk te maken, en blijft met de mannen van zijn gevolg dag en nacht onder de wapenen.

1. Maar het geschiedde als Sanballat, de in Hoofdstuk 2: 10 genoemde belhamel van onze tegenpartijen, terwijl wij ons weer aan het in Hoofdstuk 3 beschrevene werk van de verbetering van Jeruzalem's muren wilden begeven, gehoord had, dat wij den muur bouwden, zo ontstak hij in gramschap, en werd zeer toornig; en hij, zijne ergernis eerst door smaadredenen willende aan den dag brengen, bespote de Joden.

2. En sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen, die met hem van dezelfde gezindheid waren, en die hij ter onderlinge beraadslaging had bijeengeroepen, en voor de hoofden van het heir van Samaria, en zei: Wat doen deze amechtige, deze verachtelijke Joden, dat zij niet rustig kunnen blijven? zal men hen laten geworden, als zij gedurig weer wat nieuws aanvangen? zullen zij offeren, menen zij wellicht door offers en geboden een wonder Gods te doen geschieden, dat hen zal doen zegevieren over alle moeilijkheden? zullen zij het in één dag voleinden, zo als dit toch geschieden moet, wanneer er niet anderen tussen beiden komen? zullen zij, zo als zij toch schijnen te hopen, door een wonder van God, de stenen uit de tot stofhopen geworden muren levend maken, daar zij verbrand zijn 1)?

1) Wat Sanballat hier doet, is niet alleen een spotten met en een bespotten van het volk der Joden, maar bovenal van den Heere God. Niet alleen, dat hij de Joden amechtig noemt en vraagt, of het bouwen hun niet weer belet zal worden, n.l. door de Perzische landvoogden, roept hij ook smalend uit: Zullen zij offeren? Dat is, zullen zij door offeranden God, hun God, smeken om hulp, alsof deze hen kan helpen? Juist in die vraag, op dien toon gedaan, en in dit verband ligt een honen van de Almacht Gods opgesloten. Het is een verachten van het gebed en de offeranden, ongeloof aan en een verachten van de macht en heerlijkheid des Heren. Dit voelt Nehemia dan ook zeer goed, daarom zegt hij straks, dat zij den Heere in de bouwlieden hebben getergd. Maar ook dan is hun schuld gelijk aan die van Goliath tegenover David en het volk.

2) De Joden gebruikten kalksteen, om te bouwen. Deze stenen verliezen hun kracht en zelfstandigheid in het vuur, zodat zij onbruikbaar worden en ongeschikt voor den herbouw. Daarom vraagt Sanballat spottend, of die verbrande stenen, die alle leven als het ware verloren hadden, d.i. die hun kracht hadden verloren, weer levend zouden worden, d.i. als door een wonder weer kracht zouden verkrijgen en bruikbaar worden. Op allerlei wijze tracht hij het teruggekeerde volk te tarten en moedeloos te maken.

3. En Tobia, de Ammoniet (Hoofdstuk 2: 10), was bij hem, en zijne woorden bekrachtigende en met andere smaaderenen vermeerderende, zei: Al is het, dat zij bouwen, wat zij tot stand brengen kunnen toch slechts lichte, zwakke muurtjes zijn, zo er een vos ¹⁾ opkwame tegen deze nieuw gebouwde stad, hij zou, wanneer hij slechts even langs deze muren sloop, hunnen stenen muur wel verscheuren, en wat zal het dan zijn, wanneer wij met onze krachtige mannenhanden den muur wilden vernietigen?

1) Het tartende ligt juist in de manier, waarop een vos loopt en zich beweegt. Namelijk, al sluipende, om óf zijn prooi te bemachtigen, óf om naar alle kanten het oog te laten gaan, of er ook een vijand is, die hem belaagt. Stil, sluipend spoedt een vos zich voort. Welnu, wil Tobia zeggen, als nu zulk een sluipend voorttrekkende vos maar even den muur raakt, zo zal hij reeds vallen. Smalender kan het niet.

4. Wat zouden wij doen, om ons tegen deze spotredenen onzer vijanden te verdedigen, dan ons gebed tot God opzenden, en Hem in stilte onze noden klagen? Hoor, o onze God! ongeveer deze woorden spraken wij (vs. 19); hoor ons gebed, en merk op, dat wij zeer veracht zijn, en keer hun versmaadheid, den hoon, waarmee zij ons bejegenen, weer op hun hoofd, en geef hen over tot enen door in een land der gevangenis, opdat zij even als ons is te beurt gevallen, naar een vreemd land in ballingschap mogen gevoerd worden, en daar bespot en gesmaad worden, tot ene billijke vergelding van hunnen wrevel tegen ons.

5. En dek hun ongerechtigheid niet toe; voor Uwe ogen, dat Gij ze ongestraft zoudt laten: en hun zonde worde niet uitgedelgd van voor Uw aangezicht, maar bewaar ze in Uwe gedachtenis, om ze op Uwen tijd te vergelden; want zij hebben met hun spotredenen en hunnen smaad niet alleen ons gehoond, maar zij hebben U getergd, staande tegenover de bouwlieden ¹⁾, d.i. zij hebben U uitgedaagd en gehoond, door het werk te bespotten, dat wij in Uwe kracht en op Uw bevel hebben verricht; en nu kunt Gij immers niet stilzwijgen, want het is Uwe eer, die zij hebben aangerand, Uwen Naam hebben zij te schande willen maken.

1) Toen Nehemia werd geboodschapt, wat Sanballat en Tobia hadden gezegd, wendde hij zich tot den Heere God, om zijne en des volks noden den Heere te klagen en bekend te maken. Hij wreekt zich niet, maar geeft de wraak in de handen zijns Gods. Wat hij hier vraagt is, dat de Heere deze mannen moge vergelden naar hun boosheid, niet omdat zij het volk des Heren hadden aangerand, maar in dit volk den Heere zelven. Nehemia vraagt hier niet, dat de Heere nooit de zonde zal vergeven, maar dat Hij ze niet vergeven zal. Hierop hebben wij wel te letten. Wat hij vraagt is, dat hem en zijn volk door den Heere recht worde gedaan tegenover de vijanden, die het op hun ondergang hebben gemunt. Wat Nehemia voor ogen heeft, is het recht der wedervergelding (jus talionis).

6. Doch wij bouwden, nadat wij ons door het gebed versterkt gevoelden, vrolijk en welgemoed, zonder ons verder aan het spotten van onze tegenstanders te storen, den muur, zodat de ganse muur in zijne gehele lengte om de stad zamengevoegd werd tot zijne helft, ter halver hoogte, toe; want het hart des volks, van de bouwlieden, zoals in Hoofdstuk 3 bij name genoemd zijn, was om te werken, waardoor dan ook het bouwen voorspoedig en goed voortging.

7. En het geschiedde, als Sanballat, en Tobia, en de Arabieren (Hoofdstuk 2: 19), en de Ammonieten, en de Asdodieten, bewoners van de stad Asdod in het kustland der Filistijnen (Jozua 13: 2), hoorden, dat de verbetering aan de muren van Jeruzalem toenam, en wel meer dan zij verwacht hadden in zulk een korten tijd, en dat de scheuren in de muren begonnen gestopt te worden, zo ontstaken zij zeer in toorn; want hun nijdig en boosaardig hart kon het niet verdragen, dat de kinderen van Juda voorspoedig waren in hunnen arbeid.

8. En zij maakten allen tezamen ene verbintenis, zij verbonden zich tegen de gehate Joden en zwoeren, dat zij zouden komen om tegen Jeruzalem te strijden, en door enen plotselingen aanval ene grote verwarring en ene verbijstering daarin te maken, waardoor het verdere bouwen zou gestaakt worden.

9. Maar wij, ik Nehemia en de overige bestuurders bij het bouwen, baden tot onzen God, dat Hij ons zou ondersteunen tegen onze vijanden, en zetten wacht-posten tegen hen 1) op ene plaats, waar de vijanden goed konden worden gadeslagen; dag en nacht, hield men zich op dien post, en wij rustten ons zo toe, niet alleen met het geestelijke wapen des gebeds, maar ook met de nodige krijgswapenen, om alzo hunnenthalve steeds op onze hoede te zijn tegen elke aanval en ons tegen hen te kunnen verdedigen.

1) Het onderwijs, hetwelk de Heere Christus ons geeft, tot onzen geestelijken strijd, komt met dit voorbeeld overeen (MATTHEUS. 26: 41): Waakt en bidt. Indien wij menen genoeg geheiligd te zijn door het Gebed alleen en er de waakzaamheid niet bijvoegen, zo zijn wij nalatig in onzen plicht en beproeven God. Indien wij alleenlijk waken en niet bidden, zijn wij hoogmoedig en verachten God en verbeuren dus, in beider opzicht, Zijne bescherming en gunst..

10. Toen zei Juda, de Joodse gemeente die met het bouwen bezig was, tot mij en hun vertegenwoordigers, zeggende: De kracht der dragers is vervallen of is vervallende, en des stofs is veel; het aantal werklieden is, nadat zij door het betrekken der wachtposten zo verminderd zijn, te weinig tot wegruiming van het puin, dat door de verwoesting der muren is opeengehoopt, zodat wij, daar ons nu voor het eigenlijke bouwen de krachten geheel ontbreken, aan den muur niet zullen kunnen bouwen, alzo had ik zelfs tegenover mijne eigene volksgenoten met grote zwarigheden te kampen.

11. Hoewel de gegrondheid van de klachten der Joden erkennende, toch kon ik de wachtposten niet intrekken, om daardoor meer arbeiders te hebben, want nu hadden, naar ik vernam, onze vijanden gezegd: Zij, de Joden, zullen het niet weten noch zien, dat wij

voornemens zijn hen te overvallen, totdat wij in het midden van hen komen, en als ons die heimelijke overval gelukt, slaan wij hen dood; also zullen wij het werk doen ophouden.

12. En het geschiedde, als de Joden, die bij hen woonden, en niet naar Jeruzalem waren gekomen om mede te bouwen, maar gebleven waren in hun woonplaatsen in de nabijheid onzer vijanden, kwamen, verhaalden zij welk doel, de bovengenoemde wederpartijders hadden, Zij vreesden zozeer voor dien onverhoedsen aanval, dien zij meenden, dat wij niet zouden kunnen weerstaan, dat zij het ons wel tienmaal zeiden, wat zij voor ons vreesden, gedurig hetzelfde herhalende, en niet een of twee, maar uit alle plaatsen, waarin zij woonden en van waar zij tot ons gekomen waren, zeggende; door dewelke beter, dat gij 1) tot ons wederkeert, want wij twijfelen er niet aan, of weldra zult gij den strijd moeten aanvangen tegen de vijanden, die u zo onverwachts denken op het lijf te vallen. Geeft nu het bouwen op, en keert met ons terug om ons te beschermen.

1) In het Hebr. Ascher thaschoeboe aleenoe. Dit betekent hier, dat gij tot ons wederkeert. Het Hebr. woord staat hier voor Ki, gelijk dat meermalen gebeurt, zie 1 Samuel 15: 20. 2 Samuel 1: 4. Esther 1: 19 e.a. Zij wilden de mannen met zich mede hebben naar de verschillende plaatsen, om hen te beschermen, want de vijanden omgaven hen van alle zijden. Sanballat met de Samaritanen tegen het Noorden, de Ammonieten tegen het Oosten, de Arabieren in het Zuiden en de Asdodieten in het Westen.

13. Daarom zette ik in de benedenste plaatsen, achter of aan de buitenzijde van den muur, en op de hoogten 1) Luther zegt: in de kuilen), en ik zette het volk naar de geslachten, met hun zwaarden, hun spiesen en hun bogen.

1) In het Hebr. Batsichim. Eigenlijk een droge, dorre, kale plaats, en daarom hier in den zin van vrije plaats, waar niets in den weg stond, om uit te zien naar den aanrukkenden vijand. Juister vertaling daarom is deze Daarom zette ik in de benedenste plaatsen achter den muur, op vrije plaatsen: daar stelde ik het volk naar de geslachten met hun zwaarden, hun spiesen en hun bogen.

14. En ik zag toe, en maakte mij op 1) de strijders tot dapperen tegenweer aanmoedigende en zei tot de edelen en tot de overheden, die aan de spits stonden, en de verdedigingsmaatregelen bestuurden, en tot het overige des volks, dat onder hun bevelen stond a): Vreest niet voor hun aangezicht, namelijk voor onze wederpartijders; denkt aan dien groten en vreselijken HEERE 2), die voor u strijdt (Deuteronomium 3: 22; 23: 3 vv. 31: 6), en strijdt getroost en onbevreesd voor uwe broederen, uwe zonen en uwe dochteren, uwe vrouwen en uwe huizen, want de vijanden bedoelen niets minder dan de vernietiging van onze gans gemeente.

a) Numeri 14: 9; Deuteronomium 1: 21.

1) En ik zag toe en maakte mij op, is een Oosterse uitdrukking, in de plaats van, en ik ging heen, en wordt vooral gebruikt, om een levendige voorstelling van zaken te geven. Nehemia wil hiermede zeggen, dat op dit ogenblik hij niet alleen vol moed was, maar ook vastbesloten te werk ging, sterk door het vertrouwen op den Heere Heere. Hij wist het, dat het hier den

strijd gold voor de heerlijkheid van Gods Naam en voor het heil van zijn volk, en daarom zal hij den vijand geen duim breed gronds toestaan, maar met alle geoorloofde middelen zich in staat van tegenweer stellen. Door woord en daad wil hij tonen, dat hij in de bres treedt voor de heilige stad en den heiligen tempel zijns Gods.

2) Zij, die met ogen des geloofs, den groten Schutsheer der Kerk, in Zijn vreselijkheid en verschrikkelijkheid beschouwen, zullen dezelve vijanden altoos als verachtenswaardige schepsels, als nietige wormen aanmerken. De overheersende vreze Gods is het beste tegengift tegen de verschrikkende vreze der mensen..

16. En het geschiedde van dien dag af, gedurende het voortzetten van het bouwen aan den muur, die nog maar tot de helft der hoogte gevorderd was, (vs. 6), dat de helft mijner jongens¹⁾ tot mijn gevolg behorende (vs. 23; Hoofdstuk 5: 10 en 16), doende waren aan het werk, aan den muur en de andere helft van hen hielden de spiesen, en de schilden, en de bogen, en de pantsiers; zij stonden daar niet alleen om de gevreesde overvallen der tegenpartijders gewapend af te weren, maar zij bewaakten ook de wapenen van de anderen, die bezig waren met bouwen; en de oversten waren achter het ganse huis van Juda, om opzicht te houden en bij enen mogelijken overval aan te vallen tegen den vijand.

1) Mijne jongens zijn degenen, die in Nehemia's dienst als landvoogd waren en hem ter zijde stonden, om de orde in de stad te bewaren, bij wijze van politie.

17. Wat nu betreft degenen die aan den muur bouwden, zo waren zowel degenen die den last droegen, en die oplaadden, alzo deels de lastdragers, tot wegruiming van het puin, en tot het aanbrengen van bouwstenen en verders opladers, zij waren een ieder met zijne ene hand doende aan het werk en de andere hand hield het geweer ¹⁾, ene werpspies, daar desnoods ene hand genoegzaam was, om het puin en de stenen in de draagkorven te rapen, en deze, die van hengsels voorzien waren, weg te dragen,

1) De lastdragers hadden maar één hand nodig, om de manden te vullen, of de stenen op te laden, vandaar dat zij de ene hand gebruikten, om de werpspies vast te houden, maar de eigenlijke bouwers (vs. 18) de metselaars, moesten beide handen gebruiken, en daarom hadden zij het zwaard aan de lenden gegord, om, als het nodig was, den troffel met het zwaard te verwisselen.

18. En of, ook de bouwers, waaruit de andere afdeling bestond, die bezig waren het muurwerk op te trekken en te verbeteren, hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijne lendenen gegord ¹⁾ omdat zij beide handen tot het werk nodig hadden, maar daarentegen niet veel behoefden te bukken, en bouwden alzo; maar die met de bazuin blies, een trompetter, die in geval van nood aan degenen, die met den arbeid bezig waren, het teken tot spoedige vereniging kon geven, was bij mij, en ik stond aan de spits van de afdeling der jongelingen (vs 16), die de volle wapenrusting droegen, en bestemd waren om den eersten aanval te weerstaan.

1) Zij konden het werk niet zo zeker en gerust opvatten, dat zij de wapenen konden neerleggen, wetende hoe rusteloos en onvermoeid hun wederpartijders in hun pogingen waren

en dat zijn nu het ene slinkse doel hun mislukt was, het lichtelijk op een anderen boeg zouden wenden. Evenzo moeten wij in onzen geestelijken strijd altoos op de wacht staan, tegen de vijanden onzer zaligheid, en niet verwachten, dat onze strijd zal eindigen voordat ons werk af is..

19. En ik zei toen ik dezen bazuinblazer bij mij stelde, tot de edelen en tot de overigen des volks (Hoofdstuk 2: 16): Het werk is wegens de uitgestrektheid der muren rondom de gehele stad groot en wijd, en wij zijn op den muur verstrooid, afgezonderd van elkaar bij de verschillende gedeelten werkzaam (Hoofdstuk 3), de een ver van den ander, en wij kunnen op verschillende punten door den vijand worden aangegrepen, zonder dat wij vooraf kunnen berekenen, op welk punt de aanval zal plaats hebben.

20. Ter plaats, waar gij het geluid der bazuin zult horen, om het sein te geven, daarheen zult gij u tot ons, mij en mijne jongens verzamelen {1} {a}; onze God zal voor ons strijden, en maken dat de vijanden hun doel niet zullen bereiken.

{a} Exodus 14: 25; Deuteronomium 1: 30; 28: 7.

{1} Aan den gehelen muur werd tegelijker tijd door de verschillende werklieden gearbeid, maar nu ontvangen zij het bevel, om, wanneer de bazuin zou schallen, en oproepen tot den strijd, zich te verzamelen. Zo behoort het ook in het geestelijke te gaan. God geeft aan al Zijne knechten op verschillende plaatsen arbeid voor Zijn koninkrijk. De een is hier, de andere in een ander gedeelte van den wijngaard geplaatst, werkende een ieder naar zijn eigenaardige roeping, maar tegenover den gemeenschappelijken vijand van het Godsrijk behoren zij allen één te zijn en zich als één man te verzamelen tot den strijd.

21. Alzo waren wij doende aan het werk, ons houdende aan hetgeen afgesproken was, en de helft van hen, van de tot mijn gevolg behorende jongelingen, die als wachtposten gesteld waren, hielden de spiesen, van het opgaan des dageraads, tot den tijd van het voortkomen der sterren toe, van des morgens vroeg tot des avonds laat.

22. Ook zei ik te dier tijd, een nieuwen voorzichtigheids maatregel nemende, tot het volk tot degenen die aan den muur arbeidden: Een iegelijk vernachtte, in plaats van des avonds na den afloop der werkzaamheden zich te verstrooien in de omliggende plaatsen, met zijnen jongen, dien hij als handlanger bij zich heeft, binnen Jeruzalem, opdat zij ons des nachts ter wacht zijn, en des daags aan het werk; wij zijn immers talrijk genoeg, om gedurende den nacht wachtposten uit te zetten, en kunnen dan nog wel bij afwisseling slapen, om nieuwe krachten voor den arbeid te ontvangen.

23. Voorts noch ik, noch mijne broederen, die tot mijne familie en mijn geslacht behoorden noch mijne jongelingen, de joodse knapen van mijn gevolg (vs. 16), noch de mannen van de wacht, die achter mij waren, die door de regering van Perzië ter mijner beschikking gesteld waren, (Hoofdstuk 2: 9), wij trokken gedurende den gansen tijd van den bouw, zelfs des nachts onze klederen niet uit 1); een iegelijk van ons had zijn geweer om terstond ter verdediging gereed te zijn en water, 2) om den dorst te lessen.

1) Hiermede wordt voorgesteld, hoe leraars en predikers aan het huis des Heren in de strijdende Christelijke kerk moeten arbeiden; dat zij met de ene hand de gemeente Gods moeten bouwen en oprichten op het fundament der Profeten en Apostelen (Efeze. 2: 20) maar met de andere hand het zwaard des Geestes houden (Efeze. 6: 6. Tit. 1: 9) om daarmee de vijanden weg te drijven en hen te weerstaan.

De Christenen zijn te gelijk arbeiders en krijgslieden, met de ene hand bouwen zij, en met de andere vechten zij, en zij worden door het geklank des Evangeliums nu eens naar de ene dan weer naar de andere plaats geroepen. Zij zijn allerwegen in de wereld verstrooid, maar zij vormen één leger, en moeten gereed staan als één man tegen den gemeenschappelijken vijand, waar ook de aanval geschiedt..

Nehemia zelf en al zijne mannen, hielden zich bij hunnen arbeid, des daags en des nachts, altijd bereid zijnde om den vijand af te keren. Alzo moeten wij steeds op onze hoede zijn tegen onze geestelijke vijanden, niet alleen terwijl het licht is, maar ook vooral in de duisternis, want zij zijn de beheersers van het rijk der duisternis in deze wereld. Het was een teken, dat hun hart altijd bij hun werk was, wanneer zij ten allen tijde gereed waren voor den dienst. Een goed werk zal ook voorspoedig vorderen, wanneer zij, die er aan arbeiden, er met hun ganse hart bij zijn; en Satan vreest den waakzamen Christen aan te vallen, of, wanneer wij aangevallen worden, strijdt de Heere voor ons. Zo moeten wij tot aan het einde van ons leven op onze hoede zijn, en nooit onze wapenrusting afleggen, vóórdát ons werk en onze strijd is geëindigd; dan zullen wij ontvangen worden in de eeuwige rust en vreugde van onzen God en Heere..

2) In het Hebr. Isch schilcho hamaïm. Letterlijk vertaald: Een ieder zijn zwaard het water. Deze woorden zijn zeer moeilijk te verklaren. Onze Staten-vertalers hebben het woordje *en* er tussen ingevoegd en plaatsen als kanttekening, d.i. voor den dorst, of om zich te baden. Luther zet over: een iegelijk liet het baden na. Anderen, zoals Bötticher en Keil willen lezen in plaats van: Cheminoe, d.i. rechts, aan de rechter zijde, zodat dan een iegelijk zijn zwaard aan zijn rechterzijde had leggen. Wij voor ons houden ons aan de kanttekening van de Staten-Overzetting, in den zin van, water voor den dorst.

HOOFDSTUK 5.

NEHEMIA RUIMT DE BEZWAREN VAN HET VOLK UIT DEN WEG.

Vs. 1-19. Nog gedurende den tijd van het bouwen verheft zich van de zijde der minder gegoeden in de gemeente, die voornamelijk tot den arbeid waren geroepen, en die nu van wege de duurte der levensmiddelen voor zich zelve en de hunnen de nodige levensbehoeften niet konden verkrijgen, ene klacht tegen de aanzienlijken en rijken. Dezen hielpen hen wel met geld en graan, maar alleen als zij hun land verpandden, of hun zonen en dochters als lijfeigenen overgaven; en alzo overtraden zij de wet van God, die in tijden van nood aan de rijken gebood, om hun eigen voordeel te verloochenen, en barmhartigheid jegens de arme broeders te oefenen. Nehemia echter, die door zijn eigen voorbeeld reeds genoeg getoond had, hoe men zich moest gedragen onder de toenmalige omstandigheden, tast de zaak ernstig aan, en heft de bezwaren der armen op, terwijl hij de rijken bij ede verplicht, om zich voortaan te onthouden van alle onderdrukking.

1. Maar het geroep des volks, van de armen en geringen, in de eerste helft van de maand Elul of September (Hoofdstuk 6: 15), en dat hunner vrouwen was groot, tegen hun broederen, de Joden, tegen de voornamen en de rijken. Zij klaagden over de hardheid, waarmee dezen in den duren tijd, nu er gebrek aan voedsel was, terwijl er zo vele handen aan den landbouw en andere beroepen waren ontruikt, hen verdrukten.

De duurte kon ook zonder misgewas daardoor veroorzaakt zijn: 1e. dat de rondom wonende vijandelijke naburen den toevoer van graan naar Jeruzalem verhinderden; 2e. dat van wege het bouwen vele Joden uit den meer verwijderden omtrek naar Jeruzalem waren gekomen, waardoor het getal verbruikers was vermeerderd; 3e. dat velen verhinderd waren hun gewone bezigheden te verrichten, omdat zij moesten deelnemen aan het opbouwen der muren.

In de volgende verzen wordt nu aangegeven, hoe de drie klassen, die onder den druk der tijden leden, zich zochten te helpen en wordt de enige uitweg, dien iedere klasse, naar hare omstandigheid, overbleef, met een "laat ons" ingeleid. Er is echter daarbij op te merken, dat zij niet nu eerst van deze noodmiddelen wilden gebruik maken, maar het reeds hadden gedaan en zo onder de geweldenarijen der rijken en voornamen waren geraakt, die hun nood in hun voordeel hadden gebezigd..

2. Want er waren, onder degenen, die kwamen klagen, die, omdat zij tot het geringe volk behoorden, zeiden: Onze zonen en onze dochters zijn zo talrijk, wij zijn velen, en wij hebben niets om van te leven; daarom hebben wij, om ons voedsel te verschaffen, en niet van honger om te komen, koren van de rijken opgenomen 1), geleend, opdat wij eten voor ons en de onzen zouden hebben, en alzo zouden kunnen blijven leven.

1) Dit kan ook vertaald worden: laat ons opnemen, en de grondtekst eist dit. Zij stellen dan voor, om hun kinderen ten onderpand te geven, opdat zij toch niet van honger behoeften om te komen. Dit was de klacht van de arbeiders, die geen enkel stuk onroerend goed te onderpand konden geven.

3. Ook waren er, die wel iets bezaten, maar dat niet genoeg opbracht om er van te leven, die zeiden: Wij verpanden onze akkers, en onze wijngaarden, en onze huizen, opdat wij van het geld dat wij daarvoor ontvangen, in dezen honger koren tot ons levensonderhoud mogen opnemen. 1).

1) Deze waren degenen, die wel onderpand hadden, maar het reeds hadden uitgegeven en nu van het gebruik hunner akkers waren beroofd, zodat zij ze zelf niets konden bebouwen.

4. Desgelijks waren er, die zeiden: Wij hebben geld ontleend tot des konings cijns, om daarmee de belasting, die wij aan den koning verschuldigd zijn, te kunnen betalen, op onze akkers en onze wijngaarden.

In deze verzen komt drieërlei klacht voor: 1e. de klacht van hen, die gedwongen waren, om hun kinderen tot het verkrijgen van spijs te verkopen (vs. 2); 2e. de klacht van anderen die hun velden verpand hadden om daarvoor levensmiddelen te kopen (vs. 3); 3e. de klacht van zulke personen, die, naar het schijnt wel in staat waren om hun huisgezinnen te onderhouden, maar die de koninklijke schatting niet konden betalen en die van de rijken tegen ongehoorde interesten, geld hadden moeten lenen, en waarvoor zij dan ook hun akkers tot onderpand moesten geven.

Deze zijn degenen, die nog wel in het bezit waren hunner akkers, maar zoveel geld hadden geleend, dat zij den oogst nodig hadden, om daarmee hun schuld te betalen, zodat er voor hen zelf niets overbleef.

5. Het zou toch billijk zijn, dat de rijken onder ons, ons verschaften wat wij nodig hebben, ook zonder er zoveel voor te vergen. Nu is toch ons vlees als het vlees onzer broederen, onze kinderen zijn als hun kinderen¹); immers heeft bij ons, die toch al te maal Gods volk en Abrahams kinderen zijn, de een niets voor bij den ander, en ziet, de rijken handelen niet met ons als zodanig; zij willen ons slechts lenen tegen zware pand; wij onderwerpen uit nood onze zonen en onze dochters tot dienstknechten, ja, er zijn enige van onze dochters onderworpen, zodat zij in de macht onzer handen niet zijn²), en wanneer de rijken niet billijker met ons handelen, dan zullen die misbruiken zich nog verder uitstrekken; wij zijn niet meer dan lijfeigenen, en anderen hebben onze akkers en onze wijngaarden.

1) D.i. wij zijn niet van slechter conditie dan de rijken van ons geslacht, en onze armoede komt men, naar de goddelijke wet (Deuteronomium 15: 7: 8), niet te hulpe, dan tegen de hoogste rente (woeker)..

Wat de rijke Joden gedaan hadden, kon met de letter der wet gedekt worden (Deuteronomium 15: 8), maar druiste toch in tegen den geest der wet, dewijl de verkochten niet als slaven mochten behandeld worden en in elk geval in het zevende jaar weer moesten worden vrijgelaten.

2) In het Hebr. Weëen leëel jadeenoe. Letterlijk: niet tot God is onze hand, d.w.z. in onze macht is het niet, om daaraan iets te veranderen en daarom nemen wij de toevlucht tot de

Overheid, in dit geval Nehemia als landvoogd, opdat deze als beschermer der verdrukten zou optreden. -

6. Toen ik nu hun geroep en deze woorden hoorde, ontstak ik zeer, omdat de rijken zich zo weinig aan de wet des Heren hielden.

7. En mijn hart beraadslaagde in mijn na lang met een bekommerd en bedroefd gemoed nagedacht te hebben, besloot ik de rijken niet te verschonen; en daarna twistte ik met de edelen en met de overheden en zei tot hen: wilt gij tegen het uitdrukkelijk verbod in Deuteronomium 23: 20 (vgl. Exodus 22: 25) woeker bedrijven tegen uw eigen volk; gijlieden vordert enen last 1), die niet te dragen is, een iegelijk van zijnen broeder. Voorts beleide ik ene grote vergadering tegen hen; ik riep ene vergadering der gemeente bijeen; om te beraadslagen over het gedrag der rijken, en middelen ter tegemoetkoming der armen te beramen.

1) Een last vorderen, wil hier zeggen, woeker drijven. Wat de aanzienlijken deden was geheel en al tegen Gods wet in, zoals die luidt Exodus 22: 25-27. Uitdrukkelijk had God verboden, om op de armen onder zijn volk woeker te leggen, en zo men van den arme pand had genomen, moest het vóór den avond weer teruggeven zijn. Lenen tegen rente was niet verboden, maar woeker volstrekt ongeoorloofd.

8. En ik zei, tot hen: Wij, ik en andere mannen, die zoals ik gezind zijn, wij, die onlangs uit Babel zijn teruggekeerd, hebben onze broederen, de Joden die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen weer gekocht, opdat het hun mogelijk zou zijn, naar het vaderland terug te keren; en zoudt gijlieden ook uwe broederen verkopen, of ze u toeëigenen, of zouden zij ons verkocht worden? Hebben wij daarom geld gegeven en hen van de Heidenen bevrijd, opdat gij hen weer onder elkaar zoudt verkopen en tot lijfeigenen maken? Toen zwegen zij en vonden geen antwoord, ter hunner rechtvaardiging.

9. Voorts zei ik: De zaak is niet goed, die gijlieden doet; zoudt gij niet wandelen in de vreze onzes Gods, om de versmading der Heidenen, onze vijanden 1)? Zullen dan de Heidenen, onze vijanden, gene reden hebben om ons nog meer te smaden, wegens zulk ene onbarmhartigheid jegens onze eigene broederen?

1) Waar Nehemia er op gewezen heeft, dat zij de Joodse slaven in Babel hadden vrijgekocht, opdat deze met hen zouden kunnen optrekken naar Jeruzalem, stelt hij hun hier voor, wat de Heidenen nu wel van hen moesten denken, nu zij, in het eigen land teruggekeerd, hun eigene broeders weer slaven maken en als slaven houden. Hoe moeten de Heidenen, wil hij zeggen, wel van ons denken, hoe moeten zij ons niet van liefdeloosheid en onbarmhartigheid beschuldigen!

10. Ik, mijne broederen, en mijne jongens, vorderen wij ook geld en koren van hen? Lenen wij hen ook op woeker? Laat ons toch dezen last nalaten 1) van hen te vorderen, laat ons geen last op hen leggen, dien zij niet kunnen dragen.

1) Dit kan ook vertaald worden: Ik en mijne broederen, en mijne jongens, lenen ook geld en koren aan hen, doch wij laten het geleende hen, d.w.z. wij vragen het niet terug, of vragen onderpand. Nehemia wijst op zijn eigen gedrag, om hen in vs. 11 te vermanen, evenzo te handelen.

11. Geeft hun toch als heden terstond weer hun akkers, hun wijngaarden, hun olijfgaarden en hun huizen; en ontslaat hen voortaan van die hoge interesten, en van het honderdste 1) deel van het geld, en van het koren, den most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd 2), gij hebt tot hertoe één percent per maand genomen van hetgeen gij hun geleend hebt.

1) In het achtste gebod wordt verboden de woeker, die van de Joodse en Lombardysche Bankhouders getrokken wordt, welke wel door de hedendaagse burgerwetten meer gematigd en dus toegelaten is, maar evenwel in geweten niet kan worden toegestemd, voor zover die van de armen wordt getrokken en de gewone mate van geldrente veel te boven gaat, buiten enig gevaar van verlies, en daarbij panden van noodzakelijk gebruik aan den mens onthoudt. Welke dingen, de geldrenten makende tot een bijtenden woeker, en uit dien hoofde van de geldrenten zelf afgescheiden zijnde, zo durven wij deze (n.l. de renten) als zover zij bestaan in enig toevoegsel voor het gebruik van zijn geld, boven dit van een ander, volgens zijn toestemming en verbintenis, te ontvangen, niet geheel en al veroordelen, gelijk sommige Paapse schoolleraars (die evenwel zelf verscheidene gevallen uitzonderen), Lutherse en ook onze Godgeleerden, meest onder de Engelse, hebben gedaan, naardien God ze in Israël eertijds met zekere zedelijke en burgerlijke bepalingen verbiedende, voor het overige heeft vrijgelaten. En naardien al verder de natuurlijke billijkheid het meebrengt, dat die geld van een ander ontvangt tot zijn nut, daarvoor zakelijke dankbaarheid door enige mededeling van zijn profijt bewijze, en dat die geld aan een ander leent tot zijn eigen nadeel of gemis, terwijl een ander er profijt van heeft, en die ook gehouden is voor zich en de zijnen te zorgen enige winst daarvan trekke.

2) Dit één percent is als maandelijks interest te rekenen; dat is dus ene jaarlijkse interest van 12 percent. In dien ouden tijd nam men echter meermalen zo hoge interest, maar het was aan de Israëlieten verboden, vooral als er aan de armen geleend was.

Zie hoe ernstig en toch hoe nederig Nehemia hen overtuigt; hoewel hij de macht had om te bevelen, toch verzoekt hij, om hen door liefde te overtuigen; hoe bijzonder dringt hij er op aan, om liefderijk jegens de armen te zijn; hij bracht hun onder het oog welke hun verplichtingen waren, en kon wijzen op zijn eigen voorbeeld, en op dat zijner vrienden. Als men zelfzuchtige mensen wil overreden, is het goed op anderen te wijzen, die mild en weldadig zijn; maar het beste is te wijzen op het voorbeeld van Hem, die hoewel Hij zelf rijk was, om onzent wil arm wilde worden (2 Kor. 8: 9)..

12. Toen zelden zij: Wij zullen het wedergeven, de akkers, de wijngaarden, de olijfgaarden en de huizen, en van hen in het vervolg niets zoeken 1), dat ons niet met recht toekomt, geen woeker, gene afpersing meer van hen eisen, hun zonen, hun dochters, zullen wij teruggeven; Wij zullen alsoo doen, als gij zegt. En ik riep de priesters, opdat zij getuigen zouden zijn van de nu volgende plechtige belofte, die met ede zou bezworen worden, en ik deed hen, de

edelen en de overheden, zweren in tegenwoordigheid der priesters, dat zij doen zouden naar dit hun eigen woord 2).

1) Dit wil niet zeggen, dat zij de rente ook moesten teruggeven, die zij al hadden ontvangen, maar dat zij voortaan geen woeker meer zouden nemen, zoals zij tot nu toe hadden gedaan.

2) Nehemia deed hen zweren in tegenwoordigheid van de priesters, niet alleen, opdat het op plechtige wijze zou geschieden, maar ook, opdat bij latere moeilijkheden, de priesters er van wisten en deze dan bij het uitspreken van het recht, daarmee zouden kunnen rekenen.

13. Ook schudde ik op ene zinnebeeldige wijze mijnen boezem (Jes. 49: 26) uit, nam mijn gewaad met beide handen, bracht het aan mijne borst, zodat het daar als het ware een zak vormde, en maakte ene beweging alsof ik het uitschudde, en zei, terwijl ik het weer uitgespreide ledige gewaad toonde: Alzo schudde God uit allen man die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijnen arbeid, en hij zij alzo uitgeschud en ledig, zo als dit mijn gewaad nu is. En de ganse gemeente zei, ter bekrachtiging van mijne woorden: Amen! en zij prezen den HEERE voor het gelukkig gevolg, waarmee Hij mijne bemoeiingen, om de armen tegen de onderdrukkingen der rijken te beschermen, bekroond had. En het volk deed naar dit woord; zij, die de belofte (vs. 12) afgelegd hadden, hielden die ook.

Het volk prees den Heere; zij hadden die belofte niet met weerzin gedaan, maar met alle mogelijke uitdrukkingen van vreugde en dankbaarheid. Alzo deed ook David toen hij zich de beloften van God toe-eigende; hij zong en gaf Gode lof (Psalm 56: 12). Maar ook, zij deden, wat zij beloofd hadden. Goede beloften zijn goede zaken, maar het volbrengen daarvan is het voornaamste, is alles..

14. Ook 1) van dien dag af, dat hij, de koning, mij bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda (Nehemia 2: 8), van het twintigste jaar af, tot het twee en dertigste jaar van den koning Arthasasta, zijnde twaalf jaren (van 445-433 v. Chr.), heb ik, met mijne broederen, het brood des landvoogds, dat mij als zodanig was toegestaan te ontvangen, door ene som, welke de gemeente ten mijnen behoefte moest opbrengen, niet gegeten.

1) Aan de vorige gebeurtenis knoopt Nehemia nu ene korte mededeling, omtrent zijn bestuur en de wijze, waarop hij over het volk heeft geheerst, om daarmee te tonen, hoe hij, zonder zich zelf te verrijken, of voor zijn eigen voordeel te zorgen, het goede voor zijn volk had gezocht. In plaats van de lasten te verzwaren, gelijk zo menig landvoogd had gedaan, had hij getracht de lasten te verlichten. Hij deelt het ook mede, niet om er zich op te verhovaardigen, maar om daarmee te bewijzen, dat hij van de oversten en edelen niet iets had gevraagd, wat hij zelf niet had willen doen, maar hoe hij integendeel door zijn eigen voorbeeld, hun had aangemoedigd, om aan zijne wensen te voldoen. Hij zegt dit evenmin, om de vorige landvoogden een verwijt te maken, maar om te doen uitkomen, dat hij alles wilde doen in deze kommervolle tijden, om zoveel mogelijk zijn volk ter wille te zijn.

15. En de vorige landvoogden, die vóór mij geweest zijn (Ezra 6: 22) hebben het volk bezwaard, en van hen grote inkomsten genomen aan brood en wijn, zoveel als zij voor hun

huishouding nodig hadden; daarna 1) veertig zilveren sikkelen (= 63 gulden, zie Exodus 30: 13) ook heersten hun jongens, de jongelingen van hun gevolg, over het volk, door allerlei afpersingen; maar ik heb also niet gedaan, om der vreze Gods wil.

1) In het Hebr. Achar. De Vulgata vertaalt door: quotidie, dagelijks; LXX escaton, ten hoogste. Wat dit woord betekent is moeilijk te zeggen Wij vertalen liefst, naderhand, als bij woord van tijd, zodat de bedoeling is, dat later de som van veertig sikkelen moest worden opgebracht, hoewel dan nog de vraag blijft, of dat dagelijks moest geschieden, hoewel dit het meest voor de hand ligt, dewijl het als een zware last wordt voorgesteld.

16. Daartoe heb ik ook aan het werk dezes muurs verbeterd, want ik nam den zwaarsten arbeid op mij, namelijk, de zorg over het bouwen en het toezien op de arbeiders en hun bescherming, zo als in Hoofdstuk 4 verhaald is, en wij hebben geen land gekocht 1), wat wij tot ons voordeel hadden kunnen doen, wanneer wij in dien moeilijke tijd van gebrek de landerijen tot pand hadden willen nemen; en al mijne jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk (Hoofdstuk 4: 16).

1) Hiermede wordt het kopen van land op zich zelve niet veroordeeld, maar Nehemia wijst op het feit, dat hij in die tijden heel gemakkelijk voor een kleinen prijs land had kunnen kopen, maar dit niet heeft gedaan. Dat hij geld of koren heeft voorgeschooten, zonder onderpand.

17. Ook zijn van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en behalve deze hoofden zijn nog andere Joden, die van de Heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijne tafel geweest; het waren dezulken, die uit de streken kwamen, welke nog in het bezit waren van de Samaritanen, de Filistijnen, de Arabieren en andere heidense volksstammen, van welken zij zich afzonderden en zich aansloten aan de gemeente te Jeruzalem; die allen werden gastvrij in mijn huis opgenomen.

18. En wat voor een dag, voor die menigte gasten, bereid werd, was een os en zes uitgelezene schapen; ook werden mij vogelen bereid, en binnen tien dagen van allen wijn zeer veel, nog heb ik bij dezen het brood des landvoogds, wat mij als landvoogd rechtens toekwam, niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk, in den duren tijd, toen men alle krachten inspande om het werk met haast door te zetten.

19. a) Gedenk mijner, mijn God! ten goede, alles, wat ik aan dit volk gedaan heb, want Gij weet het, mijn God, dat ik in alles het goede voor het volk trouw en oprecht heb gezocht, daarom gedenk ook mijner 1) ten goede, en laat mij in Uwe trouwe hoede zijn aanbevolen.

a) Nehemia 13: 14,22 en 31.

Nehemia sprak en handelde in het bewustzijn, dat hij zelf een zondaar was. Hij bedoelde niet, in zijn gebed, dat hem ene beloning toekwam voor hetgeen hij gedaan had, maar op de wijze waarop de Heere een beker koud water, in Zijnen naam, aan enen discipel gegeven, wil belonen. God te vrezen, en Hem lief te hebben is het eerste, maar naar die vreze en liefde zal

God bekwaamheid geven voor elk goed werk, en de in Christus verzoende God zal in liefde op dezulken neerzien, om alles, wat zij voor Zijn volk gedaan hebben..

HOOFDSTUK 6.

NEHEMIA VOORKOMT DOOR ZIJNE VOORZICHTIGHEID DE GEVREESDE MOEILIKHEDEN.

VI. Vs. 1-19. Daar nu Sanballat en de met hem verbondene vijanden, door openbaar geweld niets tegen ons hadden kunnen uitrichten, maar dat veeleer de muren van Jeruzalem reeds geheel gereed waren, behalve de vleugels der poorten, beproeven zij met list om Nehemia in hun handen te krijgen, met het doel, om als hij uit den weg was geruimd, zich meester te maken van de nog niet geheel versterkte stad. Dan konden zij de nu voltooide muren weer verwoesten, en met goed gevolg de zelfstandige ontwikkeling van de Joodse gemeente tegenwerken. Intussen weigert Nehemia herhaaldelijk ene uitnodiging van Sanballat en Gesem, om ene samenkomst te houden in het dal Ono, omdat hij de geheime raadslagen zijner tegenstanders doorziet, voorgevende, en met recht, dat hij het werk, waarmee hij bezig is, niet kan verlaten. Nu zendt Sanballat zijne knechten met ene openbare aanklacht naar Nehemia; maar ook thans laat deze zich niet in de voor hem gestelde strikken vangen, ofschoon zelfs valse profeten en aanzienlijke familiehoofden in Juda, Sanballat en Tobia in de hand werken. Op den 25sten dag der maand Elul, alzo 52 dagen na het begin van den bouw, is de muur geheel gereed; alzo in hetzelfde jaar 444 v. Chr.

1. Voorts is het geschied, als van Sanballat, en Tobia, en van Gesem, den Arabier (Hoofdstuk 2: 19), en van onze andere vijanden, die van Asdod en de andere bewoners van het land der Filistijnen (Hoofdstuk 4: 7) gehoord was, dat ik den muur gebouwd had, en dat gene scheur daarin was overgelaten, en dat alles gereed was, wat wij voorgenomen hadden te doen, om de stad te versterken, behalve de vleugels der poorten: ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet in de poorten (vgl. Hoofdstuk 7: 1 vv.);

2. Zo zond Sanballat, en Gesem, nu met list beproevende wat zij met geweld niet hadden kunnen doen, tot mij, om mij te doen zeggen: Kom, en laat ons, om wederkerig tot ene betere verstandhouding met elkaar te geraken, te zamen vergaderen in de dorpen, in het dal Ono 1), thans Kefr Ana, 1 3/4 uur noordwaarts van Lydda (1 Kronieken 8: 12). Maar zij dachten mij kwaad te doen, menende mij op deze wijze in handen te krijgen, om mij alzo uit den weg te ruimen.

1) Waar de vijanden des volks geen openlijken aanval op Jeruzalem meer durfden doen, daar trachtten zij door list den werkzamen landvoogd buiten Jeruzalem te lokken, om alsdan een aanval op de stad te wagen, waarvan nu wel de muren waren hersteld, maar waarin de poorten nog niet in orde waren.

Zij nemen nu tot list hun toevlucht, maar ook die list zal niet gelukken, dewijl Nehemia hun helse plannen, door Gods Geest voorgelicht, doorziet.

3. En ik, hun plannen doorziende, en tegenover hun list die voorzichtigheid stellende, die aan de kinderen Gods geoorloofd is en ook overeenkomt met hun oprechtheid (MATTHEUS. 10: 16 10.16), zond boden tot hen, om zo als het inderdaad was en niet een bloot voorwendsel, te

zeggen: Ik doe een groot werk, namelijk het bouwen van Jeruzalems muren, zodat ik niet zal kunnen afkomen, waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten en tot ulieden afkomen?

4. Zij zonden nu wel viermaal tot mij, op dezelfde wijze, met de in vs. 2 gedane uitnodiging. En ik antwoordde hun op dezelfde wijze, dezelfde reden opgevend als in vs. 3.

5. Toen zond Sanballat tot mij op dezelfde wijze, ten vijfde maal, zijnen jongen, dien knaap, waarvan hij zich gewoonlijk bediende, wanneer hij ambtsbrieven te bezorgen had, met enen openen brief 1) in zijne hand.

1) Met enen open brief. Nehemia vermeldt dit opzettelijk. Niet om, zoals sommigen beweren, hem een teken van minachting te geven, maar om hem daarmee te zeggen, dat, waarvan zij hem beschuldigen, een publiek geheim is, zodat hij het gerust in een open brief hem durft mededelen.

Alles was er op aangelegd, om hem te verblinden en naar hun redenen te doen luisteren.

6. Daarin was geschreven: Het is onder de naburige volken gehoord, en Gasmu, Gesem, die dan toch om zijne aanzienlijke betrekking een geloofwaardig getuige is, zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren tegen de opperheerschappij der Perzen, daarom alleen bouwt gij den muur, en gij zult hun ten koning zijn; naar dat deze zaken zijn schijnt dit daaruit te blijken; uwe gehele handelwijze is daar het bewijs van.

7. Dat gij ook profeten 1) hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn 2), en hoe zult gij u dan kunnen verantwoorden? kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan, hoe het u dreigend gevaar van ene aanklacht bij den koning kan afgewend worden 3).

1) De betekenis van het woord profetie in de Schrift beperkt zich niet altijd tot het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen. Soms betekent het, het prediken en uitleggen der Schriften, of het stichten, vertroosten en vermanen van anderen, zo als hier (zie 1 Cor. 14: 3 vv.).

2) of, nu zullen den koning dergelijke dingen ter ore komen. Sanballat doet zich voor als een vriend, die Nehemia nog ter rechter tijd waarschuwt, terwijl hij toch een heimelijke vijand is van den knecht Gods. Door 's Heren Geest voorgelicht weet echter Nehemia het ware van het valse te onderscheiden.

3) Zo als bij Hoofdstuk 1: 1 is aangemerkt, stamde Nehemia wellicht van een koninklijk geslacht af. Deze omstandigheid kon hier dienen, om de verdenking tegen hem meer schijn van waarheid te geven. Misschien waren er reeds door enkele profeten uitspraken gedaan, die aan de bewering van Sanballat enigen grond gaven; maar dat waren gene ware, maar valse profeten, die aan de zijde van den vijand stonden, zo als de in vs. 10 genoemde Semaja, en de in vs. 14 vermelde Noadja..

8. Doch ik zond tot hem, tot Sanballat, om te zeggen: Er is van al zulke zaken, als gij zegt, als hadden wij Joden het voornemen om tegen den koning van Perzië op te staan en ons onafhankelijk van hem te maken, niets geschied; maar gij versiert 1), verzint ze uit uw hart.

1) Het woord in den grondtekst heeft, altijd een slechte betekenis, betekent altijd iets slechts verzinnen.

9. Ik had immers grondige redenen, waarom ik de woorden van Sanballat ronduit voor ene listig bedachten leugen verklaarde. Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: Hun handen zullen van het werk aflaten, dat het niet zal gedaan worden 1), daarom willen wij hen angstig maken; nu dan, also bad ik vurig tot God, sterk mijne handen 2), en laat niet toe, dat onze vijanden ons van het werk aftrekken!

1) Zijne oprechte godsvrucht en kinderlijke eenvoudigheid schenken aan Nehemia een klaar, doorziend oog om alle listige aantijgingen der vijanden terstond te doorzien. "Wat al het verstand der verstandigen niet ziet, dat ziet dikwijls een kinderlijk gemoed in zijne eenvoudigheid."

In het midden van zijne klacht over de boosaardigheid van zijne vijanden verhief Nehemia zijn hart tot God, in een kort gebed. Het is het voorrecht der ware gelovigen, dat zij in alle angsten en moeilijkheden een goeden God hebben, tot wie zij kunnen gaan, van wie zij door het geloof en het gebed de genade ontvangen, waardoor hun angst wordt gestild, hun handen gesterkt; wanneer hun vijanden trachten hen bevreesd te maken. Door tegenstand wordt de kracht van den Christen vermeerderd. Elke verzoeking om ons van onzen plicht af te trekken, moet ons opwekken om des te getrouwer te zijn..

2) Terwijl Nehemia dit ter neerschrijft en zich verplaatst in dien tijd, is nog zijn ganse ziel in beroering. Het is hem nog, alsof hij de boodschap van Sanballat krijgt. Hij herinnert zich, hoe hij zijn toevlucht nam te midden van het sarren des vijands tot den Heere, zijn God, en daarom schrijft hij niet: en ik bad tot God, sterk mijne handen, maar alleen: sterk mijne handen, waardoor hij ook nu als bij vernieuwing de toevlucht neemt tot de armen der sterkte van zijn God.

10. Als ik nu, kort na het in vs. 1 verhaalde, kwam in het huis van Semaja 1), vermoedelijk een priester van de 23ste ordening (1 Kronieken 24: 18), den zoon van Delaja, den zoon van Mehetabeël, die mij had laten roepen, voorgevende, dat hij mij ene gewichtige mededeling te doen had, bemerkte ik spoedig, dat hij mij valselijk behandelde; (hij was nu besloten), hij had zich wellicht onder voorwendsel van Levitische onreinheid in zijn huis teruggetrokken, en daarom was hij niet tot mij gekomen, maar had hij mij bij zich ontboden. Toen ik gekomen was, zo zei hij: Laat ons samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, in het heilige, en laat ons de deuren des tempels toesluiten, om op deze wijze uw leven te redden, en u te onttrekken aan de nasporingen uwer vijanden, want zij zullen komen om u te doden, ja bij nacht zullen zij komen, om u te doden.

1) Met de vijanden van buiten had Nehemia afgedaan, nu treedt bij hem een vijand van binnen op. Niet een Samaritaan of Ammoniet, maar een eigen volksgenoot, nl. een zekere Semaja, die zich in alles openbaart als een vals profeet, door Sanballat en Tobia gehoord, in de armen genomen, om Nehemia op listige wijze te brengen tot dat, waartoe zij hem niet hadden kunnen krijgen. Hij kondigt zich aan als profeet, dewijl hij het als ene openbaring Gods doet voorkomen, dat hij weet, dat Nehemia dien nacht zal worden omgebracht door de vijanden. Ja, indien men besloten niet opvat in den zin van Levitisch onrein, maar in dien van, zich zelf opgesloten, dan is daaruit af te leiden, dat ook hij zelf zich voorstelt, als door de vijanden vervolgd. De bedoeling is duidelijk. Had Nehemia gehoor gegeven en was hij gaan vluchten in den tempel, op eigen lijfsbehoud bedacht, dan zouden ook de anderen zijn voorbeeld hebben gevolgd, de werktuigen en het zwaard, waarmee zij werkten, of gewapend waren, hebben weggeworpen en in de vlucht hun heil hebben gezocht. Maar dan waren de muren onvoltooid gebleven en hadden de wederpartijders van Israël gewonnen spel gehad. De Heere kent echter den raad der goddelozen en doet ook dezen met schande terugkeren.

Ook kan de zaak nog van deze zijde beschouwd worden, dat Nehemia, was hij met Semaja in het Heilige gevlucht, met recht van overtreding der Wet had kunnen aangeklaagd worden, dewijl geen gewoon Israëliet, hoe voornaam ook (denk aan Uzzia), in het Heilige mocht komen. Men ziet, de zaak was met zeer veel list aangelegd, opdat men in elk geval Nehemia onschadelijk en nutteloos zou maken.

11. Maar ik zei: Zou een man als ik, die zijne bepaalde roeping van God ontvangen en in alle dingen een rein geweten heeft, vlieden (Jes. 28: 10)? en wie is er, zijnde als ik, niet van priesterlijke afkomst, die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve, daar toch geen gewoon Israëliet dien betreden mag (Numeri 18: 7)? Ik zal er niet ingaan 1), om mij, daargelaten de schandelijkheid van te vluchten in het algemeen, niet ook nog tegen den Heere te bezondigen, door het betreden van Zijn heiligdom.

1) Nehemia doorziet alles en wijst daarom met heilige verontwaardiging het voorstel van de hand. Noch wil hij vluchten, noch zich stellen tegen Gods wetten en ordinantiën.

12. Want ik merkte 1), doordat hij mij iets aanraadde, dat tegen het uitdrukkelijk gebod van God was, dat hij mij bedroog, en ziet, God had hem niet gezonden (Deuteronomium 13: 1 vv.); maar hij sprak deze profetie tegen mij; hij gaf voor, dat hij ene Goddelijke openbaring had ontvangen, om mij te moeten waarschuwen, omdat Tobia en Sanballat hem gehoord hadden; hij had zich laten omkopen, om mij op de ene of andere wijze, zo als hem het meest geschikt voorkwam, ten gronde te richten.

1) Hieruit kan ook worden afgeleid, dat houding en toon van Semaja Nehemia duidelijk maakten, dat deze een valse profeet was.

13. Daarom was hij gehoord 1), opdat ik zou vrezen, en alzo doen, als hij mij raadde, en zondigen, door in den tempel te gaan, opdat zij iets zouden hebben tot enen kwaden naam, opdat zij mij zouden honen 2). Als ik zijnen raad had gevolgd, dan zouden de vijanden

terstond een groot geroep hebben aangeheven, om mij te lasteren en bij het volk mijn aanzien te doen verliezen.

1) In de Christelijke kerk wordt meer schade en onheil aangericht door eergierigheid, valsheid en nijd van vrienden, die lidmaten van de kerk willen zijn, dan door openlijke vijanden; daarom hoede zich een iegelijk voor zijnen vriend! Jer. 9: 4; 12: 6. Micha 7: 5..

2) Nehemia begreep terstond, dat Semaja dezen raad niet gaf door Gods bestuur, maar met een voornemen tegen hem. De slechtheid van zulke baatzuchtige ellendelingen zal vroeg of laat aan het licht komen. Nehemia vreesde God te beledigen. Zou ik zulk een groot kwaad doen en zondigen tegen God? De zonde moeten wij meer dan iets vrezen; het is een goed behoedmiddel tegen de zonde, niets anders te vrezen dan de zonde. Zich te moeten schamen; daar zij hem zouden kunnen verwijten. Behalve de zondigheid der zonde, moeten wij ook de schandelijkheid daarvan vrezen. Hij vraagt God ootmoedig om hunner te gedenken om hun slechte voornemens jegens hem. Hij smeekt niet wraakzuchtig enig oordeel over zijne vijanden af, maar laat alles aan God over. Welke beledigingen ons ook aangedaan worden, wij moeten ons zelve niet wreken, maar onze zaak overlaten aan Hem, die rechtvaardig oordeelt..

14. Gedenk, mijn God! aan Tobia en aan Sanballat, naar deze zijne werken, en vergeld hun naar hun boosheid jegens mij; en ook aan de profetes Noadja (overigens nergens genoemd), en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken 1), en op dergelijke wijze hun schandelijk spel drijven, zo als de valse profeten ten tijde van Jeremia en Ezechiël.

1) Hieruit zien we, dat ook na de Ballingschap even goed als vóór dat treurig tijdvak in Israël's geschiedenis de valse profeten optraden, naast de profeten Gods, en dat die valse profeten het volk wilden tegenhouden in hun leven naar de ordinantiën Gods. Israël was wel genezen van de afgoderij en beeldendienst, maar de zonde was volstrekt niet onder hen uitgeroeid. Ook nu vindt ge in Israël den strijd tussen het slangenzaad en het vrouwenzaad, opdat zo mogelijk de heilsbelofte niet in vervulling zou treden.

15. De muur nu werd, omdat ik mij door niets van het bouwen liet aftrekken, volbracht op den vijf en twintigsten dag van de maand Elul, = onze maand September (Exodus 12: 2), in twee en vijftig dagen, gerekend van den 3den Augustus van het jaar 444 v. Chr.

Het is terecht door Bertheau opgemerkt, dat deze opgave de rechte is (en niet die van Josefus, volgens wie de bouw 2 jaar en 4 maanden geduurd heeft), wat blijkt uit het volgende. 1) De noodzakelijkheid van de verhaasting van het werk, waarop Nehemia gedurig terugkomt. 2) De ijver en het betrekkelijk groot aantal bouwlieden, want de gehele gemeente, zowel de bewoners van Jeruzalem, als de mannen van Jericho, Thekoa enz. hadden zich tot het gemeenschappelijke werk verenigd. 3) De wijze van bouwen, want zulk een ingespannen arbeid en zulke onophoudelijke wachtdiensten, zo als zij in Hoofdstuk 4 beschreven worden, konden wel 52 dagen worden volgehouden, maar bezwaarlijk gedurende zulk ene lange tijdruimte. 4) De omvang van het werk, dat niet geheel nieuw behoefde gemaakt te worden: er behoefde alleen hersteld te worden, wat hier en daar verwoest was, de scheuren en openingen

moesten slechts gestopt worden. De bouwstoffen lagen overal gereed; men behoefde alleen de stenen uit het stof en puin op te zoeken om de beschadigde plaatsen daarmee aan te vullen..

Zo heeft ook Alexander de Grote de muren van de nieuwe stad Alexandrië, die toch ruim 11.000 meters lang waren, in 17 dagen opgetrokken.

De muren en poorten waren door de Chaldeeën niet geheel omver geworpen; het werk, dat in den bovengenoemden tijd voltooid werd, was herstellen en niet nieuw bouwen..

15. De muur nu werd, omdat ik mij door niets van het bouwen liet aftrekken, volbracht op den vijf en twintigsten dag van de maand Elul, = onze maand September (Exodus 12: 2), in twee en vijftig dagen, gerekend van den 3den Augustus van het jaar 444 v. Chr.

Het is terecht door Bertheau opgemerkt, dat deze opgave de rechte is (en niet die van Josefus, volgens wie de bouw 2 jaar en 4 maanden geduurd heeft), wat blijkt uit het volgende. 1) De noodzakelijkheid van de verhaasting van het werk, waarop Nehemia gedurig terugkomt. 2) De ijver en het betrekkelijk groot aantal bouwlieden, want de gehele gemeente, zowel de bewoners van Jeruzalem, als de mannen van Jericho, Thekoa enz. hadden zich tot het gemeenschappelijke werk verenigd. 3) De wijze van bouwen, want zulk een ingespannen arbeid en zulke onophoudelijke wachtdiensten, zo als zij in Hoofdstuk 4 beschreven worden, konden wel 52 dagen worden volgehouden, maar bezwaarlijk gedurende zulk ene lange tijdruimte. 4) De omvang van het werk, dat niet geheel nieuw behoefde gemaakt te worden: er behoefde alleen hersteld te worden, wat hier en daar verwoest was, de scheuren en openingen moesten slechts gestopt worden. De bouwstoffen lagen overal gereed; men behoefde alleen de stenen uit het stof en puin op te zoeken om de beschadigde plaatsen daarmee aan te vullen..

Zo heeft ook Alexander de Grote de muren van de nieuwe stad Alexandrië, die toch ruim 11.000 meters lang waren, in 17 dagen opgetrokken.

De muren en poorten waren door de Chaldeeën niet geheel omver geworpen; het werk, dat in den bovengenoemden tijd voltooid werd, was herstellen en niet nieuw bouwen..

16. En het geschiedde als al onze vijanden dit hoorden, dat het werk, niettegenstaande alle moeilijkheden, ons door hen berokkend, nu toch tot stand gekomen was, zo vreesden al de Heidenen, die rondom ons waren; dat waren juist de Samaritanen, de Ammonieten en de Filistijnen, die ons zo vijandig behandeld hadden, en zij vervielen zeer tot moedeloosheid; zij waren nu zo nietig in hun eigene ogen; want zij merkten dat dit werk van onzen God gedaan was, en dat wij ons nu, na zo langen tijd van smaad en vernedering, weer mochten verheugen over de genade en de hulp des Heren.

17. Ook schreven in die dagen, toen ik zoveel moeite met de vijanden van buiten had, edelen van Juda, die mij ook moeilijkheden van binnen, in de gemeente zelf, berokkenden, vele brieven, die naar Tobia, den bevelhebber van het land der Edomieten (Hoofdstuk 2: 10

2) gingen, en die van Tobia kwamen tot hen; zij onderhielden met Tobia ene levendige briefwisseling, om ene verstandhouding tussen hem en mij daar te stellen, waarmee zij toch mijne pogingen zeer belemmerden.

18. Want velen in Juda hadden hem gezworen zijne vrienden en bondgenoten te zijn, omdat hij was een schoonzoon van Sechanja, den zoon van Arah 1), van een voornamen Jood uit het geslacht van Arach (Ezra 2: 5); en zijn zoon Johanan had als vrouw genomen de dochter van Mesullam, den zoon van Berechja, vermoedelijk den in Hoofdstuk 3: 4 genoemden priester, of den in Hoofdstuk 3: 30 genoemden Leviet; door deze verzwagering was dus ook Tobia een bloedverwant van den hogepriester Eljasib (Hoofdstuk 13: 4).

1) Tobia was dus met twee Joodse families door bloedverwantschap verbonden. Deze mededeling dient om te verklaren, dat velen hem gezworen hadden, door eden met hem verbonden waren. Zij waren dus niet met hen verbonden door een eed van bondgenootschap.

19. Ook verhaalden zij, de vrienden van Tobia, zijne goeëdadigheden voor mijn aangezicht, om mij tot toenadering met hem te bewegen, terwijl zij bij mij zijne goede eigenschappen en loffelijke oogmerken roemden, en mijne woorden brachten zij uit tot hem, en door alzo mijne weigerende uitdrukkingen tot hem over te brengen, verwekte zij des te meer vijandschap van zijne zijde tegen mij. Tobia dan zond brieven aan mij, welke beschuldigingen en voorstellingen van dezelfde aard bevatten, als de brief van Sanballat (vs. 5 vv.), om mij vreesachtig te maken.

Wat Paulus in 2 Cor. 11: 26 van valse broederen schrijft, dat heeft ook Nehemia in ruime mate ondervonden; van al het lijden van trouwe knechten Gods is dit wel in vele opzichten het zwaarste, wanneer zij moeten zien, dat hun geloofsgenoten, ja soms hun ambtgenoten, die met hen aan hetzelfde werk arbeiden, met de vijanden van Christus en Zijne kerk in ene schadelijke verstandhouding staan, en toch willen gehouden worden voor getrouwe medeleden, die voor de eer van God strijden..

HOOFDSTUK 7.

NEHEMIA'S ZORG VOOR DE VEILIGHEID DER STAD. REGISTER DER WEDERGEKEERDEN.

VII. Vs. 1-73. Nadat nu de stad weer van behoorlijke muren is omringd, en de poorten van deuren zijn voorzien, zorgt Nehemia ook voor de bewaking der stad. Daarna roept hij ene volksvergadering bijeen, om hen, die tot de stad behoren, in een register te schrijven, en op deze grondslagen middelen te beramen tot ene meer talrijke bevolking van Jeruzalem. Bij de voorbereiding tot deze vergadering vindt hij de lijst van diegenen, die ten tijde van Jozua en Zerubbabel uit de Ballingschap waren teruggekeerd, en die in overeenstemming met de lijst in Ezra 2 hier meegedeeld wordt.

1. Voorts geschiedde het, als de muur gebouwd was, dat ik de deuren oprichtte, in de hengsels, die in de poorten bevestigd waren, deed hangen, en de poortiers, en de zangers, en de overige Levieten werden besteld, om het huis Gods te bewaken, het openen en sluiten der deuren te bezorgen, en aan den godsdienst meer luister bij te zetten; maar die ook in de tegenwoordige omstandigheden het meest geschikt schenen, om mede voor de bewaking van de stad te zorgen.

2. En ik gaf het opperbevel over de manschappen, die met de verdediging van Jeruzalem belast waren, aan mijnen broeder Hanani (Hoofdstuk 1: 2), en aan Hananja, den overste van den burcht te Jeruzalem, commandant van de ten noorden des tempels liggende vesting (Hoofdstuk 2: 8), want hij was als een man van getrouwheid, en godvrezende boven velen.

3. En ik zei tot hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt; en terwijl zij daarbij op hun post staan, laat hen de deuren sluiten, betast gij ze dan of de sloten en grendelen goed verzorgd zijn, en laat de wachten op hunnen post zijn, om het telkens openen en sluiten geregeld te doen plaats hebben; en dat men wachten zette, om gedurende den nacht de stad te bewaren, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijne wachtpost; en een iegelijk tegen zijn huis over, de enen op hun wachtposten aan de poorten, de anderen voor hun huizen.

4. De stad nu was wijd van ruimte en groot; doch het volk was weinig daarbinnen, en de huizen waren niet gebouwd ¹⁾; de ruimte was slechts gedeeltelijk gebouwd, zodat er vele ledige plaatsen waren, daar nog gene huizen stonden.

1) Men veronderstelt, dat Nehemia, nadat de muur voltooid was, naar het Perzische hof terugkeerde, en daarna weer naar Jeruzalem kwam met ene nieuwe boodschap. Hij stelde zijnen broeder en Hananja aan, om in zijne afwezigheid de stad te besturen. Velen in Jeruzalem vreesden God, maar deze goede man muntte boven allen uit in godsdienstigheid en innige vroomheid. Het Jeruzalem Gods zal zeker bloeien, wanneer zij, die het besturen en de macht in handen hebben, vroom en godzalig leven, en de anderen in ware godsdienstigheid voorgaan. Nehemia gaf bevel om de poorten te sluiten, en de wacht op de muren te houden. De muren omsloten dezelfde oppervlakte gronds als eertijds, maar de huizen waren niet

gebouwd, ten minste weinige in vergelijking met hetgeen geweest was; maar hij ommuurde de stad in het geloof, en met het oog op de belofte in Zach. 3: 3 vv., dat de stad geheel vervuld zou zijn, en dat er ene liefelijke beweging op de straten zou gevonden worden. Reeds bij het bouwen had het volk de hand des Heren kunnen opmerken, anders hadden zij ook te vergeefs gebouwd; en nu de muur gebouwd was, gevoelden zij ook, dat de wachters te vergeefs de wacht zouden houden, zo de Heere de stad niet bewaarde. (Psalm 127: 1 en 2)..

De Perzen hadden ten gevolge van hun nederlaag tegen de Atheners de gehele kust van de Middellandse zee in Azië verloren, en daarom was het in het belang van het Perzische hof om de Joden te vriend te houden, waardoor zij nu ene versterkte stad kregen in de nabijheid van deze zee, die zij nu in Jeruzalem vonden. Zo gebruikte God de twisten der natiën om Zijn volk te herstellen.

Dit wil niet zeggen, dat er geen huizen stonden in de stad, maar dat de stad nog niet vol gebouwd was, zodat er nog veel vrije plaatsen waren, waar men kon bouwen. Er was nu reeds ruim 90 jaren verlopen, sedert den terugkeer onder Zerubbabel en Ezra.

5. Zo gaf mijn God in mijn hart 1), dat ik de edelen en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te rekenen, ene lijst te maken van de uit de gevangenis teruggekeerden, om daardoor de grondslagen tot verdere maatregelen ter vermeerdering der bevolking te leggen; en ik vond het geslachtsregister dergenen, die in het eerst waren opgetogen, zo als het in Ezra 2 is opgetekend; en vond daarin geschreven aldus:

1) Alle goede gaven en volmaakte giften niet alleen, maar ook de goede gedachten, voornemens en maatregelen, ten nutte en beste van Gods Kerk en onze naasten en ter bevordering van Gods eer en van onze hoogste belangen, dalen eniglijk af van den Vader der lichten, Wie wij eniglijk daarvan als den oorsprong te erkennen hebben en nederig te danken. Al wat de menselijke voorzorg treffelijk uitvoert, moet aan de bestiering der Goddelijke Voorzienigheid worden toegeschreven. God, die den akkerman zijn wijze van landbouw leert, geeft den Staatsman ook de lessen op, om wel te regeren..

6. a) Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis der weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd had, en die wedergekeerd zijn naar Jeruzalem en naar Juda, een iegelijk tot zijne stad;

a) Ezra 2: 1.

7. Welke kwamen met Zerubbabel, Jezua, Nehemia, Azaria, Raämja, Nahamani, Mordechai, Bilsan, Mispereth, Bigvai, Nehum en Baëna. Dit is het getal der mannen van het volk van Israël.

Tussen dit Hoofdstuk en Ezra 2 is nog al enig verschil; maar hierbij is op te merken, dat de telling in Ezra geschiedde in Chaldea vóórdat de Joden hunnen terugtocht aanvingen, en die in Nehemia na hun aankomst in Jeruzalem. Omdat er sommigen achterbleven, die eerst hadden besloten om te gaan, en anderen onderweg stierven, is bij sommige opgaven der

geslachten het aantal minder bij Nehemia; daar er later nog meer vertrokken, wordt bij andere geslachten het getal weer groter.

8. De kinderen van Parhos waren twee duizend honderd twee en zeventig.

9. De kinderen van Sefatja, drie honderd twee en zeventig.

10. De kinderen van Arach, zes honderd twee en vijftig.

11. De kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jesua en Joab, twee duizend acht honderd en achttien.

12. De kinderen van Elam, duizend twee honderd vier en vijftig

13. De kinderen van Zatthu, acht honderd vijf en veertig.

14. De kinderen van Zakkai, zeven honderd en zestig.

15. De kinderen van Binnui, zes honderd acht en veertig.

70. Een deel nu van de hoofden der vaders gaven tot het werk. Hattirsatha, Zerubbabel, gaf tot den schat, aan goud, duizend drachmen, vijftig sprengbekkens, vijf honderd en dertig priesterrokken.

71. En anderen van de hoofden der vaders gaven tot den schat des werks, om in de kosten van den bouw te voorzien, aan goud twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend en twee honderd ponden.

72. En wat de overigen des volks gaven, was aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee duizend mijnen, en zeven en zestig priesterrokken.

73. En de priesters, en de Levieten, en de poortiers, en de zangers, en sommigen van het volk, en de Nethinim, en gans Israël, woonden in hun steden.

Na deze registers in bovenstaand hoofdstuk, die uit hetzelfde gedenkschrift genomen zijn, ontbreekt het verdere bericht, welke maatregelen Nehemia tot betere bevolking der stad heeft genomen, hier eensklaps af; de voortzetting volgt eerst in Hoofdstuk 11 zodat Hoofdstuk 8-10 als een tussenverhaal stuk is te beschouwen..

1 Als nu, nadat op den 25sten der maand Elul of September van het jaar 444 v. Chr. de muren voltooid, de deuren in de poorten opgehangen, en de wachters besteld waren (Hoofdstuk 6: 15; 7: 1 vv.), de zevende maand Tisri of Oktober (Exodus 12: 2) aankwam, en de kinderen Israël's in hun steden waren (Hoofdstuk 7: 73),

2.

HOOFDSTUK 8.

EZRA EN NEHEMIA ONDERWIJZEN HET VOLK IN DE WET. VIERING VAN HET LOOFHUTTENFEEST.

I. Vs. 1-19. Enige dagen na het voleinden van het bouwen des muurs, valt met den dag der nieuwe maan, in de zevende maand een plechtig feest in. De feestvierende menigte wil door een plechtig feestoffer dien dag op ene bijzondere wijze vieren. Op het plein voor de Waterpoort, aan de oostzijde van den tempel is het volk vergaderd, en uit die talrijke schaar verheffen zich stemmen, om aan Ezra, den Schriftgeleerde, die nu eensklaps in onze geschiedenis voortreedt, het verzoek te doen, om hun voor te lezen uit het Wetboek des Heren. Dit geschiedt dan ook in tegenwoordigheid van 13 priesters, van enen opzettelijk daartoe gemaakten predikstoel, en 13 Levieten verspreiden zich onder het volk, herhalen de gelezene gedeelten en leggen die voor de menigte uit. Het volk door deze voorlezingen getroffen, wordt bedroefd op het horen door Wet, want hun zonden komen hun klaar voor den geest; in plaats van zich in den Heere hunnen God te verheugen, kunnen zij zich nauwelijks van wenen onthouden. Op den volgenden dag wordt het lezen voortgezet en als hun de instelling, van het Loofhuttenfeest is meegedeeld, zo als God dat in Zijne Wet heeft geboden, verlangen zij dit feest, dat in zo lang niet had kunnen gevierd worden, weer te houden, zo als dit oorspronkelijk is bevolen. Terstond worden er voorbereidselen gemaakt, en daarna wordt het gedurende zeven dagen met grote blijdschap gehouden, en op den achtsten dag, naar het voorschrift der Wet, plechtig gesloten.

2. Zo verzamelde zich op den tot feestviering bestemden eersten dag dezer maand, den zogenaamden dag des geklanks (Leviticus 23: 25), al het volk als een enig man op de brede straat, de marktplaats (2 Kronieken 32: 6 Aan.), voor de Waterpoort, aan de oostzijde van den Tempelberg; en zij zeiden, ten gevolge van een besluit, dat zij te zamen genomen hadden, om op dezen dag zich in Gods Woord te willen verheugen, tot Ezra, den schriftgeleerde (Ezra 7: 6 2 en 3), dat hij het boek der wet van Mozes, of liever zijn afschrift daarvan, zou halen, die wet, die de HEERE Israël geboden had, en die naar de verordening in Deuteronomium 31: 9 vv. op het Loofhuttenfeest van elk jubeljaar aan het volk in het openbaar moest worden voorgelezen.

In Ezra 10: 44 wordt het verhaal van Ezra's werkzaamheid met de geschiedenis van de door hem bewerkte wegzending der vreemde vrouwen voorlopig afgebroken; wij hoorden niets van hem uit den tijd der volgende 12 jaren tot de komst van Nehemia in het heilige land, over wie in het bijzonder wordt gesproken in Hoofdstuk 1-7 van dit boek. Gedurende die twaalf jaren kregen de vijanden van de nieuwe kolonie waarschijnlijk de overhand, deden den ijver van Ezra om ene nieuwe afgeslotene gemeente te stichten verflauwen, en wisten het bouwen der muren van Jeruzalem te doen uitstellen. Hoe minder het onder zulke ongunstige omstandigheden aan Ezra gelukte, om de Mozaïsche wet weer op het praktische leven te doen toepassen, des te meer hield hij zich nu bezig met het afschrijven en verzamelen der heilige Schriften zijns volks. In den tijd vóór de Ballingschap waren de gewichtigste en belangrijke bestanddelen der Heilige Schrift, de eigenlijke oorkonden van het verbond de met Zijn volk,

die Zijne rechten en wetten bevatten, in het Heilige der heiligen van den tempel, naast de Arke des verbonds neergelegd (Deuteronomium 31: 9,26; Jozua 24: 26 vv.; 1 Samuel 10: 25 om ze voor vervalsing of vernietiging te behoeden, maar meer nog, opdat de Heere in geval van overtreding Zijner geboden, straffend tegen het volk zou kunnen optreden. Dat daarbij de 5 boeken van Mozes benevens andere geschriften, die wel niet in den tempel waren neergelegd, maar voor echt werden gehouden, als door Gods Geest ingegeven zijnde, door afschriften onder het volk verspreid en bekend waren, daarvoor levert de omstandigheid, dat alle Profeten en heilige Schrijvers in hun schriften blijken geven van nauwkeurige kennis met de Wet en den geschiedkundigen inhoud van den Pentateuch, en dat zij deze kennis ook bij het volk veronderstellen, het onwraakbaarste bewijs. Insgelijks wijzen de latere Profeten menigmaal op de voorzeggingen van hun voorgangers; ja bij velen van hen blijkt het, dat zij bekend waren met de Psalmen, de Spreuken, het Boek van Job en de historische Schriften. Bijzonder heeft Jeremia in zijne voorzeggingen gebruik gemaakt, niet alleen van de Wet, maar ook van alle vroegere Profeten en heilige Schriften en ook Daniël heeft profetische Schriften gelezen. (Dan. 9: 2). In het tijdvak vóór de Babylonische overvoering wordt echter nergens een spoor van ene aaneengeslotene verzameling of een bepaalden Kanon der heilige Schriften gevonden; want de uitdrukking in Dan. 9: 2 "de Boeken" betekent alleen enige profetische boeken, die Daniël bezat, en wij weten ook niet hoeveel hij er bezat, behalve die voorzegging van Jeremia 25. De uitdrukking in "de boeken" kan dus niet betekenen, de Kanon van het Oude Testament, die na het afsluiten daarvan te biblia (Biblia) of aigrafai (de Schriften: MATTHEUS. 22: 29) heette.

De vroeger aangewezen beginselen van verzameling der heilige Schriften waren toen genoegzaam, zonder een bepaald afgeslotene Kanon te zijn, zolang eensdeels het Heiligdom des Heren nog bestond, waar Jehova zelf in majestueuze heerlijkheid boven de Cherubs troonde, toen niemand zonder gevaar het durfde wagen om het Heilige aan te roeren, of slechts te aanschouwen, en zolang er andersdeels nog Profeten, als wachters Zions, voorhanden waren, wier levend getuigenis genoegzaam was, zowel om het waarachtig Heilige van menselijke zwakheid en onreinheid te onderscheiden, als de door God ingegevene Schriften van die van aardse of menselijke wijsheid. Nu werd echter de toestand anders, omdat sedert de verwoesting van den eersten tempel de Arke des verbonds voor altijd verloren was (2 Koningen 25: 17); want ofschoon ook na de terugkering uit de Ballingschap de tempel weer opgebouwd werd, het gemis van de Arke en de Shechina waren nu de oorzaak, dat dit nieuwe heiligdom niet dien waarborg voor het behoud der Schriften kon geven, dien de vroegere tempel verschaft. Daarenboven, de tijd naderde, waarop naar het Goddelijk raadsbesluit de profetie aan het volk zou ontnomen worden tot aan de verschijning van den Heiland der wereld, opdat het meer en meer tot de erkenning der behoefte aan verlossing zou komen. (1 Mak. 9: 27). Nu moest in plaats van het levende Woord, dat tot hiertoe de bestendige richtsnoer van geloof en leven voor het volk was geweest, een andere richtsnoer het eerste vervangen en enigermate vergoeden, namelijk een Kanon der heilige Schriften.

Wij twijfelen niet, of het was door den Geest van God, dat Ezra er toe gebracht werd in den tijd, waarvan wij spreken, om er aan te denken een Kanon, d.i. ene van de overige literatuur streng afgezonderde en in zich zelve afgeslotene verzameling der heilige Schriften daar te

stellen. Het is echter slechts ene legende, waar in het vierde boek van Ezra Hoofdstuk 14, dat tot de Apocriefe boeken behoort, verhaald wordt, dat aan Ezra door goddelijke inspiratie (ingeving) behalve andere, enkel voor ingewijden bestemde geschriften, ook de 24 boeken van het Oude Testament zijn meegedeeld, opdat hij die voor het volk zou bewaren. Deze overlevering heeft zijnen grond echter in de geschiedenis. Het was deze Ezra, die de voorhanden zijnde boeken der H. Schriftuur van zijn volk, van den ondergang redde, en daarvan ene verzameling, die voor canoniek doorging, bijeenbracht. Hiertoe was het vooreerst juist nu de rechte tijd, omdat de herstelling van het heiligdom en van den godsdienst van zelf reeds behoefte aan ene volledige verzameling der, bij de wegvoering van het volk, mede verstrooide heilige Schriften der oude godsmannen verwekte. Ten tweede, omdat nu na het met de Ballingschap aanvangende uitsterven der oud Hebreeuwse taal in hare plaats nu hoe langer hoe meer de Arameïsche taal te voorschijn kwam, en dat hierdoor het gevaar groter werd, dat de oude heilige Schriften voor het in de Ballingschap opgegroeide en nu teruggekeerde geslacht eindelijk geheel in vergetelheid zou geraken, wanneer zij niet in het laatste tijdvak, eer het te laat was, door schriftgeleerden bijeen verzameld, en als Kanon zou vastgesteld worden, om daarna ook in oversettingen in de Arameïsche taal voor de natie toegankelijk gemaakt te worden, en daardoor tevens een waarborg te geven voor de onvervalste waarheid van de in een nieuw gewaad aan hen aangebodene heilige Schriften.

Wanneer in 2 Mak. 2: 13 dat werk, dat wij hier aan Ezra hebben toegeschreven, ook aan Nehemia wordt toegekend, dan vindt dit zijne verklaring daarin, dat de eerste de vaststelling van den Kanon nu alleen voorbereidde, maar dat het werk zelf echter eerst later door gemeenschappelijke werkzaamheid tot stand kwam. Tot dezen voorbereidenden arbeid van Ezra rekenen wij, behalve de verzameling en in orde stelling van de tot hiertoe voorhanden zijnde heilige Boeken, ook de voltooiing daarvan, door de beide Boeken, die zij zelve hebben geschreven-de boeken der Kronieken aan de ene, en het boek Ezra aan de andere zijde. Behalve de deels in het heiligdom neergelegde deels daar niet bewaarde maar toch door buitengewonen bijstand van den Geest Gods geschrevene oorkonden waren er, reeds van de oudste tijden af nog andere, die gewichtig waren voor de geschiedenis, die ook moesten behouden blijven, maar eerst na zorgvuldig onderzoek, of nadat zij door ene nieuwe redactie onder een zuiver theocratisch gezichtspunt waren gebracht, zodat Zijne daden, Zijne gerechtigheid, Zijne genade en Zijne trouw zich overal vertoonden.

Zo was er reeds ten tijde van Mozes een "Boek van de oorlogen des Heren"; (Numeri 21: 14) daarna onder Jozua tot op den tijd van David een "Boek des Oprechten" (Jozua 10: 13; 2 Samuel 1: 18), en onder de volgende koningen op algemeen oosterse wijze chronologisch voortgezette rijksjaarboeken (1 Koningen 14: 19 2). Op welke wijze nu dergelijke boeken bij het schrijven der heilige geschiedenis konden aangewend worden, heeft Mozes ons in zijn eigen voorbeeld getoond, en al kon niet het gehele boek als bestanddeel van den Kanon opgenomen worden, dan kon een gedeelte er van gewichtig zijn, of wanneer de lezer ene zaak, die in een der boeken van den Kanon voorkwam verder wilde onderzoeken, dan kon hij tot de boeken, die er niet in opgenomen waren zijne toevlucht nemen. Puttende uit deze andere vroegere oorkonden heeft dan Ezra uit enkele punten, voor zijnen tijd van bijzonder belang, maar in de bestaande heilige schriften niet opgenomen, ene geschiedenis samengesteld van den tijd vóór de Ballingschap, bestaande deels uit geslachtsregisters, deels

uit meer uitvoerige mededeling van de gebeurde zaken. Alzo zijn de beide boeken der Kronieken ontstaan, en deze zijn voortgezet tot op het tijdstip, dat Israël uit het vreemde land weer naar zijn vaderland mocht terugkeren. Beginnende met laatstgenoemd tijdstip, namelijk met het Edict van Cyrus, heeft hij ook de gedenkwaardigheden van den tijd na de Ballingschap tot aan het jaar zijner terugkering naar Palestina in het naar hem genoemde Boek beschreven. Toen daarna Nehemia met zijn eigen Boek, het boek Nehemia, als voortzetter van deze gedenkwaardigheden van het jaar 445 v. Chr. af te voorschijn trad, kwam Ezra, zo als bovenstaand vers vermeldt, weer op het toneel met nieuwe werkzaamheid voor het openbare leven zijns volks. Zijn werkzame ijver als geschiedschrijver, zozeer geschikt tot bewaring en verbreiding van het woord Gods, wekte ook bij het volk de behoefte op tot een nauwkeurig onderzoek. Dit blijkt uit het verlangen, dat het volk aan den dag legde, om het wetboek des Heren, dat de Heere Israël geboden had, te horen lezen..

Op den eersten dag der zevende maand, den dag der trompetten (Leviticus 23: 24; Numeri 29), was bij den eersten terugkeer het altaar opgericht en men kon beginnen brandoffers den Heere te offeren. Op dien dag moest men, volgens de Wet, een heilige bijeenkomst houden, en nu wilde het volk een godsdienstige vergadering houden, om daarbij door Ezra in de Wet onderwezen te worden. Wij zien hieruit, dat bij het volk een dankbare stemming heerste over de weldaden Gods, vooral dat in Zijn gunst de muren weer hersteld waren.

3. En Ezra, de priester (Hoofdstuk 7: 11), aan dit verlangen van het volk gaarne toegevend, bracht de wet, de rol van het Wetboek, waaruit hij wilde voorlezen, voor de gemeente, beide mannen en vrouwen, en allen onder de kinderen, die verstandig genoeg waren om te horen en het gelezene te verstaan, op den eersten dag der zevende maand (Num 29: 1-6).

4. En hij las daarin, op de wijze, zoals in vs. 4 beschreven is, voor de brede straat, die voor de Waterpoort is (vs. 2), van het morgenlicht tot op den middag, alzo omtrent zes uren lang, maar met enige tussenpozen, gedurende welke de Levieten de gelezene gedeelten uitlegden (vs. 8 vv.), voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen onder de kinderen; en de oren 1) des gansen volks waren in stille aandacht naar het wetboek gekeerd.

1) In het Hebr. weöznee kol-haäm el sepher hathorah. Beter: En de oren des volks waren gericht op de Wet, d.i. zij zetten hun hart op de wet, zodat zij met oplettendheid toeluisterden. Met ware en warme belangstelling vernamen zij, wat Ezra hen voorlas en de Levieten hen verklaarden.

De verstandigen zijn dezelfde, die in het vorige vers genoemd worden: verstandig om te horen.

5. En Ezra, de Schriftgeleerde, stond, terwijl hij voorlas, op enen hogen houten stoel, als een kathedraal ingericht, dien zij hem vóór den ingang van den buitensten voorhof des tempels in de richting naar de oostelijk daarover liggende marktplaats tot die zaak gemaakt hadden, en nevens hem stonden Mattithja, en Sema, en Anaja, en Uria, en Hilchia, en Maäseja, allen priesters, (vgl. Hoofd. 3), aan zijne rechterhand; en aan zijne linkerhand Pedaja, en Misaël, en

Malchia, en Hasum, en Hasbaddana, Zacharja en Mesullam, insgelijks priesters; -zij dienden alleen om te bevestigen wat er gesproken was.

6. En Ezra opende, toen het voorlezen beginnen zou, het boek voor de ogen des gansen volks, want hij was door zijne hoge standplaats boven al het volk, verheven; en als hij het boek opende, stond al het volk op, zoals in de Christelijke gemeente bij het gebed.

7. En Ezra, vóórdat hij begon te lezen, loofde in een vurig dankgebed, bijna zo als dat in 1 Kronieken 17: 8 vv. en 29: 10 vv., den HEERE, den groten God; en al het volk antwoordde, Amen, amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, na het Amen uitgesproken te hebben, en aanbaden den HEERE met de aangezichten ter aarde¹⁾).

1) Het loven van Ezra was tevens een smeken om Gods gunst en een danken voor de betoonde weldadigheid. Dat het volk de handen opheft, strekt tot bewijs, dat zij van den Heere God alle heil en zegen verwachten, en waar het zich daarop neigt en den Heere aanbidt met het aangezicht ter aarde, daar spreekt het uit, dat het alle gunst en ontferming diep verbeurd heeft-

8. Jesua nu, en Bani, en Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia, Maäsaja, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja, en de Levieten 1) onderwezen het volk in de wet; na elk gedeelte, dat gelezen werd, gingen zij tussen het volk heen en weer, en verklaarden het voorgelezene. En het volk stond op zijne standplaats, ook gedurende de verklaring door de Levieten.

1) Dit wil niet zeggen, dat de zo even genoemden geen Levieten waren. Dit blijkt duidelijk genoeg uit Hoofdstuk 9: 4, 5, maar van hen zijn de vorigen alleen genoemd, wellicht omdat zij de meest bedrevenen waren in het onderwijzen in de Wet. Door het voegwoord en hebben sommigen, maar ten onrechte, gemeend, dat Jesua en de anderen priesters waren. Het onderwijzen der Wet was niet aan de Priesters, maar aan de Levieten toevertrouwd (vs. 10).

9. En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk, herhaalden daarna het gelezene met ene duidelijke voordracht, en voegden er dan de uitlegging bij, en den zin verklarende, zo maakten zij, Ezra en de Levieten, dat men van den kant van het volk, het verstond in het lezen 1).

Wij leren uit dit vers de wijze van prediking of uitlegging van het woord Gods in dien tijd. Zij lazen in het boek van Godes wet; zij legden het uit, de belangrijke en ware mening van elk woord aanwijzende; zij maakten, dat zij het gelezene verstonden, en dat zij den wil van God leerden kennen. voor ons is dit nog noodzakelijker..

Het heeft Gode behaagd, in bijna iedere eeuw der kerk niet alleen dezulken te verwekken, die het Evangelie hebben gepredikt, maar ook dezulken die ons hun inzichten omtrent de goddelijke waarheid in geschrifte bekend hebben gemaakt, en ofschoon velen, die getracht hebben de Schrift uit te leggen, inderdaad zeer gedwaald hebben, en den raad hebben verduisterd door woorden zonder wetenschap, toch is daarom alle uitlegging niet verwerpelijk. Al wat wij horen moet op den toetssteen der Schrift gebracht worden.

1) Onze Staten-vertaling is hier zeer juist. Wat de Levieten deden, was het gelezene uiteenzetten en nader verklaren voor het volk, opdat het gelezene werd begrepen. Vitranga merkt zo eigenaardig op: Van de onderwijzers wordt verhaald, dat zij lazen en het deden begrijpen; van de hoorders, dat zij het gelezene begrepen (de doctoribus narratur, quod legerant et dederint intellectum, de auditoribus, quod lectum intellexerint).

10. En Nehemia (deze is Hattirsatha), die toen stadhouder of landvoogd was (Ezra 2: 63), en Ezra, de priester de Schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk, toen dit ten gevolge van de gelezene Schriftuurplaatsen, waarin zware straffen Gods over de overtreders der wet bedreigd werden, begon te wenen en te treuren (Ezra 10: 1 vv): Deze dag¹⁾, als de dag der nieuwe maan van de zevende maand (Lev 23: 24 vv.), is den HEERE, uwen God, heilig, en is een vreugde- maar geen treurday; bedrijft dan genen rouw, en weent niet; want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden, en hun overtredingen gedachten, waarmee zij tegen de wet gezondigd hadden.

1) Deze dag is de dag der nieuwe maan der zevende maand, die op bijzondere wijze den Heere moest geheilgd worden. Het voorlezen der Wet en de onderwijzing daarin, had het hart van het volk getroffen. Het volk was ontroerd geworden als het vernam, wat de Heere eist in Zijn woord en hoe zij tegenover Hem strafschuldig stonden, dewijl zij niet hadden gedaan, wat de Heere in Zijn Woord had gesproken. Bevreesd was men geworden voor den toorn Gods vanwege de zonde. En het is daarom, dat Ezra en Nehemia en de Levieten (hier is dan ook niet sprake van Priesters) het volk moed inspreken. Zij willen den indruk van het gehoorde niet wegnemen, maar manen het volk, om den dag des Heren heilig te houden en hun zonden af te breken door gerechtigheid.

11. Voorts zei hij, Nehemia, tegelijk met de anderen (vs. 9), tot hen: Gaat, eet, zo als het op een feestdag betaamt, het vette, vette koeken, en drinkt het zoete, zoetgemaakte dranken, en zendt delen degenen, voor welken niets bereid is¹⁾, aan de armen onder uwe bekenden, opdat zij zich ook verheugen mogen (Phil. 4: 4 vv.; vgl. Deuteronomium 16: 14), want deze dag is onzen Heere ²⁾ heilig; zo bedroeft u niet, want de blijdschap des HEREN ³⁾, zo als die zich openbaart in de vreugde op Zijnen dag, die is uwe sterkte, daar gij u dan immers in Zijne genade en gemeenschap veilig en geborgen zult gevoelen.

1) Hieruit is af te leiden, dat het een gewoonte in Israël was geworden, om op feestdagen den armen te gedenken, opdat ook zij een feestmaaltijd zouden kunnen houden.

2) Hier wordt God niet bij zijn Verbondsnaam genoemd, maar bij dien van Machthebbende (Adonai), dewijl het niet zozeer een dag was, waarop Israël de grote weldadigheid gedacht, die de Heere hen bewezen had, als wel de dag der nieuwe maan, dien God, als de Heerser over alles, ook over de natuur, had ingesteld.

3) De blijdschap des Heren is een verheugen in Gods goedheid en onder het geleide en bestuur Zijner genade, een vreugde, ontstaande uit het besef van ons belang in de liefde en gunst van God en in de tekenen Zijner onophoudelijke goedheid..

Letterlijk staat er: Want de blijdschap des Heren, die is uwe vaste burcht. Waarom? Omdat zij zich desbewust werden, dat de Heere, de Almachtige God, hun God, hun Verbonds-God was. Wie zich werkelijk in den Heere God mag verheugen, weet ook, dat hij veilig is geborgen onder de schaduw Zijner vleugelen en van Hem niet anders dan heerlijkheid en genade heeft te verwachten. Een heilige vreugde in den Heere is als het ware tevens de olie voor de raderen onzer gehoorzaamheid aan den wil en het Woord Gods.

12. En de Levieten stilden eveneens al het volk, zeggende: Zwijgt, houdt op met wenen, want deze dag is heilig, daarom bedroeft u niet, maar houdt dezen dag voor een vreugdedag.

13. Toen ging al het volk henen, een ieder in zijn huis of in zijne herberg, om te eten, en om te drinken, en om delen van spijs en drank te zenden aan de armen, en om grote blijdschap te maken; want zij hadden de woorden verstaan, die men hun had bekend gemaakt; de uitnodiging van Nehemia, van Ezra en van de Levieten had hun doen begrijpen, dat zij den dag in feestvreugde moesten doorbrengen.

Zij verheugden zich; heilige droefheid brengt heilige vreugde voort; zij, die met tranen zaaien zullen met gejuich maaien; zij, die beven bij de schuldig verklaringen van de Schrift, zullen zegepralen in hare vertroosting. Hoe beter wij het woord van God verstaan, hoe meer troost wij er in zullen vinden; want de moeite komt voort uit onwetendheid en verkeerd begrip. Toen de woorden eerst verklaard werden weenden zij, maar toen zij ze verstonden, verheugden zij zich, en vonden ten laatste kostbare beloften voor hen, die berouw hadden en zich bekeerden, en daarom was er hoop voor Israël..

14. En des anderen daags, op den tweeden dag der maand Tisri, verzamelden zich de hoofden der vaderen van het ganse volk, de priesters en de Levieten weer, zo als reeds op den eersten dag (vs. 1), tot Ezra, den Schriftgeleerde, en dat wel om onderwezen te worden, en om alzo verstand te bekomen in de woorden der wet.

15. En zij vonden, daar op dezen dag ook de plaatsen Leviticus 23: 33 vv. en Deuteronomium 16: 13 vv. 16.13 gelezen werden, in de wet a) geschreven, dat de HEERE door de hand van Mozes geboden had, dat de kinderen Israël's in loofhutten zouden wonen, op het feest in de zevende maand, d.i. op het Loofhuttenfeest, dat van den 15den dag van de maand Tisri tot den 21sten zou gevierd worden (Leviticus 23: 43);

a) Exodus 23: 16. Leviticus 23: 43. Numeri 29: 12 vv. en Deuteronomium 16: 13-15.

16. En dat zij het, opdat reeds van nu af aan de nodige voorbereidingen tot ene viering van het feest, zo als de wet dit voorschreef, reeds zouden gemaakt worden, zouden luidbaar maken, opdat ieder het weten zou, en ene stem laten doorgaan door al hun steden, en te Jeruzalem, zeggende: Gaat uit op het gebergte, en haalt takken van olijfbomen, van den wezenlijken of veredelden olijfboom, en takken van andere olieachtige bomen, die balsem in zich bevatten, of wilde olijfbomen (1 Koningen 6: 31 1), en takken van mirtebomen, en takken van palmbomen, en takken van andere dichte bomen, b.v. beekwilgen (Leviticus 23: 40), om loofhutten te maken, opdat gij het feest viert zo als er geschreven is.

17. Alzo ging het volk uit, en haalde ze, en maakten zich loofhutten, een iegelijk op zijn dak, op het platte dak van zijn huis, en in hun voorhoven, en in de voorhoven van Gods huis, en op de brede straat, de marktplaats der Waterpoort (vs. 1), en op de brede straat van Efraïms poort.

18. En de ganse gemeente dergenen, die uit de gevangenis waren wedergekomen, maakten loofhutten, en woonden in die loofhutten gedurende de dagen van het feest; want de kinderen Israëls hadden alzo niet gedaan sinds de dagen van Jesua, den zoon van Hun, die hen, in het aan hun vaderen beloofde land, had ingebracht (Jozua 1: 1 vv.), tot op dezen dag toe 1); het feest werd met algemene deelneming van het ganse volk, en met luide vreugde gehouden, zodat men werkelijk gedurende de dagen van het feest in hutten woonde; het was nu ene nieuwe zaak, al vierde men het ook in vroegere dagen algemeen (1 Koningen 8: 65 vv. 2 Kronieken 7: 8 vv. Ezra 3: 4); en er was zeer grote blijdschap.

1) Dit wil niet zeggen, dat er sinds de dagen van Jozua geen loofhuttenfeest was gevierd. Dit had toch ook plaats gehad, kort na den terugkeer uit Babel. Maar dat men het niet alzo had gevierd, dat men niet in zijn eigen huis, maar in hutten van loof woonden, n.l. allen, die aan het feest deelnamen. Dit laatste is wel op te merken, dewijl in vroegere tijden de feestgangers, die naar Jeruzalem kwamen, alleen offeranden brachten en offermaaltijden hielden.

19. En men las, overeenkomstig het voorschrift in Deuteronomium 31: 10 vv., dat eigenlijk alleen betrekking had op het loofhuttenfeest van het jaar der vrijlating, dat ten einde van elke zeven jaren inviel, op de in vs. 4 vv. beschrevene wijze, in het wetboek Gods dag bij dag, van den eersten dag van het feest, d.i. den 15den der maand Tisri, tot den laatsten dag, den 21sten dezer maand. En zij hielden het feest zeven dagen en op den achtsten dag, den 22sten Tisri, het feest der samenroeping, den verbodsdag, waarop het verboden was enig werk te doen, naar het recht zoals het in Leviticus 23: 36 vv. en Numeri 29: 35 vv. uitdrukkelijk was geboden.

Het is opmerkelijk, dat hier gene melding gemaakt wordt van den op den 10den dag van Tisri invallenden groten Verzoendag (Leviticus 16: 1 vv. 23: 26 vv.; Deuteronomium 29: 7 vv.) zoals er ook geen blijk van de viering van dezen dag in de geschiedkundige boeken des O. Testaments gevonden wordt, ook niet in 1 Koningen 8: 65 vv. 2 Kronieken 7: 8 vv. en Ezra 3: 4; eerst later leest men er van in de Apocriefe boeken (Sirach 50: 6 vv. 3 Mak. 1: 11). Dit komt zeker omdat deze dag zo stil werd gevierd, en behalve het vasten van dien dag, had alles in het heiligdom plaats, waarom er niets van gemeld werd. In dien tijd waarvan in Ezra 3, het Apocriefe boek, gesproken wordt, kon het niet geschieden, omdat de tempel nog niet weer was opgebouwd, en het hogepriesterlijk zoenoffer kon dus niet geschieden op de voorgeschrevene wijze. In den tijd waarvan wij nu spreken heeft waarschijnlijk de omstandigheid, dat de tweede tempel geen Arke des Verbonds in zich bevatte, de herstelling van dit feest verhinderd..

HOOFDSTUK 9.

PLECHTIGE VERROOTMOEDIGING EN GEBED DER JODEN.

II. Vs. 1-37. De dag, volgende op den verbodsdag, den 23sten Tisri, wordt als een gewone dag doorgebracht; op den 24sten van dezelfde maand komt de vastende en treurende gemeente weer bijeen, om gemeenschappelijk belijdenis te doen voor hun zonden, en om nu, dewijl zij op den dag der nieuwe maan (Hoofdstuk 8: 1 vv.) om de vreugde van dien blijden feestdag niet te storen, de uiting hunner smart hadden moeten inhouden, nu rouw te bedrijven en boete te doen voor de overtreding der hun voorgelezene wet. Drie uren lang duurt nu op dezen dag de voorlezing der wet; daarna doen zij in de daarop volgende drie uren belijdenis van hun zonden, waarbij de Levieten van hun standplaatsen voorgaan in het zingen en uitspreken van boet- en bede-psalmen, om den Heere te smeken zich te erbarmen over de gemeente, die om genade bidt; waarna zij in lof- en dank-psalmen Gods heerlijken naam verhogen in een uitgebreider lied, dat met ene belijdenis van zonden eindigt, en de bereidwilligheid der gemeente uitdrukt, om het verbond met God te vernieuwen en zich opnieuw aan Zijnen dienst te verbinden.

1. Voorts op den vier en twintigsten dag dezer maand Tisri, nadat de 23ste dag zonder heilige vergadering was voorbij gegaan, verzamelden zich de kinderen Israëls weer op de heilige plaats en wel deze keer om de boetedoening, die door de toespraak van Nehemia, Ezra en de Levieten was afgebroken, (Hoofdstuk 8: 9), weer op te nemen, met vasten en met zakken haren boetegewaad, en aarde was op hen (Deuteronomium 14: 2).

2. En het zaad Israëls scheidde zich, omdat de gemeente alleen met haren God wilde verkeren, en hare aangelegenheden met Hem wilde vereffenen, af van alle vreemden 1); zij namen de nauwkeurigste voorzorgen, dat alleen zuivere leden van het verbondsvolk in de vergadering tegenwoordig waren. En zij stonden en deden belijdenis van hun zonden en hunner vaders ongerechtigheden 2), schaarden zich bij elkaar om plechtig den Heere te bekennen, dat zij en hun vaders gezondigd hebben.

1) Zij, die door gebeden en verbondmakingen zich met God verenigen, moeten zich van de zonde en zondaren afscheiden, want wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?.

2) Vasten zonder bidden is een lichaam zonder ziel. Het vasten moet dienen ter voorbereiding van een waar en waarachtig schuld belijden. Zulk een vastendag als hier plaats had, was niet in de Wet Gods voorgeschreven, maar is vrij zeker door Nehemia ingesteld, opdat de heiligheid des volks bevorderd zou worden en Israël zich zou kennen, als een afgezonderd, den Heere geheiligd, volk.

3. Want als zij opgestaan waren op hun standplaats, zonder hun plaats op de markt voor de Waterpoort (Hoofdstuk 8: 1 en 7) te verlaten, zo lazen zij de in het vorige Hoofdstuk genoemden, voor de gemeente (Hoofdstuk 8: 4 vv.) in het wetboek des HEREN, huns Gods, een vierendeel van den dag d.i. drie uren lang (Exodus 12: 2), en op een of, het ander

vierendeel, nadat de voorlezingen geëindigd waren deden zij belijdenis, en aanbaden den HEERE, hunnen God 1), op de wijze zoals in vs. 4 wordt opgegeven.

1) Eerst werden drie uren besteed aan het lezen en behandelen van Gods Woord en Wet en daarna verenigde men zich, bij monde van de in vs. 4 genoemden, in gemeenschappelijk gebed en dankzegging tot den Heere God. Want wat ons in de volgende verzen wordt meegedeeld en wat de genoemde Levieten uitriepen, was aan de ene zijde een roemen in de goedheid en genade Gods, en aan de andere zijde een belijden van schuld en een tot den Heere vlieden met belijdenis van zonde. Zagen zij op den Heere, dan was er ruime stof, om des Heren Naam te danken, zagen zij op zich zelve, dan was er overvloedige reden tot schuldbelijdenis. Zo behoort het altijd, bij het naderen tot den Heere, te zijn. Een juist inzicht in de genade Gods houdt den biddende klein en doet hem met schaamte tot zich zelve inkeren.

4. Jesua nu, en Bani, Kadmiël, Sebanja, Bunni 1), of Binnui zoals die naam in Hoofdstuk 10: 9 wordt opgegeven, Serebja, Bani en Chenani, de hoofden der verschillende afdelingen der Levieten, stonden toen de openbare belijdenis van zonden, in het tweede vierendeel des daags zou aanvangen, op het hoge gestoelte der Levieten, vermoedelijk niet allen op één gestoelte, dit zou slechts verwarring hebben veroorzaakt, maar ieder zal op ene verhevene plaats hebben gestaan en riepen 2), in een door hen aangeheven gezang van boet- en bedepsalmen met luider stem tot den HEERE, hunnen God, voor de ganse gemeente.

1) Sommigen menen, dat deze naam, die voor de tweede maal voorkomt, bij vergissing hier is opgegeven, anderen geven hier den naam van Banni op.

2) Anderen, zoals Rambach, zijn van gevoelen, dat de Levieten elkaar hebben afgewisseld, zodat elk op zijn beurt tot den Heere riep. Het is duidelijk, dat wat in vs. 4 en in vs. 5 wordt vermeld, wel is te onderscheiden, en wel zo, dat eerst een roepen tot den Heere heeft plaats gehad, en dat daarna (vs. 6) er een loven van den Heere heeft plaats gehad in een boet- en bedepsalm.

5. En de Levieten, de hoofden der afdelingen Jesua, en Kadmiël, Bani, Hasabneja, Serebja, Hodia, Sebanja, Petahja, hoewel andere mannen als in vs. 4 genoemd zijn, toch komen enkele overeen; zij zeiden, Staat op, looft nu, enigszins doelende op de genadige verhoring van de zo-even opgezondene gebeden, den HEERE, uwen God, van eeuwigheid tot in eeuwigheid; en men love den naam Uwer heerlijkheid, o Heere, die verhoogd is boven allen lof en prijs 1) veel te hoog, dan dat Hij naar waarde zou kunnen geloofd en geprezen worden!

1) Eerst richtten de Levieten het woord tot het volk, maar ook terstond daarop breidden zij hun handen uit voor den Heere God, opdat Hij Zijne Goddelijke goedkeuring en zegen mocht schenken op wat nu zou plaats hebben.

Volgens de Septuaginta heeft het volk bij monde van Ezra gesproken, wat nu verder vermeld wordt.

6. 1) Daarop begon het lof- en prijsgezag: Gij zijt die HEERE alleen, die den naam van Heere verdient a); Gij hebt gemaakt den hemel, den hemel der hemelen (Deuteronomium 10: 14), en al hun heir, zon, maan en sterren aan den zichtbaren, de engelen echter in den onzichtbaren hemel, de aarde en al wat daarop is, de zeeën, en al wat daarin is (Hand. 4: 24), en Gij maakt die allen levend, wat op aarde en in de zee leeft; en het heir der hemelen, de heilige engelen, aanbidt U, (Psalm 103: 21; 148: 2).

a) Genesis 1 vv. Psalm 14: 6. Hand. 14: 16; 17: 24. Openbaring 14: 7.

1) Met vs. 6 heft het lofgezag aan met de bekentenis, dat Jehova de Schepper en Onderhouder is van hemel en aarde, Abraham verkozen heeft en een verbond met hem heeft gesloten, om zijn zaad het land Kanaän te geven, en dit woord heeft vervuld (6-8). Deze verzen vormen het thema van dit lofgezag ter ere der heerlijkheid Gods, hetwelk dan in vier afdelingen met feiten uit Israël's geschiedenis wordt opgehelderd. a. Als God de ellende van zijn volk in Egypte zag, heeft Hij door tekenen en wonderen het uit het geweld van Farao verlost, bij Sinai het Zijn recht en Zijne wetten gegeven, in de woestijn het wonderbaar met brood en water verzorgd en hun geboden het beloofde land in te nemen (9-15). b. Ofschoon nu de vaderen reeds in de woestijn zich tegen Hem hadden gekeerd, heeft God desnietteenstaande Zijne genade hun niet onttrokken, maar ze 40 jaren lang in de woestijn met alle nooddrift verzorgd, en koningen voor hun aangezicht verslagen, opdat zij het land veroveren en in bezit konden nemen (vs. 16-25). c. Ook daarna in het vaderland stonden zij weer tegen Hem op, zodat God hen in de handen hunner verdrukkers moest geven, maar zo dikwijls zij weer tot Hem riepen, hielp Hij hen ook weer, totdat Hij hen eindelijk wegens hun voortdurend wederstreven in het geweld der volken der landen moest geven, echter zonder hen naar Zijne barmhartigheid geheel te verwerpen (vs. 26-31). d. Zo moge Hij dan ook nu de ellende van Zijn volk aanzien, als die God, die het Verbond en de Genade bewaart, ofschoon zij de moeilijkheid, die zij ondervinden, door hun zonden hebben verdiend..

7. Gij zijt die HEERE, de God, die Abram hebt verkoren, en hem a) uit Ur der Chaldeeën uitgevoerd; en Gij hebt zijnen b) naam gesteld Abraham.

a) Genesis 11: 31,32 12: 1. b) Genesis 17: 5.

8. a) En gij hebt zijn hart getrouw, gelovig gevonden voor Uw aangezicht en hebt een verbond met hem gemaakt b) a dat Gij zoudt geven het land der Kanaänieten, der Hethieten, der Amorieten, en der Ferezieten, en der Jebusieten, en der Girgasieten, dat Gij het zijnen zode zoudt geven; en Gij hebt Uwe woorden bevestigd, omdat Gij rechtvaardig 1) zijt, en getrouw in de vervulling Uwer eenmaal gedane beloften.

a) Genesis 15: 6. b) Genesis 12: 7; 13: 15; 15: 18; 17: 8; 8: 5.

1) God wordt hier rechtvaardig genoemd, omdat Hij vervult, wat Hij belooft, omdat Zijne woorden en Zijne daden volstrekt met elkaar in overeenstemming zijn.

9. a) En Gij hebt aangezien onzer vaderen ellende in Egypte (Exodus 1: 11), en Gij hebt hun geroep gehoord aan de Schelfzee (Exod 15: 4);

a) Exodus 3: 7; 14: 10.

10. a) En Gij hebt tekenen en wonderen gedaan aan Farao, en aan al zijne knechten, en aan al het volk zijns lands (Deuteronomium 6: 22); want Gij wist, dat zij, de Egyptenaren, trotselijk tegen hen handelden, hen in overmoed onderdrukten; en Gij hebt U enen naam gemaakt, als het is te dezen dage 1), want nu nog wordt Gij als de God geprezen, die tekenen en wonderen doet.

a) Exodus 7: 8-14.

1) Dit wil niet alleen zeggen, dat nu nog aan de wonderen en tekenen gedacht wordt. Ook dit, maar ook, dat de Heere zich nog altijd als diezelfde God openbaart, die Zijne wonderen groot maakt. De Onveranderlijkheid God wordt hier door het volk Israël's groot gemaakt. De Naam Gods was ook hierdoor groot gemaakt, dat Israël weer op eigen erve was gesteld.

11. a) En Gij hebt de zee voor hun aangezicht gekliefd, dat zij in het midden der zee op het droge zijn doorgaan; en hun vervolgers hebt Gij in de diepte geworpen, als enen steen in sterke wateren.

a) Exodus 14: 21 vv.; 15: 5,10,19.

12. a) En Gij hebt hen des daags geleid met ene wolkkolom, en des nachts met ene vuurkolom, om hen te lichten op den weg, waarin zij zouden wandelen (Numeri 14: 14. 14.14 Psalm 78: 14,53).

a) Exodus 13: 21; 14: 19; 40: 38; Psalm 105: 39.

13. a) En Gij zijt nedergedaald op den berg Sinaï, en hebt met hen gesproken uit den hemel; en Gij hebt hen gegeven rechtmatige rechten, en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden.

a) Exodus 19: 20; 20: 1 vv. Deuteronomium 4: 36.

14. En Gij hebt hun Uwen heiligen sabbat bekend gemaakt 1); en Gij hebt hun geboden, en inzettingen en ene wet bevolen, door de hand van Uwen knecht Mozes (Exodus 16: 23).

1) De instelling, of liever de handhaving van den Sabbat wordt nog eens opzettelijk vermeld, hoewel deze ook behoorde tot de rechten en wetten, in het vorige vers genoemd. Waarom? omdat zij een bijzondere blijk was van Gods goedheid, hen onderscheidende van alle de heidense volken en bovenal dienstig was, om de gemeenschap met God te onderhouden, om den Heere op dien dag inzonderheid te dienen. Op de geestelijke zijde van den Sabbat wordt

hier vooral gewezen, op het grote doel, het opzettelijk en op bijzondere wijze dienen van den Heere God.

15. a) En Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven voor hunnen honger, en hun b) water uit de steenrots voortgebracht voor hunnen dorst (Exodus 17: 4. Psalm 105: 40; 78: 24 vv.), en Gij hebt tot hen gezegd, dat zij zouden ingaan om te erven het land, waarover Gij Uwe hand ophieft (Numeri 14: 30), wat Gij met ede beloofd hebt, dat gij het hen zoudt geven.

a) Exodus 16: 4. b) Exodus 17: 6. Num 20: 9.

16. Maar zij en onze vaders hebben trotselijk gehandeld, en zij hebben hunnen nek verhard, en niet gehoord naar Uwe geboden (Jer. 7: 26; 17: 23).

17. En zij hebben geweigerd te horen 1), en niet gedacht aan Uwe wonderen, die Gij bij hen gedaan hebt, en hebben hunnen nek verhard, en in hun weerspanningheid een a) hoofd, een leidsman, gesteld, die hen zou aanvoeren om weer te keren tot hun dienstbaarheid, die toch hun vroeger zo ondraaglijk geweest was. Doch Gij b), een God van vergevingen, genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van weldadigheid, hebt hen evenwel niet verlaten.

a) Numeri 14: 4. b) Exodus 34: 7. Numeri 14: 18 Psalm 86: 5.

1) Trotsheid en hoogmoed is de grond van 's mensen hardnekkigheid en ongehoorzaamheid. Zij achtten het beneden zich den nek te buigen onder het juk van Gods geboden, en hielden het voor een groot meesterstuk hun eigen wil dien van God te doen wederstreven. Twee dingen zijn er, op welken zij niet genoeg letten, anders hadden zij geenszins zo verkeerdelijk en tegen hun eigen belang aan te werk gegaan. Zij hoorden het Woord van God wel lezen en verklaren, maar luisterden geenszins naar Gods wetten en bevelen. Zij zagen ten anderen wel Gods wetten, maar letten er niet op en erkenden ze in geen geval voor wonderdaden; want hadden zij ze in dit licht beschouwd en geloofd, zij zouden den Heere dan ook wel, uit een beginsel van ware vreze en een heilig geloof, gehoorzaamd hebben en hadden zij op zijne goedertierenheid gelet, zo zouden zij Gods geboden uit een beginsel van zuivere dankbaarheid en heilige liefde opgevolgd en waargenomen hebben..

Het is dikwijls even moeilijk om de gebrokenen van harte te doen hopen, als het vroeger was ze te doen vrezen. Is het ook zo met u? Beschouw deze heerlijke belofte-een God gereed om te vergeven. Dit is bemoedigend voor hen, die door genade geleerd hebben te geloven. De gelovigen zijn vijanden van de zonde, maar toch zijn in hun lichamen hun plichten bezoedeld, en zij moeten uitroepen: "Zo Gij, Heere, onze ongerechtigheden aanziet, o Heere, wie zal bestaan? Maar in plaats van ons terug te trekken van God door het gevoel van onze onwaardigheid, waartoe de vijand onzer zielen ons aanzet, laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot dan troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om ter bekwamer tijd geholpen te worden. Hij is een God, die gaarne vergeeft..

18. a) Zelfs 1), als zij zich een gegoten kalf gemaakt hadden, en gezegd: Dit is uw God, die u uit Egypte heeft opgevoerd, en grote lasteren, smaadheden tegen God, gedaan hadden;

a) Exodus 32: 1 vv.

1) Of: Ja, een gegoten kalf hebben zij zich gemaakt, en gezegd:

Op burgerlijk en godsdienstig gebied hebben zij tegen den Heere gezondigd, dewijl zij niet een theocratisch volk wilden zijn.

19. Hebt Gij of, Gij echter hebt hen nochtans door Uwe grote barmhartigheid niet verlaten in de woestijn: de a) wolkkolom week niet van hen des daags, om hen op den weg te leiden, noch de vuurkolom 1) des nachts, om hen te lichten, en dat op den weg, waarin zij zouden wandelen.

a) Exodus 13: 22; 40: 38. Numeri 14: 14.

1) Daarin, dat de wolk- en vuurkolom bij hen bleef, erkent de dichter het feit, dat de Heere God Zijn volk niet verliet. Waarom? Omdat de Heere in die wolk- en vuurkolom was. Die wolk was het symbool van des Heren tegenwoordigheid, zodat wij dan ook lezen, dat de Heere uit die wolk tot Israël sprak.

20. a) En Gij hebt hun Uwen goeden Geest (Psalm 143: 10) gegeven in de woorden, die Mozes ook daar tot hen sprak en waar Gij aan de zeventig oudsten den Geest der profetie gaaft, om hen te onderwijzen; en Uw Man b) hebt Gij niet geweerd van hunnen mond, en water hebt Gij hun gegeven voor hunnen dorst (Numeri 20: 8).

a) Numeri 11: 17. b) Jozua 5: 12.

21. a) Alzo hebt Gij hen veertig jaar onderhouden in de woestijn: zij hebben geen gebrek gehad: hun klederen zijn niet veroud, en hun voeten zijn niet gezwollen.

a) Deuteronomium 2: 7; 8: 4; 29: 5.

22. Voorts hebt Gij hun koninkrijken en volken gegeven, en hebt hen verdeeld in hoeken, naar bepaalde grenzen in het oosten, het zuiden, het westen en het noorden. Alzo hebben zij erfelijk bezeten het land van a) Sihon, te weten, het land des konings van Hesbon, en het land van Og, koning van Basan (Numeri 21: 24,35).

a) Numeri 21: 21,33.

23. Gij hebt ook hun kinderen a) vermenigvuldigd, nadat er zeer velen in de woestijn waren gevallen van wege ongeloof, als de sterren des hemels; en Gij hebt hen gebracht in het land, waarvan Gij tot hun vaders hebt gezegd, dat zij zouden ingaan om het erfelijk te bezitten. (Deuteronomium 1: 10: 7: 12 vv. Jozua 1: 11).

a) Genesis 22: 17.

24. Alzo zijn de kinderen a) daarin gekomen, dewijl de vaderen in de woestijn waren omgekomen, behalve Jozua en Hun, en hebben dat land erfelijk ingenomen; en Gij hebt de inwoners des lands, de Kanaänieten, voor het aangezicht te ondergebracht, en hebt hen in hun hand gegeven, mitsgaders hun koningen en de volken des lands, om daarmee te doen naar hun welgevallen, naar hun welgevallen.

a) Jozua 1,2,3 vv. Deuteronomium 9.

25. En zij hebben vaste steden, zoals Jericho en Ai, en een vet land (Numeri 13: 20) ingenomen, en erfelijk bezeten, huizen vol van alle goed (Deuteronomium 6: 11), uitgehouwene bornputten, wijngaarden, olijfgaarden en bomen van spijs, in menigte; en zij hebben gegeten, en zijn zat en vet geworden (Deuteronomium 32: 15. Jer. 5: 28), en hebben in wellust geleefd, door Uwe grote goedigheid.

26. Maar zij zijn weerspannig geworden, en hebben tegen U gerebelleerd, en Uwe wet achter hunnen rug geworpen, en a) Uwe profeten gedood, die tegen hen getuigden, om hen te doen wederkeren tot U; alzo hebben zij grote lasteren, ondeugden, gedaan 1).

a) 1 Koningen 18: 4; 19: 10. 2 Kronieken 24: 20.

1) De dichter geeft hier een overzicht over den gehelen tijd, van af de inneming van Kanaän tot aan de Ballingschap. Het verlossers geven (vs. 27) ziet wel op de tijden der richters, maar het doden der profeten op de latere tijden der koningen. In de volgende verzen wordt er meer op bijzonderheden gewezen, zodat wat in vs. 27 wordt meegedeeld, op den tijd der Richteren slaat en in vs. 29 en 30 op de dagen der koningen.

27. a) Daarom hebt Gij hen gegeven in de hand hunner benauwers, die hen benauwd hebben (Richteren 2: 6 vv.); maar als zij in den tijd hunner benauwdheid tot U riepen, hebt Gij van den hemel gehoord, en hun naar Uwe grote barmhartigheden verlossers gegeven, die hen uit de hand hunner benauwers verlost.

a) Richteren 2: 14. vv.

28. Maar als zij rust hadden, keerden zij weer om kwaad te doen, voor Uw aangezicht, zo verliet Gij hen in de hand hunner vijanden, dat zij over hen heersten; als zij zich dan bekeerden, en U aanriepen, zo hebt Gij hen van den hemel gehoord, en hebt hen naar Uwe barmhartigheden tot vele tijden tot vele malen uitgerukt uit hun benauwdheden.

29. En gij hebt tegen hen betuigd, door den mond der vele profeten in den tijd der koningen om hen te doen wederkeren tot Uwe wet; maar zij hebben niet geluisterd maar trotselijk gehandeld, en niet gehoord naar Uwe geboden, en tegen Uwe rechten, tegen deze hebben zij gezondigd a), door welke een mens, die ze doet, leven (Leviticus 18: 5), zal; en zij hebben hunnen schouder teruggetogen, als ene onbandige koe, die het juk niet dragen wil (Hosea 4: 16) zo hebben zij de geboden Gods niet willen aannemen en hunnen nek verhard en niet gehoord.

a) Leviticus 18: 5. Ezechiël. 20: 11. Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.

30. Doch Gij vertoogt het vele jaren over hen Gij hebt Uwe oordelen langen tijd opgeschort, en a) betuigdet tegen hen door Uwen Geest, door den dienst Uwer profeten (2 Kronieken 24: 19 v. 36: 15. Jer. 35: 15), maar zij neigden het oor niet, daarom hebt Gij hen gegeven in de hand van de volken der landen van de Assyriërs en de Babyloniërs (Psalm 106: 40 vv.).

a) 2 Koningen 17: 13. 2 Kronieken 36: 15.

32. Nu dan, o onze God, Gij grote, Gij machtige en Gij vreselijke God, die het verbond der weldadigheid houdt (Hoofdstuk 1: 5. Deuteronomium 7: 21)! laat voor Uw aangezicht niet gering zijn wil niet gering achten, maar merkt het aan als iets zwaars, als een zware tuchtroede al de moeite, die ons getroffen heeft, onze koningen, onze vorsten, en onze priesters, en onze profeten en onze vaders, en Uw ganse volk, van de dagen der koningen van Assur, waarmee de heerschappij der Heidense koningen begonnen is, af, tot op dezen dag.

33. Doch Gij zijt a) rechtvaardig, in of, bij alles, wat ons overkomen is want Gij hebt trouwelijk gehandeld, maar wij hebben goddelooslijk gehandeld.

a) Deuteronomium 32: 4. Dan. 9: 14.

34. En onze koningen, onze vorsten, onze priesters en onze vaders 1) hebben Uwe wet niet gedaan: zij hebben niet geluisterd naar Uwe geboden, en naar Uwe getuigenissen, die Gij door middel van de Profeten tegen hen betuigdet.

1) Bij de opsomming van de verschillende standen, missen we dien der profeten, dewijl zij wel hebben geleden om de zonde des volks, maar tegen de zonde en overtreding hebben getuigd en gesproken.

35. Want zij hebben U niet gediend in hun zelfstandig koninkrijk, en in Uw menigvuldig goed onder de bewijzen uwer vele zegeningen, dat die Gij hun gaaft, en in dat wijde en dat vette land, dat Gij voor hun aangezicht gegeven had; en zij hebben zich niet bekeerd van hun boze werken 1).

1) Tegenover over de vele en velerlei zegeningen Gods, wordt hier niets verzwegen van de zonde des volks. Er spreekt zich hier een diep gevoel van schuld en zonde uit, en in dit ootmoedig schuld belijden ontvangt God, de Heere, de ere van al Zijn werk. Wanneer dan ook in de volgende verzen gewezen wordt op de ellende, waarin men verkeert, schrijft men God niet voor, wat Hij doen moet, om Zijn volk te zegenen, maar geeft men zich geheel aan het vrij en vrijmachtig welbehagen Gods over, opdat Hij in vrije gunst met het teruggekeerde Israël moge handelen naar Zijn welbehagen.

36. Zie, wij zijn heden knechten, ja het land, dat Gij onzen vaders gegeven hebt, om de vrucht daarvan, en het goede daarvan te eten, zie, daarin zijn wij knechten, want wij hangen geheel af van de macht der Perzische koningen.

37. En het vermenigvuldigt zijne inkomsten, zijne voortbrengselen niet voor ons, de rechtmatige bezitters van het land, maar voor de koningen, die Gij over ons gesteld hebt, om onzer zonden wil; en zij heersen over onze lichamen, want wij zijn genoodzaakt in hun legers te dienen, en over onze beesten, want zij bedienen zich van onze trekdieren om hun werk te verrichten, naar hun welgevallen, naar hun goeddunken; also zijn wij in grote benauwdheid; help ons dan, zo het U behaagt, uit onzen nood, en laat ons op nieuw een zelfstandig volk worden.

Hier zou, tegen de gewone indeling in, het 10de hoofdstuk moeten aanvangen, omdat vs. 38 zich geheel daaraan aansluit. De lofzang eindigt met vs. 37, en met vs 38 begint de geschiedenis van het verzegelde verbond van de kinderen Israël's. Wij vangen dus hier ene nieuwe afdeling aan..

In den Hebr. Bijbel begint met vs. 38 dan ook Hoofdstuk 10.

38.

III. Vs. 38-Hoofdstuk 10: 31. Hierop wordt ene formele verbintenis opgesteld en door Nehemia en de hoofden des volks getekend, en in orde gebracht; daarin verplicht zich de gehele gemeente in het algemeen, om in Gods wet te wandelen, maar belooft ook in het bijzonder, om die geboden streng te houden, welker volbrenging in dien tijd zeer moeilijk, maar ook in den hoogsten graad gewichtig was, namelijk het gebod van zich te onthouden van de vreemde vrouwen, het houden van den Sabbat en het vieren van het jubeljaar-enkel zaken, die toen op den voorgrond van het theocratische leven der gemeente stonden.

38. En in op den grondslag van dit alles, wat wij op den 24sten dag der zevende maand (vs. 1 vv.) hadden verricht als gevolg van den boet- en bededag, maken (maakten) wij een vast 1) verbond, verplichtten ons in ene formele wederkerige verbintenis tot ene trouwe opvolging der Goddelijke wet, en schrijven schreven het, ondertekenden de schriftelijk ontworpen verbintenis; en onze vorsten, onze Levieten, en onze priesters zullen het verzegelen, of, verzegelden het.

1) In het Hebr. Amanah. Dit betekent niet alleen vast, maar hier: een vast verbond, een vast verdrag, gelijk het stamverwante Arabisch ook aanduidt. In Nehemia 11: 23 betekent het een decreet.

2) Zij kwamen ten laatste tot het besluit-dat zij wilden terugkeren tot God en tot hunnen plicht, en zij wilden beloven, om steeds de wet des Heren te blijven gehoorzamen. Deze verbintenis geschiedde na ernstige beraadslaging; zij werd beschreven, opdat zij een gedenkteken voor alle eeuwen mocht zijn; zij werd verzegeld, en als een gedenkstuk neergelegd, opdat het tegen hen zou getuigen, indien zij het verbond verbraken. Er werden

enige vorsten, priesters en Levieten verkozen, als vertegenwoordigers van de gemeente, om in den naam der gemeente te ondertekenen en te verzegelen. Nu wordt de belofte vervuld aan de Joden, dat, wanneer zij uit hun gevangenschap zonden teruggekeerd zijn, zij zich aan den Heere zouden overgeven in een eeuwig verbond (Jer. 50: 5 en Jes. 44: 5) "Zij zullen komen, en den Heere toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten," en "gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des Heren!".

HOOFDSTUK 10.

VERZEGELING VAN HET NIEUWE VERBOND.

1. Tot de verzegelingen 1), tot de mannen, die het bewijsstuk van het verbond ondertekenden, en in den naam van de ganse gemeente bekrachtigden, behoorden de voornaamsten onder het volk. Hun namen nu waren: Nehemia Hattirsatha, de stadhouder of landvoogd, zoon van Hachalja (Hoofdstuk 1: 1), en Zidkia, vermoedelijk een hoog beambte, die den stadhouder ter zijde stond, misschien zijn schrijver (vergelijk Ezra 4: 9),

1) Letterlijk luidt het: Aan het hoofd der verzegelenden, d.i. aan het hoofd dergenen, die het verbond ondertekend hadden.

2. Seraja (Hoofdstuk 11: 11), Azaria, Jeremia,

8. Maäzia, Bilgai, Semaja. Dat waren de priesters, de toenmalige oversten der priesterorden.

Dat Ezra niet mede genoemd wordt, verklaart zich van zelf, daar hij niet tot de hoofden behoorde, die in den naam van de door hen vertegenwoordigde geslachten of afdelingen met hun namen ondertekenden. Opmerkelijk echter is het, dat de toenmalige hogepriester Eljasib (Hoofdstuk 3: 1) ontbreekt; vermoedelijk was hij en een deel der priesters niet ingenomen met de strenge maatregelen van Ezra en Nehemia (vgl. vs. 30 met Hoofdstuk 13: 28); van daar ook, dat er slechts 21 in plaats van 24 priesterorden waren vertegenwoordigd..

Klinkenberg meent, dat Eljasib om zijn wangedrag (Hoofdstuk 13: 4-7 van de naamlijst zal afgelaten zijn.

Ook is het mogelijk, dat Seraja het stuk ondertekende als vorst van het huis des Heren in naam van de Hogepriesters.

9. En de Levieten of de hoofden, om hen in het verbond te vertegenwoordigen, namelijk: Jesua, zoon van Azanja, Binnui; van de zonen van Henadad, Kadmiël;

14. De hoofden des volks waren (vergelijk Hoofdstuk 7 en Ezra 2): Paros, Pahath-Moab, Elam, Zatthu, Bani,

28. En het overige des volks, alle leden der gemeente, behalve de hoofden der priester- en Levietenorden, en de hoofden der vaderhuizen, de priesters, de Levieten, de poortiers, de zangers, de Nethinim (1 Kronieken 9: 2), en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden tot Gods wet, de nakomelingen van de Israëlieten, die niet in ballingschap waren weggevoerd, en zich aan de nieuwe gemeente hadden aangesloten (Ezra 6: 21), hun vrouwen, hun zonen en hun dochters, al wie wetenschap en verstand had, alzo van de zonen en dochters dergenen, die reeds een rijperen ouderdom bereikt hadden (Hoofdstuk 8: 3);

29. Die hielden zich aan hun broederen, hun voortreffelijken, zij sloten zich aan de voornaamsten, verklaarden in te stemmen met de door de hoofden aangegane verbintenis, waartoe zij zich ook verplichtten, en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij gezamenlijk zouden wandelen in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht Gods Mozes; en dat zij zouden houden, en dat zij zouden doen al de geboden des HEREN, onzes Heren, onzen Gebieder, en Zijne rechten en Zijne inzettingen.

30. a) En daarbij inzonderheid, dat wij onze dochters niet zouden geven aan de volken des lands, noch hun dochters nemen voor onze zonen (Ezra 9: 2).

a) Exodus 34: 16. Deuteronomium 7: 3.

31. a) Ook als de volken des lands koopwaren en alle koren op den Sabbatdag in de stad te verkoop brengen, dat wij het, om de Sabbatswet (Exodus 20: 9 vv.) niet te schenden, op den Sabbat, of op enen anderen heiligen dag, waarop naar Numeri 28 en 29 ene feestvergadering moest plaats hebben, en geen arbeid mocht verricht worden, van hen niet zouden nemen of kopen b); en dat wij, volgens de voorschriften in Leviticus 25: 7 en Deuteronomium 25: 2 vv. het zevende jaar zouden vrijlaten, mitsgaders allerhande bezwaarnis 1) opheffen, de vruchten aan de armen laten, niet om schuld manen, de knechten weer vrij geven, enz.

a) Exodus 20: 10; 34: 21. Leviticus 23: 2 vv. Deuteronomium 5: 12 vv. b) Exodus 23: 10. Leviticus 25: 2. Deuteronomium 15: 1 vv.

1) Door den algemenen zin van dit verbond legden zij zich zelven genen anderen last op, dan waartoe zij reeds verplicht waren door alle andere banden van plicht, belang en dankbaarheid-in Gods wet te wandelen, en al Zijne geboden te onderhouden..

De inhoud van dit verbond was dan vooreerst, dat zij niet ten huwelijk zouden geven, of nemen van of aan de heidense volken, die in het land woonden; ten tweede, dat zij den Sabbat stiptelijk zouden houden en dien dag niet in een marktdag veranderen, dat ook op de overige heilige dagen zij niet zouden kopen van de heidenen, en eindelijk, dat zij het jubeljaar weer plechtig zouden vieren en aan de verplichtingen van dat jaar voldoen.

In de tweede plaats beloven zij niet alleen de geboden niet ongehoorzaam te zijn, ook verplichten zij zich, om den dienst des Heren te onderhouden en er voor te zorgen, dat die dienst geregeld kon worden waargenomen.

Ezra en Nehemia weten het wel, dat het onderhouden van den dienst des Heren boven alles gaat en dat, wanneer die dienst met blijdschap wordt waargenomen, er ook een strijd tegen de zonde zal zijn. Een ingaan tegen de geboden Gods staat in het nauwste verband met de verwaarlozing van den dienst des Heren.

32.

IV. Vs. 32-39. Daarna worden nog enige bepalingen behandeld, die ten doel hebben om de orde en den onafgebroken voortgang van den godsdienst, zo als hij nu weer naar de voorschriften der wet is ingericht, te verzekeren.

32. Voorts zetten wij ons geboden, namen wij de verplichting op ons, ons opleggende een derde deel van enen sikkels = $\frac{1}{2}$ gulden in het jaar, tot den dienst van het huis onzes Gods, hetzij, van wege de armoede der gemeente, in plaats van den in Exodus 30: 13 vv. bepaalden halven sikkels, hetzij als toevoegsel tot deze bepaalde belasting.

33. Tot het brood der toerichting, de toonbroden, en het gedurig spijsoffer, en tot het gedurig brandoffer, ook tot de brandofferen, der {a} sabbatten, der nieuwe maanden, tot de gezette hoogtijden, de grote feesten, en tot de heilige dingen {1}, en tot de zondofferen, om verzoening te doen over Israël, en tot alle werk van het huis onzes Gods²⁾, wat den dienst des Heren kon bevorderen.

{a} Numeri 28 en 29.

{1} Onder de heilige dingen heeft men hier te verstaan, dewijl zij geplaatst worden tussen de feesttijden en de zondoffers, de dankoffers. Deze werden door het volk gebracht, o.a. op het Paasfeest (Leviticus 23: 9) en bij andere feestelijke gelegenheden (Exodus 24: 5. Ezra 6: 17).

2) De vaststelling van zulk een bedrag voor de behoeften van den eredienst geeft geen recht tot de mening, dat de van Artaxerxes in zijn edict (Ezra 7: 20) toegezegde bijdragen voor den eredienst reeds toen hadden opgehouden en de Gemeente de kosten van den eredienst uit eigen middelen moest bestrijden. Het is toch licht denkbaar, dat bij de van den koning ontvangen ondersteuning de Gemeente nog voor de vermeerderde behoeften van den eredienst een bijdrage nodig achtte te geven, om het inkomen des tempels te vermeerderen, dewijl de koninklijke bijdrage slechts tot een zeker bedrag was toegezegd (Ezra 7: 22)..

34. Ook wierpen wij de loten, onder de priesters, de Levieten en het volk, over het offer van het hout, dat men brengen zou ten huize onzes Gods; er werd door het lot vastgesteld, wie beurtelings het benodigde hout zou aanbrengen, naar het huis onzer vaders, op bestemde tijden, jaar op jaar, namelijk het benodigde hout, om te branden op het altaar des HEREN, onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is 1) (Leviticus 6: 12).

1) Van het hout brengen op zich zelf is in de Wet van Mozes geen sprake, wel dat het vuur niet mocht uitgaan. Opdat nu dit laatste niet geschiedde, n.l. het uitgaan van het vuur, wordt er nu voor gezorgd, wie het hout zou brengen en wanneer dit zou geschieden.

Waarschijnlijk was dit al een oude gewoonte, die nu nader geregeld werd.

35. Dat wij ook de a) eerstelingen onzes lands (Exodus 34: 26; Deuteronomium 26: 2 vv.), en de eerstelingen van alle vrucht van al het geboomte (Numeri 18: 13), jaar op jaar, zouden brengen ten huize des HEREN;

a) Exodus 23: 19. Leviticus 19: 23.

36. En de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten a), gelijk het in de wet geschreven is (Numeri 18: 16 vv.), en dat wij de eerstgeborenen onzer runderen en onzer schapen zouden brengen ten huize onzes Gods, tot de priesters, die in het huis onzes Gods dienen.

a) Exodus 13: 2. Numeri 3: 13 en 8: 17.

37. a) En dat wij de eerstelingen onzes deegs, en onze hefofferen, en de vrucht aller bomen, most en olie, zouden brengen tot de priesters, in de kamers van het huis onzes Gods, en de b) tienden onzes lands tot de Levieten; en dat dezelve Levieten de tienden zouden hebben in alle steden onzer landbouwerij (Numeri 18: 21 vv.);

a) Leviticus 23: 17. Numeri 15: 18; 18: 12. Deuteronomium 18: 4. b) Numeri 18: 24,25.

38. En dat er een priester, een zoon van Aäron, bij de Levieten zou zijn, als de Levieten ook hun aandeel van de tienden ontvangen, opdat de priesters niet benadeeld zouden worden; en dat de Levieten de a) tienden der tienden zouden opbrengen ten huize onzes Gods, voor de priesters, in de kamers, de cellen van het schathuis 1) (2 Kronieken 31: 11 31.11).

a) Numeri 18: 26.

1) In werken van Godsvrucht en liefdadigheid moeten wij alles doen, wat wij kunnen, niettegenstaande den last en taks, die wij in het burgerlijke betalen moeten, en God vooral onze plichten betalen, welke de beste en veiligste weg is, om gemak en vrijheid te verkrijgen, en om dezelve in Godes gunst te blijven genieten..

39. Want de kinderen Israël's, en de kinderen van Levi moeten hefoffer van koren, most en olie in die kamers brengen, omdat aldaar in die kamers de vaten des heilighdoms zijn en aldaar zijn de priesters, die dienen, en de poortiers, en de zangers, voor wier onderhoud al die vruchten en gaven, die in de kamers afgeleverd worden, bestemd zijn; en nu willen wij ook behoorlijk en trouw de opbrengsten, die tot de instandhouding van den godsdienst, en tot het onderhoud van hen, die in het heilighdom dienen, bestemd zijn, daarheen brengen, opdat wij also het huis onzes Gods niet zouden verlaten; want zonder dit zou de gehele tempeldienst weldra in verval geraken.

De reeds vóór de Ballingschap bestaande en gedurende deze meer uitgebreide gewoonte (2 Koningen 4: 22; Ezra 1: 11) om op Sabbatten en feestdagen, tot onderlinge opbouwning door Gods woord, te vergaderen, hoewel in het eerst alleen in ruime kamers en particuliere huizen, werd door de in Hoofdstuk 8 genoemde plechtige voorlezingen uit de wet, die door Ezra waren in het leven geroepen, en door zijne bemoeiingen om het volk te onderwijzen, al meer en meer uitgebreid. Daaruit ontstonden dan ook later de synagogen, waarvan wij in het N. Testament lezen (Luk 4: 16); daar werd uit de Schrift voorgelezen door een daartoe bestemden uitlegger (vgl. Hoofdstuk 8: 8). Dat er ook des Maandags en Donderdags godsdienst werd gehouden, had men ook aan Ezra, als eerste oorzaak, toegeschreven. De

eigenlijke inrichting der synagogen of scholen voor de Joden heeft eerst plaats gehad ten tijde der Makkabeeën, toen de goddeloze koning Antiochus Epifanes het voornemen had om den Mozaïschen godsdienst geheel uit te roeien, en dit wekte onder het Joodse volk een buitengewonen ijver voor de wet. Maar die regelmatige vergaderingen tot het gebed, en tot het lezen der Heilige Schrift, op bepaalde plaatsen van het land, en in daarvoor ingerichte lokalen werden veel minder gerekend dan de eigenlijke tempeldienst; het is om die reden, dat men in de boeken der Makkabeeën er geen melding van heeft gemaakt..

Ezra, Nehemia en die met hen waren zorgden, dat alles, wat de wet van God had voorgeschreven tot het onderhoud van priesters en Levieten behoorlijk betaald werd. Deze verplichte opbrengsten waren ingehouden geworden; en daarom zegt God van het Joodse volk in Maleachi 3: 8-9, dat zij Hem beroofden, omdat Zijne dienaren, de priesters en Levieten, het hun verschuldigde deel niet ontvingen; terzelfder tijd moedigt Hij hen aan meer billijk te zijn tegenover hem en zijne ontvangers. Hiertoe besluiten zij nu, hoewel zij grote belastingen aan de koningen van Perzië betaalden; en al moesten zij nu reeds zoveel opbrengen, dat wilden zij niet tot verschoning rekenen; zij wilden Gode geven wat Hem behoorde, maar ook den keizer wat des keizers was. Wij moeten doen, wat wij kunnen, voor de uitoefening van den godsdienst, en om onze arme medebroeders te ondersteunen, niettegenstaande de belastingen, die wij betalen. In welken stand wij ook geplaatst zijn, wij moeten gewillig en met vreugde onze verplichtingen tegenover God en mensen volbrengen; dat is de zekerste weg om voorspoedig en gelukkig te zijn. Het volbrengen van Gods bevelen verschaft het beste voordeel aan onze zielen. De meesten echter geven hun zielen over aan den hongerdood!.

HOOFDSTUK 11.

VERDELING DER NIEUWE BEWONERS IN DE STAD EN OP HET LAND.

I. Vs. 1-36. Na het eindigen van het Loofhuttenfeest en den algemenen boet- en bededag der gemeente, waarvan het verhaal meegedeeld wordt in Hoofdstuk 8-10, neemt Nehemia zijn werk tot vermeerdering der inwoners van Jeruzalem weer op (Nehemia 7: 4 vv.). Zijne mededeling daarvan (vs. 1 en 2) is tamelijk kort, en daardoor moeilijk in zijn geheel te begrijpen. Voor zoverre men daaruit kan opmaken, waren de oversten van het volk, dat op het land woonde, het eerste bereid, om hun woonplaats naar Jeruzalem over te brengen; bij het overige volk daarentegen moest eerst door het lot bepaald worden, wie naar Jeruzalem zou trekken; van de tien werd er één door het lot genomen, die nu ook gewillig gingen en daardoor bijzonder in achting stegen bij de anderen. Op deze mededeling volgen registers van de gezamenlijke gemeente, zo als die bestond in den tijd van Nehemia (vs. 3) en wel vooreerst (vs. 4-21 11.4-21) een register van de in Jeruzalem wonende hoofden, daarna (vs. 25-36) een register van de verschillende districten van het landgebied. Met opzicht tot dit laatste blijkt van zelf, dat er in ieder district toch een hoofd was; maar de namen van dezen worden niet genoemd.

1. Voorts woonden de oversten des volks, die tot hiertoe op het land gewoond hadden, maar zich ten gevolge van de door mij gedane aansporing (Hoofdstuk 7: 4 vv.) bereid verklaarden, om naar de stad te verhuizen, te Jeruzalem; maar het overige des volks, die minder genegen waren om daarheen te verhuizen, omdat zij dachten op het land beter te kunnen vooruitkomen, wierpen loten, om daardoor, zonder zelve daarover te beslissen, uitgemaakt te zien, wie van hen verplicht zou zijn, om naar de hoofdstad te gaan; men had bepaald, dat het lot zou aanwijzen, om uit tien huisvaders (Jozua 7: 18), een uit het land te brengen, die in de heilige stad 1) Jeruzalem zou wonen, en negen delen zouden in de andere steden op het land achterblijven;

1) Wij vinden hier Jeruzalem voor het eerst met dien naam genoemd en dezen naam ontvangt deze stad, dewijl de tempel Gods, het heilighdom des Heren, zich in haar midden bevond.

2. En het volk zegende al de mannen, al de hoofden en families, die met vrouwen en kinderen en dienstboden wel door het lot aangewezen, maar dan toch ook zich vrijwillig 1) aanboden te Jeruzalem te wonen 2), wegens hun gehoorzaamheid, dat zulk ene zelfverloochening en liefde tot de offeranden bij hen verraadde, daar toch de stad, om de aanslagen der vijanden af te weren, zulk ene talrijke en krachtige burgerij nodig had.

1) Vrijwillig, dewijl men zich aan de beslissing van het lot, als uitspraak Gods, gewillig onderwierp. Men heeft hier niet twee categorieën van personen, n.l. dezulken, die door het lot werden aangewezen en die vrijwillig gingen, maar slechts ene, n.l. die zich gewilliglijk voor het lot bogen, en daarom aan Gods wil zich onderwierpen.

2) Het was voor de meeste Joden gemakkelijker zich in de woest liggende velden hier en daar verspreid te vestigen; alleen voor de rijken was het mogelijk, in Jeruzalem wonende, de veraf

liggende akkers te doen bebouwen; zij offerden dus veel op, die zich in de hoofdstad nederzetten. Maar het was nodig, want anders zou die stad geheel van inwoners zijn beroofd geworden. (v. GERLACH).

Jeruzalem was, in dien tijd niet de plaats om rijk te worden. Weinig huizen stonden er; de vijanden der Joden hadden het bijzonder op die stad gemunt. De andere plaatsen van het land gaven betere hoop om in vrede te kunnen leven, en rijk te worden. Vrees voor vervolging en verwijtingen van hun volk, en dat zij in moeite zouden komen, deed velen van de heilige stad verwijderd blijven, en zij waren dus niet in de gelegenheid om in Jeruzalem te gaan aanbidden en feest te vieren; maar zij bedachten niet, dat, ofschoon Jeruzalem allerboosaardigst bedreigd en beledigd werd door hare vijanden, de stad toch met bijzondere zorg door haren God werd beschermd, en tot ene rustige woonplaats gemaakt. (Psalm 46: 4,5 46.3,4)..

3. En dit zijn de hoofden met regeling van de geslachten en vaderhuizen van het landschap, van het Perzisch district Juda, die te Jeruzalem woonden (vs. 4-24); (maar of, en in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijne bezitting, in hun steden, Israël (het volk), de priesters, en de Leviëten, en de Nethinimtempelknechten (1 Kronieken 9: 2), en de kinderen der knechten van Salomo) (vs. 25-30; 2 Kronieken 8: 2 vv.).

4. Te Jeruzalem dan woonden behalve enigen der kinderen van Efraïm en Manasse (1 Kronieken 9: 2), sommigen van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin, waarop het hier het meeste aankomt. Van de kinderen van Juda hebben wij twee hoofden te noemen: Athaja, (in 1 Kronieken 9: 4, welk hoofdstuk hier vooral te vergelijken is, Uthai geheten), de zoon van Uzzia, den zoon van Zacharja, den zoon van Amarja, den zoon van Sefatja, den zoon van Mahalaleël, van de kinderen van Perez (Genesis 46: 12; Numeri 26: 20).

5. En Maäseja (in 1 Kronieken 9: 5 Asaja genoemd), de zoon van Baruch, den zoon van Kolhose, den zoon van Hazaja, den zoon van Adaja, den zoon van Jojarib, den zoon van Zacharja, den zoon van Siloni, een nakomeling van Sela; het derde geslacht in Juda, Zerah, komt hier niet in aanmerking (zie 1 Kronieken 9: 6).

6. Alle kinderen van Perez, die te Jeruzalem woonden, waren vier honderd acht en zestig, dappere mannen.

7. En dit zijn de kinderen van Benjamin: Twee geslachtshoofden, Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Joëd, den zoon van Pedaja, den zoon van Kolaja, den zoon van Maäseja, den zoon van Ithiël, den zoon van Jesaja;

8. En na hem Gabbai, vermoedelijk de in 1 Kronieken 9: 8 genoemde Jibne-Sallai; deze twee geslachten tot één geheel verbonden, onder den naam van Gabbai-Sallai, negen honderd acht en twintig.

9. En Joël, de zoon van Zichri, was opziener over hen: opziener van de bewoners uit de twee stammen Juda en Benjamin: en Juda, de zoon van Senua, was de tweede bevelhebber over de stad, volgens Luther: was over het andere deel der stad, de in 2 Koningen 22: 14 genoemde benedenstad.

10. Van de priesters woonden te Jeruzalem: drie geslachten, Jedaja, de zoon van Jojarib 1); vermoedelijk kan men de woorden "de zoon van" wel weglaten, en alleen Jojarib lezen (vgl. 1 Kronieken 9: 10) Jachin.

1) In elk geval behoort zoon van Jojarib, niet bij Jedaja.

11. Seraja, in 1 Kronieken 9: 11 Azarja genoemd, de zoon van Hilkia, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, was voorganger van Gods huis, het hoofd van ene priesterafdeling;

12. En hun broederen, die het werk in het huis deden, waren acht honderd twee en twintig. En Adaja, de zoon van Jeroham, den zoon van Pelalja, den zoon van Amzi, den zoon van Zacharja, den zoon van Pashur, den zoon van Malchia; behoorden dus tot het vaderhuis van Malchia.

13. En zijne broederen, hoofden der vaderen, waren twee honderd twee en veertig. En Amassai, (in 1 Kronieken 9: 12 Massai genoemd) de zoon van Azareël, den zoon van Achzai, den zoon van Mesillemoth, den zoon van Immer; behoorden tot het vaderhuis van Immer.

14. En hun broederen, dappere helden, waren honderd acht en twintig (vergelijk 1 Kronieken 9: 13); en opziener over hen, over de van vs. 10 af genoemde zes priesterklassen, was Zabdiël, de zoon van Gedolim.

15. En van de Levieten: Semaja, de zoon van Hassub, den zoon van Azriam, den zoon van Hasabja, den zoon van Buni.

16. En Sabbethai, en Jozabad, van de hoofden der Levieten, waren over het buitenwerk van het huis Gods (1 Kronieken 26: 29).

17. En Mattanja, de zoon van Micha, den zoon van Zabdi, den zoon van Asaf, was het hoofd, die de dankzegging begon in het gebed, als zangmeester, voorzanger der Psalmen en lofzangen, en Bakbukja was de voorzanger van het tweede koor van zijne broederen, en Abda, de zoon van Sammu, den zoon van Galal, den zoon van Jeduthun (1 Kronieken 23: 5 1).

19. En de poortiers: Akkub, en Talmon, met hun broederen, die wacht hielden in de poorten, waren honderd twee en zeventig (1 Kronieken 26: 1 vv.).

22. En der Levieten opziener te Jeruzalem was Uzzi, de zoon van Bani, den zoon van Hasabja, den zoon van Mattanja, den zoon van Micha; van de kinderen van Asaf waren de

zangers tegenover het werk van Gods huis, dezen moesten in den tempel tegenwoordig zijn bij de dagelijkse behoeften van den godsdienst, in tegenoverstelling van de Levieten in vs. 16 genoemd, die het opzicht over het buitenwerk hadden.

23. Want er was een gebod een decreet des konings, Artaxerxes van Perzië (Ezra 6: 8 vv.), ten behoeve van hen, van de Levieten, te weten, een zeker onderhoud 1) voor de zangers, van elk dagelijks op zijnen dag, opdat deze trouw hun ambt waarnamen.

1) Dit onderhoud is niet te verstaan van het onderhouden van eten en drinken, maar van hetgeen zij dagelijks moesten doen ter onderhouding van den dienst des tempels.

Het bevel of decreet was niet uitgegaan van koning David, maar van den Perzischen vorst.

24. En Petahja, de zoon van Mesezabeël, van de kinderen van Zerah, den zoon van Juda, was bevelhebber aan des konings hand, van wege den koning in alle zaken tot het volk, betrekking hebbende, of commissaris van den Perzischen koning voor al de aangelegenheden der gemeente, die even als de landvoogd zijn zetel te Jeruzalem had.

25. 1) In de dorpen nu op hun akkers woonden sommigen van de kinderen van Juda, namelijk in Kirjath-Arba of Hebron (Genesis 23: 2), en hare onderhorige plaatsen, Hebr. dochters, en in Dibon of Dimona (Jozua 15: 22), en hare onderhorige plaatsen, en in Jekabzeël of Kabzeël (Jozua 15: 21), en hare dorpen;

1) In vs. 25-36 worden niet meer opgeteld de namen van personen, maar de dorpen en steden, waar in men woonde.

26. En te Jesua, alleen hier voorkomende, en te Molada (Jozua 15: 26), en te Beth-Pelet of Beth-Pales (Jozua 15: 27);

27. En te Hazar-Sual (Jozua 15: 28), en in Ber-séba (Genesis 21: 1) en hare onderhorige plaatsen.

28. En te Ziklag (Jozua 15: 31), en in Mechona, alleen hier voorkomende, en hare onderhorige plaatsen.

29. En te En-Rimmon, en te Zora, en te Jarmuth (Jozua 15: 32-35).

30. Zanoah, Adullam en hare dorpen, Lachis en hare akkers, Azéka en hare onderhorige plaatsen (Jozua 15: 36-39), en zij legerden zich van Ber-séba in het uiterste zuiden af tot aan het dal Hinnom, ten zuiden van Jeruzalem (1 Koningen 1: 33).

Ten tijde van den hogepriester Jozua en van Zerubbabel behoorde alleen de omtrek van Jeruzalem tot de nieuwe gemeente (Ezra 2: 19); in Hoofdstuk 3 van ons Boek strekte zich haar gebied reeds meer naar het zuiden uit, en hier bereikt zij reeds weer de zuidelijke grenzen.

31. De kinderen van Benjamin nu van Geba, ten noorden van Jeruzalem (Richteren 19: 13 2), woonden in Michmas (1 Samuel 13: 2), en Aja (Jozua 7: 2 genoemd Al), en Beth-El (Genesis 12: 8; 28: 11), en hare onderhorige plaatsen.

32. Anathot (Jozua 21: 18), Nob (1 Samuel 22: 19), Ananja, wellicht het tegenwoordige Beit-Hannan,

33. Hazor (2 Samuel 13: 23), Rama (Jozua 18: 25), Gitthaïm (2 Samuel 4: 3),

34. Hadid, Zeboim, Neballat,

35. Lod, en Ono (Ezra 2: 33. 1 Kronieken 8: 12), in het dal der werkmeeesters, of der timmerlieden (1 Kronieken 4: 14), aan de noordzijde van Jeruzalem.

36. Van de Levieten nu woonden sommigen in de verdelingen van Juda en van Benjamin, naar ene vroegere verdeling hadden zij tot Juda behoord, maar nu woonden zij ook in den stam van Benjamin.

Hier is ene opgave van de dorpen of plattelands steden, die door het overblijfsel van Israël bewoond werden. In beiden, Juda en Benjamin woonden een deel der Levieten. Wij kunnen veronderstellen, dat zij veilig en gerust waren, maar in gering aantal en arm. Door Gods zegen hadden zij in rijkdom en macht kunnen toenemen, en dat zou ook geschied zijn, indien niet de goddeloosheid en lauwheid in den godsdienst, die Maleachi hun ten laste legt, bij hen hadden geheerst. Die profeet toch profeteerde omtrent dezen tijd, en de profetie hield nu voor verscheidene eeuwen op, totdat zij weer herleefde in den groten Profeet, den Messias, en in Zijn voorloper, Johannes den Doper..

HOOFDSTUK 12.

NAMEN DER PRIESTERS EN LEVIETEN, INWIJDING DER STAD. VERORDENINGEN OMTRENT DE PRIESTERLIJKE INKOMSTEN.

II. Vs. 1-26. Aan de registers in het vorige hoofdstuk sluiten zich nog andere registers aan, namelijk vooreerst die der klassen van de priesters en Levieten ten tijde des hogepriesters Jozua, met opgaven over de hogepriesterlijke familie (vs. 1-11) kim (vs. 12-21). Daarop volgen toelichtingen op de registers van de hoofden der Levieten en der priesters (vs. 22 vv.) en ene korte opnoeming van de hoofden der Levieten (vs. 24 vv.), ten slotte een onderschrift bepalende den tijd, gedurende welken deze zaken voorwielen.

1. Dit nu zijn de priesters en de Levieten, die met Zerubbabel, den zoon van Sealthiël, en Jesua optogen 1) uit Babel (Hoofdstuk 7: 7 vv.; Ezra 2: 1 vv.): Seraja, Jeremia, Ezra (vergelijk Hoofdstuk 10: 2-8).

1) In vs. 1-9 worden ons genoemd, de priesters en Levieten, die met Zerubbabel en Jozua optogen uit Babel naar Jeruzalem.

In vs. 1-7 worden ons gemeld, de namen van hen, die leefden in de dagen van Zerubbabel en Jozua, en straks in vs. 12-21 van hen, die leefden in de dagen van Jojakim, den zoon van Jozua. Vandaar het verschil tussen deze beide opgaven, terwijl het verschil tussen de lijst in dit hoofdstuk en die in Hoofdstuk 10 is te zoeken in het feit, dat de namen der ondertekenaars van het verbond, waren die der hoofden van vaderhuizen en niet namen van de verschillende Priesterklassen.

2. Amarja, Malluch, Hattus.

3. Sechanja, Rehum, juister Harim (vs. 15; verg Ezra 2: 39), Meremoth,

7. Sallu, Amok, Hilcia, Jedaja, misschien de in Hoofdstuk 11: 12 genoemde Adaja; dat waren de hoofden der priesters, en hun broederen, in de dagen van Jesua, te zamen twee en twintig.

Onder Jozua keerden, volgens Ezra 2: 36-39 slechts vier priesterklassen terug; deze worden echter toen waarschijnlijk in verschillende klassen verdeeld, en nu worden hier die klassen opgegeven, die reeds ten tijde van Jozua en Zerubbabel bestonden.

8. En de Levieten waren (vergelijk Ezra 2: 40-42): Jesua, Binnui, de zoon van Hanadad (Hoofdstuk 3: 24), Kadmiël, Serebja (Hoofdstuk 8: 7; 9: 4; 10: 12), Juda, wellicht dezelfde als Hodia (Hoofdstuk 8: 7; 10: 13), Mattanja (Hoofdstuk 11: 17); hij en zijne broederen waren over de dankzeggingen, zangmeesters in 't zingen van dank- en lofpsalmen (Hoofdstuk 11: 17).

9. En Bakbukja (Hoofdstuk 11: 17), en Unni (vergelijk 1 Kronieken 15: 20), hun broederen, waren tegen hen over in de wachten, waren bij den dienst van het koor, dat tegenover hen stond.

10. Jesua, de hogepriester, tot wiens vader Jozadak (vergelijk Ezra 3: 2), de rij der hogepriesters in 1 Kronieken 7: 14 werd voortgezet, nu gewon Jojakim (vs. 12 en 26), en Jojakim gewon Eljasib, hogepriester ten tijde van Nehemia (Hoofdstuk 3: 1; 13: 4), en Eljasib gewon Jodaja, door Josefus Juda genoemd (vgl. Hoofdstuk 13: 28).

11. En Jodaja gewon Jonathan, in vs. 22 Johanan genoemd, en Jonathan gewon Jaddua, hogepriester ten tijde van Alexander den Grote.

Jaddua wordt gezegd hogepriester geweest te zijn in de dagen van Alexander den Grote, van wie Josefus bericht, dat hij den veroveraar tegemoet ging, toen deze voorttrok om Jeruzalem te verwoesten. Alexander was zo getroffen over deze verschijning, en de berichten, die Jaddua gaf, namelijk dat van Alexander in de boeken der profeten van Israël gesproken was, als den overwinnaar der wereld, dat hij de stad spaarde, en aan de Joden grote voorrechten schonk.

12. En in de dagen van Jojakim waren onder de priesters (hoofden der verschillende priesterklassen), de volgende hoofden der vaderen, namelijk (vergelijk vs. 1 vv.): van Seraja was Meraja, van Jeremia, Hananja.

13. Van Ezra, in Hoofdstuk 10: 2 Azaria genoemd, (vgl. 2 op Ezra 7: 1). Mesullam; van Amarja, Johanan.

14. Van Melichu, Jonathan, de in vs. 2 genoemde Hattus wordt in dit vers overgeslagen; van Sebanja (in vs. 3 Zechanja genoemd), Jozef.

15. Van Harim (in vs. 3 Rehum), Adna; van Merajoth (in vs. 3 Meremoth); Helkai.

16. Van Iddo, Zacharia; een dezelfde persoon met den profeet van dezen naam (Ezra 5: 1. Zach. 1: 1); van Ginnethon (vs. 4 Ginnethoi), Mesullam.

20. Van Sallai (vs. 7 Sallu), Kallai; van Amok, Heber.

21. Van Hilkia, Hasabja; van Jedaja, Nethaneël.

Er is een verschil tussen bovenstaande opnoeming en die in het boek der Kronieken; deze bevat niet slechts degenen, die eerst met Zerubbabel kwamen, maar ook die met Ezra en Nehemia gekomen zijn.

22. Van de Levieten werden in de dagen van Eljasib, Jodaja, en Johanan, en Jaddua (zie vs. 10 vv.), de hoofden der vaderen beschreven; mitsgaders de priesters; de laatsten van deze onder de verschillende hogepriesters opgestelde registers hadden betrekking op de hoofden

der priesterklassen, tot onder het koninkrijk van Darius, den Perziaan, Darius II, met den bijnaam Nothus (424-404 v. Chr.).

23. De kinderen van Levi, de hoofden der vaderen, werden beschreven in het boek der a) kronieken, een kroniek of jaarboek, dat tot de dagen van Johanan, den zoon van Eljasib, toe, doorgaat, maar in den Kanon der Heilige Schrift niet is opgenomen.

a) 1 Kronieken 9: 10 vv.

24. De hoofden dan der Levieten, om hier bij het register in vs. 8 vv. ene bijlage toe te voegen, waren Hasabja, Serebja, en Jesua, de zoon van Kadmiël, en hun broederen tegen hen over, om te prijzen en te danken, naar het gebod van David, den man Gods, wacht tegen wacht, bij beurten, zo als David had ingesteld (1 Kronieken 25: 1 vv. 2 Kronieken 29: 25).

25. Mattanja en Bakbukja, Obadja, hoofden der drie grote, ook na de Ballingschap bestaande zangfamilies Asaf, Heman en Jeduthun (Hoofdstuk 11: 17), daarentegen Mesullam, Talmonen Akkub, waren poortiers, de wacht waarnemende bij de schatkamers der poorten (1 Kronieken 9: 17. Ezra 2: 42. Nehemia 11: 19).

26. Deze, de in vs. 12-21 en vs. 24 vv. genoemde hoofden der priester- en Levieten-klassen, waren in de dagen van Jojakim, den zoon van Jesua, den zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemia, den landvoogd, en van den priester Ezra, den Schriftgeleerde.

27.

III. Vs. 27-43. Aan het bericht, wat er naar beide voorgaande afdelingen geschiedde, ter vermeerdering van de bevolking van Jeruzalem, sluit zich dat van de inwijding der stadsmuren aan, die terstond na deze maatregelen, misschien in het begin van het jaar 443 v. Chr., plaats had. Nehemia geeft bevel, dat twee grote dankkoren de muren zullen beklimmen, die beide van hetzelfde punt aan de westzijde der stad hunnen tocht beginnende, het ene noordwaarts, het andere zuidwaarts trekkende in het oosten bij den tempel elkaar ontmoeten, en alzo de heilige plechtigheid onder talrijke offeranden en luid klinkend jubelgezag vieren. Hierbij is op te merken, dat achter het ene dankkoor, aan het hoofd van den achter hem aan voorttrekkenden trein zich Ezra de Schriftgeleerde bevindt, en achter het andere dankkoor, aan de spits van den anderen trein Nehemia, de landvoogd. Beide mannen doen zich hier duidelijk kennen als gemeenschappelijke arbeiders aan het werk der nieuwe inrichting en de zuivering der gemeente, aan het werk, op welks voleindiging en verzekering nu door de plechtige wijding der muren de kroon wordt gezet.

27. In de inwijding nu van Jeruzalems muur, toen de tot de inwijding bepaalde dag gekomen was, zochten zij, die met de uitvoering belast waren. door het zenden van boden, de Levieten uit al hun plaatsen, waar zij hun woonplaatsen hadden gevestigd, omdat er in Jeruzalem slechts een klein gedeelte woonde (Hoofdstuk 11: 15 vv.), opdat zij hen te Jeruzalem brachten, om de inwijding te doen met vreugde, en met dankzeggingen, en met gezang, cimbale, luiten en met harpen (1 Kronieken 13: 8; 15: 16; 25: 1. 2 Kronieken 23: 18 23.18).

28. Alzo werden de kinderen der zangers verzameld de Levieten, die tot de 3 zangers-afdelingen behoorden, zo uit het vlakke veld rondom Jeruzalem, als uit de dorpen van de Netofathieten, de opene plaatsen bij Netofa, drie mijlen ten zuidwesten van Jeruzalem.

30. En de priesters en de Levieten reinigden zich zelven (Ezra 6: 20); daarna reinigden zij het volk, en de poorten en den muur 1), die daarna ook ingewijd moest worden.

1) Hoe dit reinigen van het volk en de poorten en den muur plaats had, wordt ons niet gemeld. wellicht door het brengen van zond- en brandoffers, gelijk dit in 2 Kronieken 29: 20 wordt vermeld.

31. Toen nu het uur der inwijding gekomen was, deed ik de vorsten van Juda 1) bij de verzamelpaats van de Dalpoort (Hoofdstuk 2: 13), opgaan op den muur en ik stelde twee grote dank-koren, en daarachter twee omgangen, een ter rechterhand (van de andere zal in vs. 38 vv. gesproken worden); deze gingen op den muur, zuidwaarts naar beneden naar de Mistpoort toe, om dan oostelijk te wenden, en vervolgens opwaarts naar het tempelplein.

1) De vorsten van Juda zijn de vorsten van het gehele volk. Deze deed Nehemia den muur bestijgen, waarop hij twee grote dankkoren opstelde, die van twee tegenovergestelde zijden den muur omtrokken, totdat zij bij den Tempel elkaar ontmoetten.

32. En achter hen, de mannen, die het dankkoor uitmaakten, ging Hosaja, wellicht het opperhoofd, en de helft der vorsten van Juda.

33. En 1) Azaria, Ezra en Mesullam.

1) Beter: namelijk. De namen die nu volgen, zijn namen van zeven vorsten van Jeruzalem. Hieronder kunnen ook priesters geweest zijn, dewijl wereldlijke en geestelijke hoofden bij Israël zo moeilijk te onderscheiden zijn.

34. Juda, en Benjamin 1), en Semaja, en Jeremia.

1) Juda en Benjamin zijn hier niet namen van de twee stammen, dit kan hier niet in verband met vs. 32 maar persoonsnamen. Ook in vs. 36 wordt een Juda genoemd.

35. En nu enige volgens vs. 41 wel zeven, van de priesterkinderen of zonen, met trompetten, die zich aan de Levitische zangers aansloten, verder Zacharja 1), de zoon van Jonathan, den zoon van Semaja, den zoon van Mattanja, den zoon van Michaja, den zoon van Zakkur, den zoon van Asaf.

1) Deze Zacharja was, zoals duidelijk blijkt, het hoofd van de speellieden der Levieten, die het gezang begeleidden met hun muziekinstrumenten. In vs. 36 worden zijne ondergeschikten aangegeven.

36. En zijne broeders Semaja, en Azareël, Milalai, Gilalai, Maäi, Nethaneël, en Juda, Hanani, met muziekinstrumenten van David, den man Gods; en Ezra, de Schriftgeleerde, ging vóór hun, de van vs. 32 af genoemden, aangezicht heen, gaande onmiddellijk achter het dankkoor (vs. 31), aan de spits van den daar achter gaanden optocht.

37. Voorts naar de Fonteinpoort, en tegen hen over gingen zij op bij de trappen van David's stad, langs den daarnaast lopenden weg, door den opgang des muurs, boven David's huis 1), tot aan de Waterpoort, tegen het oosten.

1) Bij de Fonteinpoort verliet alzo de optocht den buitenmuur, wendde zich toen naar de trappen, op welken men aan den oostelijken helling van den Zion naar de stad David's opklom, toen ging men deze trappen op tot aan den noordelijken muur tussen Zion en Moria en van hier om het plein van het oude paleis der koningen, over den brug die van den Zion naar den Tempelberg voerde, voorbij het tempelgebouw trekkende, tot aan de Waterpoort. Wat men te verstaan heeft onder "het huis David's" of de plaats waar het paleis van David had gestaan en waar nog puinhopen daarvan voorhanden waren, of naar ene minder nauwkeurige uitdrukking:, de plaats van het voormalige paleis van Salomo, blijft onzeker, zoveel echter blijkt uit dit vs. dat niet, zoals Thenius aan geeft (2 Samuel 5: 11), David's Paleis aan den lagen oostelijken rand van den Zion naar het zuiden heen, gestaan heeft, maar aan de noordwestzijde van den berg, niet ver van den burcht der Jebusieten, waarheen ons ook de overlevering verwijst..

38. Het tweede dankkoor nu ging tegenover, in ene richting tegenover die van het eerste koor (vs. 31), alzo ter linkerhand of naar het noorden opwaarts, en ik, Nehemia, de landvoogd (vs. 26), achter hetzelfde, met de helft des volks, op den muur, van boven den Bakovenstoren, tot aan den brede muur;

39. En van boven de poort van Efraïm, en boven de Oude poort, en boven de Vispoort, en den toren Hananeël, en den toren Mea, tot aan de Schaapspoort, en zij bleven staan in de Gevangenpoort 1).

1) Waar de Gevangenpoort gestaan heeft is door de geleerden niet uitgemaakt. Enigen plaatsen die aan de noordzijde van het Tempelplein, en scheiden ze van het in Hoofdstuk 3: 25 genoemde Voorhof der gevangenis, dat men of in de nabijheid van het voormalig paleis op Zion, of aan de zuidoostzijde van het Tempelplein zocht; anderen nemen voor beiden de laatstgenoemde plaats aan, en stellen, zich den optocht der twee dank-koren zo voor, dat beiden op den oostelijken muur van den tempel elkaar ontmoetten, hier elkaar voorbijgingen, en zich toen tegenover elkaar plaatsten, de eerste op het vrije plein van de Waterpoort, de tweede bij de Gevangenpoort. Op deze wijze zou ook de gehele oostzijde van het Tempelplein mede omgetrokken, en de zich daar bevindende muren ook ingewijd zijn geworden, iets, dat bij de eerste opvatting, wanneer de Gevangenpoort ten noorden van het Tempelplein gesteld werd, niet het geval zou geweest zijn..

Dat de beide koren elkaar voorbij trokken, laat zich niet denken, en hiervan wordt in onze verzen ook niets vermeld. Veeleer is het te denken, dat zij beiden, beginnende bij de

Jaffapoort, ieder een gedeelte van den muur hebben afgelopen, totdat zij bij de Waterpoort elkaar hebben ontmoet, waar een vrije plaats was, in de richting van den tempel.

40. Daarna stonden de beide dank-koren, ieder met den daarachter volgende stoet in of bij Gods huis, op het open plein ten oosten van het tempelgebouw; ook ik en de helft der overheden der gemeente, namelijk de andere helft in vergelijking met de in vs. 32 genoemden, met mij;

41. En de priesters, namelijk: Eljakim, Maäseja, Minjamin, Michaja, Eljoënai, Zacharja, Hananja, met trompetten (vs. 35);

42. Voorts de acht afdelingen der Levitische zangers, zo als bij het eerste koor (vs. 36), namelijk: Maäseja, en Semaja, en Eleazar, en Uzzi, en Johanan, en Malchia, en Elam, en Ezer; ook lieten zich de zangers luid horen, met Jizrahja, den opziener, zo als Zacharja opziener was der acht afdelingen van het eerste koor (vs. 35).

43. En zij offerden des zelve daags grote slachtofferen 1) (Ezra 6: 17), en waren vrolijk (Ezra 6: 22; 2 Kronieken 20: 27), want God had hen vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid; en ook waren de vrouwen en de kinderen, die de vergadering op het open plein voor den tempel bijwoonden, vrolijk; zodat de vrolijkheid van Jeruzalem, het zingen en spelen en jubelen der in Jeruzalem verzamelde gemeente, tot van verre gehoord werd 2) (Ezra 3: 13).

1) De slachtofferanden waren wel hoofdzakelijk dankoffers, die in offermaaltijden uitliepen, en deze maaltijden, waaraan ook de vrouwen en kinderen deelnamen, droegen veel bij tot verhoging der feestvreugde, tot de vreugde, die hun God, door het laten gelukken van het werk, d.i. van den muurbouw, bereid had..

2) Wij maken hier opmerkzaam op de vijf Hallelujahpsalmen, die de rij der Psalmen sluiten, en die in de Liturgie van den tweeden tempel een bijzonder Halleluja en een deel van het dagelijks morgengebed uitmaakten, geheel onderscheiden van het op het Pascha en andere feesten te herhalen grote Hallel. (Psalm 113-118). Wij menen Psalm 146-150. Mogelijk is Psalm 146 ouder, waarom de Septuaginta deze en de beide volgende Psalmen aan de profeten Haggai en Zacharia toeschrijft. Maar Psalm 147-150 drukken ontegenzeggelijk de stemming uit van de Ezra-Nehemiaanse herstelling. In Psalm 147 wordt God gedankt voor de herstelling van Jeruzalem, dat nu weer ene stad met muren en poorten is; in Psalm 148 voor de herstelling der nationale zelfstandigheid; in Psalm 149 dankt de Psalmist, dat het volk, dat zolang weerloos was, en schandelijk onder de slavernij zuchtte, hersteld was, en zich zelf tegen de vijanden kon verdedigen. In Psalm 150 eindigt het boek der Psalmen met een volklinkend finaal; het "welzalig hij" van Psalm 1: 1 is nu tot een Halleluja geworden, waarin al het zuchtend smeken heeft opgehouden. -God geve ons allen zulk een uitgang! Hij, de driemaal Heilige, doe al ons klagen en bidden door een gelovig Amen overgaan in een eeuwig Halleluja!.

Allen, die delen in openbare zegeningen, moeten zich ook verenigen tot openbare dankzegging: Gods voorzienigheid heeft hun veiligheid en rust geschonken, en dan zal Zijne

genade hen ook vrolijk en dankbaar maken. De verijdelde tegenstand hunner vijanden verhoogde ongetwijfeld hun vreugde. Grote zegeningen geven de ruimste stof tot plechtige herhaling van lof- en dankzegging in de voorhoven van het huis des Heren, in het midden van u, o Jeruzalem!.

44.

IV. Vs. 44-Hoofdstuk 13: 3. Ten besluite van de met Hoofdstuk 11 beginnende afdeling, volgt hier nog ene korte mededeling over het aanstellen van opzieners, bij het inzamelen van de inkomsten der priesters en Levieten, waartoe het volk nu weer rijkelijk bijdroeg; verder over de in de Wet gebodene uitsluiting van vreemden uit de theocratische gemeente.

44. Ook werden ten zelven dage mannen tot opzieners gesteld over de kamers, de schathuizen of cellen, dienstig tot het verzamelen en bewaren van de schatten, tot de hefofferen, tot de eerstelingen, en tot de tienden, om daarin uit de akkers der steden te verzamelen de delen der wet, voor de priesters en voor de Levieten; daarin zouden de wettige aandelen voor de priesters en Levieten (vgl. Numeri 18), van de akkers rondom de stad, of van de vlekken en dorpen, opgelegd worden. Zulk ene inrichting was echter des te meer nodig, daar de inkomsten tot onderhoud van priesters en Levieten nu weer rijkelijker begonnen te vloeien; want Juda was vrolijk over de priesters, en over de Levieten, die daar stonden 1),

1) D.w.z. had er een vreugde in, dat de Priesters en de Levieten weer het heiligdom bedienden, weer den zuiveren dienst Gods bevorderden; daarom gaven zij gewillig al wat in de Wet was voorgeschreven, omtrent de tienden en de andere heilige dingen.

45. En de wacht huns Gods waarnamen 1), in de bezorging van den godsdienst, en de wacht der reiniging, het verrichten van al die dienstbetoningen, die betrekking hadden op de reinheid en de reiniging; ook de zangers, en de poortiers waren nu weer werkzaam als bedienaren van den godsdienst en van den tempel, waarvoor zij dan ook moesten bezoldigd worden, naar het a) gebod van David en zijnen zoon Salomo (2 Kronieken 8: 14 vv.)

a) 1 Kronieken 25.

1) Bij het: de wacht waarnemen, hebben we volstrekt niet te doen met een bloot figuurlijke of overdrachtelijke manier van spreken. Het is niet maar een beeldspraak, een wijze van uitdrukking, maar van zeer wezenlijke betekenis. En die betekenis is, dat in den stam van Levi en zijn heiligen strijd een wacht voorgetekend of afgeschaduwd lag, die andere strijd en die andere wacht, die straks, als de Kerk wereldkerk zou geworden zijn, door de Kerk van Christus zou zijn waar te nemen in de worsteling tussen Christus en de wereld..

46. Want in de dagen van David en Asaf 1), van ouds, waren er hoofden der zangers, en des lofgezangs, en der dankzeggingen tot God 2) (1 Kronieken 25: 1 vv.).

1) Of: was Asaf van ouds hoofd der zangers. Het is den Schrijver er om te doen, om aan te duiden, dat van ouds, van de dagen van David af, er hoofden van zangers waren geweest.

2) Op al onze steden, op al onze huizen moest geschreven zijn: Heiligheid des Heren; deze stad echter was, zo als nooit enige andere, de stad des groten Konings (Psalm 48: 2. MATTHEUS. 5: 35); zij was het altijd geweest, sedert het den Heere behaagde Zijnen naam aldaar te doen wonen; en als zodanig werd zij weer aan God gewijd, door de bouwers en bewoners van de nieuwe stad. Zij stellen hier de stad en hare muren onder de Goddelijke bescherming, erkennende, dat, zo de Heere de stad niet bewaart, de muren te vergeefs gebouwd zijn. De gelovige moet niets ondernemen, dat hij niet aan den Heere toewijdt..

47. Daarom gaf gans Israël, in de dagen van Zerubbabel, en in de dagen van Nehemia, de delen der zangers en der poortiers, van elk dagelijks op zijnen dag; en zij heiligden, zij schonken hun geheiligde gaven voor de Levieten, de eerste klasse der Levieten, de priesterdienaars (1 Kronieken 23: 5), en de Levieten heiligden, zonderden hun gaven af voor de kinderen van Aäron, de Priesters (Numeri 18: 26 vv.).

Wanneer het vieren van dankdagen zulk een indruk achterlaat bij dienaren des Woords en bij het volk, dat beiden zorgvuldiger en blijmoediger zijn in het volbrengen van hunnen plicht, dan zijn zij inderdaad aangenaam bij God, en leveren voordeel op. Zo was het hier. De dienaren van den godsdienst waren zorgvuldiger in hun werk dan vroeger; het volk was zorgvuldiger, dan het geweest was, in het onderhouden van de dienaren des Woords..

HOOFDSTUK 13.

NEHEMIA HERSTELT DE ZAKEN VAN HET BURGERLIJKE BESTUUR, VAN DE KERK, EN VAN DE HUISGEZINNEN.

1. Te 1) dien dage werd er, zo als reeds in Hoofdstuk 8: 1 vv. geschied was, gelezen in het boek van Mozes, voor de oren des volks; en daarin werd a) geschreven gevonden, dat de Ammonieten en Moabieten niet zouden komen In de gemeente Gods, tot in eeuwigheid;

a) Deuteronomium 23: 3-6

1) Even als er na Ezra 6: 22 ene gehele tijdruimte van 57 jaren werd overgesprongen, zo vernemen wij hier ook niets naders van den tijd van 444-433 v. Chr.; tot het laatstgenoemde jaar duurde het eerste verblijf van Nehemia in Judea (Hoofdstuk 5: 14), toen keerde hij naar Perzië terug naar den koning Artaxerxes, en deed hem het in Hoofdstuk 2: 6 bevolen verslag. In de volgende afdeling zien wij, dat hij ten tweede male in Judea was, maar nu werkte hij alleen, want Ezra was in het tijdvak van 444-433 gestorven. Het doet ons leed, dat wij uit dezen tijd gene nadere berichten van de werkzaamheden der beide mannen kunnen opgeven betreffende de vaststelling van den Kanon (Hoofdstuk 8: 1), namelijk over de grote Synagoge. Velen hebben, juist om dat volslagen gemis aan Bijbelse berichten daarover, de gehele zaak tot het gebied der fabelen gebracht; van ene andere zijde echter wordt met het volste recht erkend, dat er bij de Rabbijnse getuigenissen iets geschiedkundigs ten grondslag ligt, al bevatten dan ook de uitspraken vele ongerijmdheden, die eerst in lateren tijd zijn uitgevonden. De gewichtigste plaatsen, waarin melding wordt gemaakt van de grote Synagoge, zijn de volgende. Vooreerst leest men: "Mozes kreeg de wet van Sinai; hij gaf die aan Jozua, Jozua aan de oudsten, de oudsten aan de profeten de profeten aan de mannen van de grote Synagoge." De laatsten vormden derhalve een College, ene gemeenschap van vrome en met de Schrift bekende mannen, die zich de getrouwe en nauwgezette instandhouding van den voorvaderlijken godsdienst tot hun levenstaak hadden gesteld; en wanneer nu als hun voornaamste grondstelling het woord wordt meegedeeld: "omringt de Thora met ene omheining," dan betekent deze op Exodus 19: 12 vv. zinspelende uitspraak de nauwkeurige vaststelling van den tekst, en de verzameling van den tekst, en de verzameling van de overleveringen daaromtrent, waardoor er juist een tuin daarom wordt gemaakt. Op ene andere plaats lezen wij: "De wijzen hebben ons de Thora nagelaten, de Profeten en de Hagiographen tot een geheel verenigd: en dan verder: "wie heeft deze, in de Heilige van het Oude Testament vervatte boeken geschreven? Antwoord: Mozes heeft den Pentateuch en het Boek Job geschreven; Jozua zijn Boek en acht verzen van Deuteronomium (Deuteronomium 34: 5-12) Samuel de Boeken van Samuel, het Boek der Richteren en het Boek Ruth: David met medehulp van enige anderen (Heman, Jeduthun, Asaf en de kinderen van Korah) de Psalmen; Jeremia zijn Boek, de Klaagliederen en de Boeken der Koningen; Hizkia en zijn college (Spreuken 25: 1) Jesaja, de Spreuken, het Hooglied en den Prediker; de mannen der grote Synagoge Ezechiël, de twaalf kleine Profeten, Daniël en het Boek Esther; Ezra zijn Boek en de geslachtsregister in de Kronieken, en Nehemia voltooide de Kronieken.

Duidelijk is in dezen volzin het woord "schrijven" niet enkel in den zin van "opstellen", maar tegelijk in de verdere betekenis: redigeren, "voor den druk gereed maken," en hier voor "het opnemen in den Kanon" bedoeld. Hierdoor leert men het gevoelen der Talmudisten over het ontstaan van den Kanon kennen, dat ook de oudere godgeleerden aankleefden, in tegenstelling met de later zo algemeen aangenomen meningen daaromtrent. Terwijl namelijk de laatsten aannemen, dat de heilige Schriften tot op den tijd van Ezra afzonderlijk in de handen van bijzondere personen waren, en eerst toen werden verzameld en canoniek gezag verkregen, geven de Talmudisten bepaald als hun gevoelen te kennen, dat, even als Mozes de Thora naast de Arke des verbonds neerlegde, ook de volgende profetische Schriften, deels door de profeten zelf, deels door andere theocratische autoriteiten terstond na hun in orde brengen tot canoniek gezag werden verheven, waardoor met de redactie der laatste Boeken de Kanon van zelf voltooid en gesloten was. Het werk van de grote Synagoge bestond hierbij naar een zeer juist oordeel van den Joodse taalgeleerde Elias Levita (geb. 1468, gest. 1549 n. Chr.) in het samenvoegen der Heilige Schriften tot één geheel, en in de verdeling van het geheel in de drie reeds bij Deuteronomium 18: 22 aangegeven delen.

Terwijl men de enkele Boeken noch naar tijdsorde, noch naar gelijksoortigheid van inhoud rangschikte, maar naar de betrekking in welke zij stonden tot God en de Theocratie, en die zij zelf naar den geest en den inhoud tot de Goddelijke openbaring innamen, liet men de Thora (de 5 Boeken van Mozes) als de grondoorlonde der oud-Testamentische openbaring den eersten rang innemen, dan in den tweeden rang de Schriften der Profeten (Nebiim), die deels als geschiedkundige Schriften de verdere openbaring van de geschiedenis van Gods volk uitmaken (de vóór-profeten: Jozua, Richteren, de Boeken van Samuel en de Boeken der Koningen), deels de voorzegging, of de voortgaande ontwikkeling van het Goddelijk raadsbesluit in betrekking tot de grote daden Gods, bevatten (de latere profeten, Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Hosea, Joël, Amos enz.); in den derden rang, eindelijk stelde men de overige Schriften (Chetubim), welke of door de niet-profeten, of ten minste niet in profetischen geest en roeping waren opgesteld, deels de uit de feiten der openbaring en de voorzeggingen geputte waarheden en lessen in lierzangen of beschouwingen uitspreken (dichterlijke hagiographen: Psalmen, Spreuken, Job, Hooglied, Klaagliederen, Prediker), deels hun voor de theocratie belangrijke levensgeschiedenis, met de hun geschonkene openbaringen (Daniël), deels de geschiedenis van den vóórtijd of van den tijd, waarin de Schrijvers leefden, beschrijven (geschiedkundige Hagiographen, Ruth, de Boeken der Kronieken, Ezra, Nehemia en Esther). Het gemeenschappelijk kenmerk der Hagiographen (Schriften bij uitnemendheid, heilige Schriften), dat hen samenbindt tot ene derde klasse van Kanonieke geschriften, in onderscheiding van de Thora enerzijds, en aan den anderen kant de profetisch-geschiedkundige en profetisch-voorspellende boeken is alzo ligt te omschrijven: zij hebben voor de theocratie niet de grondleggende waarde van Mozes' geschriften, die als 't ware voorbeeld-schriften zijn; evenmin zijn het onmiddellijke voortbrengselen van de onderhoudende en opbouwende werkzaamheid der profeten; maar zij zijn opgegroeid uit den geestelijken bodem des Ouden Verbonds, vooraf bereid en geheiligd door bovennatuurlijke Goddelijke openbaring.

Na het tot hertoe gezegde hebben wij onder de grote Synagoge te verstaan, de vereniging van schriftkundige mannen, die na de Ballingschap aan het hoofd der nieuwe kolonie stonden, om

voor haar en in haar de vertegenwoordigers en dragers van traditie (overlevering) der wet te zijn, en hare kerkelijke en burgerlijke verhoudingen op nieuw te regelen. Volgens den Talmud en andere rabbijnse schriften is Ezra, zo niet de stichter, toch in elk geval in zijnen tijd voorzitter van dat college geweest; vóór hem hebben Jozua en Zerubbabel met hun, in Ezra 2: 2 genoemde tien medeleden, als ook de profeten Haggai en Zacharia daartoe behoord; met en na hem ook nog Nehemia, Maleachi, Mordechai (Esther 2: 5 vv.?) e.a. m., en als het laatste lid van deze overleveringsketen wordt Simeon de Rechtvaardige genoemd, de zoon en opvolger van den Hoge priester Onias I, omstreeks het jaar 300 v. Chr. Dit lichaam, dat op ene meer onafhankelijke wijze ene soort van theologisch-juridische faculteit vormde, had zijn voortdurend bestaan te danken aan de aansluiting van nieuwe wetlievende mannen, bestaande meest uit personen van priesterlijke, Levitische en Davidische afkomst, die Ezra in zijnen ijver aan de tot hertoe weinig georganiseerde, en weer tot misbruiken vervallende gemeente toezond. Een opmerkelijk verschijnsel is het, dat de schriftgeleerden van dezen tijd bij hun uitgebreide en veelsoortige werkzaamheden toch zo weinig bekend zijn. Immers zij moesten de Liturgische regels herstellen, den Kanon en den tekst des Bijbels vaststellen, de Schriften uitleggen en in het praktische leven invoeren en in moeilijke vragen over de Wet beslissen; toch hebben zij niet alleen gene schriftelijke gedenktekenen nagelaten, maar ook slechts enkele namen van hen zijn bekend. Hierover zegt de geleerde Jost in zijne geschiedenis van het Jodendom: Het is niet zeer gewaagd aan te nemen, dat de mannen van de grote Synagoge tot een regel hadden aangenomen, om niets van hun verklaringen op te schrijven, om aan de H. Schrift gene andere schrift toe te voegen (Prediker 12: 12), en om geen persoonlijke invloed te doen gelden of schoolse twisten te veroorzaken..

2. Omdat zij den kinderen Israëls niet waren tegengekomen met brood en met water a), ja Bileam tegen hen gehuurd hadden, om hen te vloeken, hoewel onze God den vloek omkeerde in enen zegen.

a) Numeri 22: 5. Jozua 24: 9.

3. Zo geschiedde het, als zij deze wet hoorden, en ze op de gestrengste wijze uitvoerden, dat zij alle vermenging 1) van Israël, dat niet zuiver tot de gemeente behoorde, afscheidde, zo als zij reeds waren aangevangen te doen op den algemenen boet- en bededag in Hoofdstuk 9: 1 vv.

1) In het Hebr. bre (Ereb), een woord overgenomen uit Exodus 12: 38 en alleen gebruikt van degenen, die niet tot Israël behoorden en toch met Israël uit Egypte waren opgetrokken. Ook nu woonde onder Israël veel vermengd volk, en het is daarom, dat men tot een zuivering overgaat, opdat Israël het afgezonderd volk zou blijven.

4.

I. Vs. 4-9. Terwijl ons Boek nu tot die voorvallen overgaan, die plaats had en gedurende het tweede verblijf van Nehemia in Judea, deelt het vervolgens mede, hoe gedurende zijne afwezigheid van Jeruzalem, de hogepriester Eljasib aan den Ammoniet Tobia ene kamer in den voorhof van het huis Gods tot woning had ingeruimd, welke deze, als hij om bezigheden,

of om zijne bloedverwanten te bezoeken in Jeruzalem was, als woning gebruikte. Terstond nadat Nehemia in de stad was teruggekomen, liet hij het huisraad van Tobia uit de kamer werpen, waardoor zij aan hare eigelijke bestemming werd teruggegeven,

4. Eljasib nu de hogepriester, de zoon van Jojakim, en de kleinzoon van Jozua (Hoofdstuk 12: 10), die gesteld was over de kamer van het huis onzes Gods, die als hogepriester het oppertoezicht had over de nevengebouwen van den tempel, was vóór dezen nabestaande van Tobia geworden; hij had zich op de ene of andere wijze door een huwelijk verzwagerd aan Tobia, den bevelhebber van het land der Ammonieten (Hoofdstuk 2: 10 2).

5. En hij had hem ene grote kamer gemaakt, zeker door het samentrekken van enige kleinere kamers of cellen, alwaar zij te voren heenleiden het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de tienden van koren, van most en van olie, die bevolen waren als inkomsten voor de Levieten, en de zangers, en de poortiers (1 Kronieken 23: 5), mitsgaders het hefoffer der priesters (Hoofdstuk 12: 47).

De Hogepriester Eljasib, ofschoon hij zich niet had onttrokken aan de werken tot herstelling der muren (Hoofdstuk 3: 1), was echter niet ingenomen met de pogingen, door Ezra en Nehemia aangewend, tot strenge afscheiding der Joodse gemeente van de vreemden (vs. 1 vv.); hij stond aan de zijde van diegenen, die zich bij hen wilden bemind maken (Hoofdstuk 6: 17 vv.). Hierom vinden wij zijn naam wellicht ook niet onder hen, die op den genoemden boet- en bededag (Hoofdstuk 9) het verdrag (9: 38) hadden ondertekend (Hoofdstuk 10: 1 vv.). Op welke wijze hij zich met Tobia had verzwagerd, kan men niet nauwkeurig bepalen, wellicht was hij met dien priester of Leviet Mesullam (Hoofdstuk 3: 4, 30) verwant, wiens dochter gehuwd was met Johanan, den zoon van Tobia (Nehemia 6: 18)..

6. Doch in dit alles, terwijl het boven vermelde voorviel, was ik niet te Jeruzalem 1): want in het twee en dertigste jaar van Arthahsasta, koning van Babel, die als bezitter van Perzischen troon ook over Babel het gebied voerde, d.i. in het jaar 433 v. Chr. (Ezra 1: 4 1.4), kwam ik tot den koning, om hem het mij in Hoofdstuk 2: 7 belaste bericht ter hand te stellen; maar ten einde vansomme dagen 2) verkreeg ik weer verlof van den koning om mij naar Jeruzalem te begeven 3).

1) Gedurende den tijd dat Nehemia van Jeruzalem afwezig was, dat wij naar 2 op 28 jaren berekenen, was naar alle waarschijnlijkheid de profeet Maleachi onder de Joden werkzaam. In het Boek van dezen profeet vinden wij juist dezelfde misbruiken, die in de volgende verzen van ons hoofdstuk worden bestreden: de huwelijken met Heidense vrouwen, de nalatigheid in het 1) betalen der tienden, de verwaarlozing van den godsdienst (vgl. Mal. 2: 10 vv. met Nehemia 13: 23 vv. Mal. 2: 8 met Nehemia 13: 15 vv. Mal. 3: 7 vv. met Nehemia 13: 10 v.). Vooral bestreed hij dien geest van moedeloosheid, die zich van het volk had meester gemaakt. Toen Juda terugkeerde uit de gevangenschap, toen de tempel gebouwd, en zelfs de muur van de stad weer hersteld was, toen meende ieder, dat de beloofde heerlijkheid van den Messiaansen tijd op handen was, en dat het rijk Gods nu met kracht moest komen. Toen er echter van dat alles niets geschiedde en alles bij het oude bleef; toen Juda nog steeds door zijne naburen werd geminacht en nog altijd een ellendig en machteloos rijk bleef, toen maakte

zich een geest van murmuring en ontevredenheid van het volk meester. Tot dit mismoedige en ontevredene volk heeft de Profeet nu een ernstig woord te spreken; hij had hun den dag des Heren te verkondigen, die voorzeker komen zou, maar als een dag des toorns over alles, wat den Heere mishaagde. Daarbij vermaant hij echter tevens om vast te houden aan het ene nodige, en te volharden in het geloof aan de beloften des Heren, die op Zijnen tijd nog zeker zouden vervuld worden. Met Maleachi werd de rij der profeten uit het Oude Testament gesloten. Met de belofte van den Goddelijken gezant, die in de kracht van Elia den tot Zijnen tempel komenden Heere den weg zal bereiden (Mal. 3: 1,2,3), verstomt de voorzegging, totdat 400 jaren later in dien gezant (Johannes den Doper) de profetie nog eens te voorschijn komt, om dan, wijzende op de reeds verrezene Zon des Heils (Joh. 3: 30) den tijd des Ouden Verbonds te sluiten..

2) Gewoonlijk vat men de uitdrukking "ten einde van sommige dagen" zodanig op, dat men er omstreeks een jaar door verstaat, en laat dan Nehemia reeds in het jaar 432 vóór Chr. naar Jeruzalem terugkeren. Intussen moet hier opgemerkt worden, dat in een enkel jaar niet zo vele en zulke ingrijpende misbruiken konden ontstaan, als waarmee Nehemia bij zijne tweede terugkering naar Judea te strijden had; en bovendien voert in Dan. 9: 25 het einde van de eerste zeven van de daar voorzegde 70 jaarweken, wanneer wij de laatste met het jaar der terugkering van Ezra (457 v. Chr. Ezra 7: 7) beginnen, tot op het jaar 408. Daarom houden wij ons bij die berekening, die de tweede aankomst van Nehemia in Judea stelt op 410 v. Chr.; intussen was de hogepriester Eljasib gestorven, en zijn zoon Jodaja bekleedde het ambt (vgl. vs. 28)..

3) In Perzië was 424 v. Chr. Artaxerxes I, na ene regering van meer dan 40 jaren gestorven; na hem regeerde Xerxes II slechts 45 dagen, en Sogdianus 6-7 maanden, totdat Darius II, Ochus of Nothus bijgenaamd, zich van de regering meester maakte (Ezra 1: 4). Deze, die van 423-404 v. Chr. regeerde, was alzo, na de in 2 opgegevene berekening in het jaar, dat Nehemia voor de tweede maal in Judea kwam, de hier bedoelde koning..

7. En ik kwam voor de tweede maal (Hoofdstuk 2: 8) te Jeruzalem, en ik verstond, hetgeen men mij verhaalde van het kwaad, dat Eljasib had veroorzaakt, door hetgeen hij voor Tobia gedaan had, makende voor hem ene kamer gereed in de voorhoven van Gods huis.

8. En het mishaagde mij zeer, dat er zulk ene onbetamelijke geschied was, zo wierp ik al het huisraad van Tobianaar buiten, uit de kamer, die hij bewoonde, wanneer hij te Jeruzalem vertoefde.

9. Voorts gaf ik bevel aan de priesters, dat zij de verschillende vertrekken, die ten behoeve van Tobia tot ene woning verenigd waren, op de gebruikelijke wijze met de Levitische ceremoniën van de ontwijding zouden zuiveren, en zij reinigden de kamers; en ik bracht daar weer in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer en den wierook, hetgeen alles in die kamers moest bewaard worden.

Tobia was een Ammoniet, hij was den Israëlieten even vijandig als zijne voorvaderen; maar Eljasib, de hogepriester, was aan Tobia door huwelijk en vriendschap verbonden. Het was ene

slechte zaak, dat Tobia, de Ammoniet, in Israël met eerbied behandeld werd, dat de hogepriester, tegen de wet, hem ondersteuning gaf en hem huisvestte in de voorhoven van het huis Gods, en dat de benodigdheden van den tempel werden uitgeworpen, om plaats voor hem te maken. Alzo verloor hij het verbond van Levi, en onthield hem zijn deel, zoals Maleachi klaagde. Nehemia voegt er bij: "maar in al dien tijd was ik niet te Jeruzalem." De boze, die onkruid in Gods akker zaait, weet de gelegenheid waar te nemen, om dit te doen, wanneer de dienaars slapen of afwezig zijn (MATTHEUS. 13: 25). Nehemia wierp Tobia en al wat hem toebehoorde uit, en gaf de kamers weer aan haar doel terug. Alzo reinigde onze Zaligmaker den tempel, opdat het huis des Heren geen moordenaarshol zou worden. Zij, die de zonde uit hun harten willen drijven, uit die levende tempels, moeten ook het zondige huisraad uitwerpen, en al den voorraad, die haar moet onderhouden; zij moeten alle dingen wegnemen, die tot voedsel en brandstof voor de begeerlijkheden kunnen dienen; op deze wijze kunnen zij onderhouden worden. De benodigdheden des tempels zullen dan weer binnen worden gebracht, en de vaten van het huis Gods op hun plaatsen gesteld. De kamers moeten echter eerst worden besprenkeld met het water der reiniging, en op deze wijze worden schoongemaakt, omdat zij ontheiligd waren. Wanneer dus de zonde door het berouw uit het hart geworpen is, laat dan het bloed van Christus door het geloof worden aangewend, en vervolgens gestoffeerd met de hulp van Gods Geest tot elk goed werk..

10.

II. Vs. 10-14. Terwijl Nehemia zolang afwezig was, had de gemeente de gaven, die voor de Levieten bestemd waren, niet meer meegedeeld, en daardoor was er een stoornis in den heiligen dienst veroorzaakt. Hier herstelde hij ook weer de verstoorde orde.

10. Ook vernam ik, dat der Levieten 1) deel hun niet gegeven was, ofschoon het bij mijn vroeger verblijf aldaar aan de gemeente was bevolen (Hoofdstuk 10: 35 vv.), zodat de Levieten en de zangers, die het werk deden, om in hun eigen levensonderhoud te voorzien, gevloden waren, een iegelijk naar zijn akker, om dien te bewerken, waardoor natuurlijk de godsdienst in verval was geraakt.

1) De Levieten en de zangers en de portiers ontvingen, als zij den dienst deden, hun dagelijks deel van de tienden der eerstelingen. Dewijl dezen echter niet inkwamen, waren zij wel genoodzaakt naar hun dorpen te vertrekken, om de landerijen te bebouwen, opdat zij zo doende zelf in hun levensonderhoud voorzagen. Dien ten gevolge konden zij niet in den Tempel dienen, en het is daarom, dat Nehemia zich opmaakt, om in dezen toestand verandering te brengen.

11. En ik twistte met de overheden, die voor de regelmatige invordering van de gaven der gemeente hadden moeten zorgen, en zei tot hen, daar zij door hun nalatigheid de schuld droegen aan het verval van den godsdienst: Waarom is het huis Gods verlaten? 1) Doch ik vergaderde hen, de Levieten, en herstelde ze in hunnen stand, terwijl ik tegelijk de gemeente opwekte tot de vervulling harer verplichtingen.

1) Nehemia vraagt niet waar de Leviëten nu zijn, maar naar de reden, waarom het huis Gods verlaten is. En dat, om de Overheden, d.w.z. niet de burgerlijke Overheid, maar degenen, die belast waren met de invordering der gaven, te wijzen op hun zonde en nalatigheid in het behartigen van de belangen van den godsdienst. Nehemia is met een heiligen ijver vervuld voor den getrouwen en geregelde dienst des Heren.

En met een gewenst gevolg heeft dit plaats, zodat de eerstelingen der tienden weer geregeld inkomen en diensgevolge de Leviëten weer op hun plaats verschijnen.

12. Toen bracht gans Juda de tienden van het koren, en van den most, en van de olie, in de schatten, in de cellen of kamers van het huis Gods.

13. En ik stelde tot schatmeesters over de schatten, Selemja, den priester, en Zadok, den schrijver, die het register van de ingeleverde gaven moest houden, en Pedaja, uit de Leviëten, en aan hun hand Hanan, den zoon van Zakkur, den zoon van Mattanja; want zij werden getrouw geacht, en hun werd opgelegd aan hun broederen, de priesters en Leviëten, uit te delen.

14. Gedenk mijner, mijn God! in dezen; en delg mijne weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan zijne wachtenvoor den daar te verrichten dienst, door de herstelling der wettelijke orde gedaan heb 1).

1) Nehemia zegt niet: "beloon mij," maar hij bidt slechts: "gedenk mijner," hij zegt niet: "maak mijne daden openbaar, of verbreid ze," maar "delg mijne weldadigheden niet uit," En toch werd hij beloond, toch werden zijne goede daden verbreid. God doet meer, dan wij in staat zijn te vragen. Wat gedaan wordt voor het huis Gods en Zijnen dienst, voor de ondersteuning en de aanmoediging daarvan, zijn goede daden; dat is recht, dat is vroomheid. God zal ze zeker in gedachtenis houden, en ze niet uitdelgen; zij zullen geenszins hun loon missen..

15.

III. Vs. 15-22. Terwijl Nehemia in de stad en hare omstreken rondzag, vond bij gedurig gelegenheid om waar te nemen, dat de ontheiliging van den Sabbat gedurende zijne afwezigheid, zelfs tot gewoonte geworden was. Ook dit kwaad tastte hij aan, zowel door vermaningen en waarschuwingen, als door gepaste maatregelen tot afschaffing van deze verkeerdheid.

15. In dezelve dagen, terwijl ik eens ene reis deed, om in de omstreken van de stad en op het land alles in ogeschouw te nemen, zag ik in Juda velen, die persen traden (Richteren 6: 11 2) op den Sabbat, en elders anderen, die garven (graan) inbrachten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven en vijgen, en allen last van koopwaren, die zij te Jeruzalem inbrachten op den Sabbatdag 1), en ik betuigde tegen hen ten dage, als zij eetwaren verkochten, en hun waren te koop aanboden, dat zij zich niet weer aan schending van den Sabbat zouden schuldig maken.

1) Dit betekent niet, dat zij alle die koopwaren reeds op den Sabbat inbrachten, om ze den volgenden dag te verkopen, dit strijdt én met het volgende vers én met de waarschuwingen van Nehemia in vs. 17 en 18. Er werd op den Sabbat markt gehouden en men zondigde dus openlijk tegen het vierde gebod. Men ontheiligde den rustdag, in plaats van dien te heiligen, en hiertegen komt Nehemia in heilige verontwaardiging op. Hij wijst er de edelen van Juda op, dat door de ontheiliging van den Sabbat des Heren toorn verwekt is over hun voorvaderen, dat zij daarom naar Babel zijn gevoerd en de gramschap Gods hebben gedragen. En ziet, nu treedt het nageslacht niet alleen in de voetstappen der vaderen, maar doet nog erger en ontheiligt den Sabbat nog meer. Daarom zal hij zulke maatregelen nemen, dat dit niet meer plaats heeft. Maatregelen, die in de volgende verzen nader worden vermeld.

16. Daar woonden ook Tyriërs binnen de stad. die vis aanbrachten, en alle koopwaren, die zij op den Sabbat verkochten aan de kinderen van Juda, en te Jeruzalem, welke zij daardoor ook tot sabbat schenden verleidden.

17. Zo twistte ik met de edelen van Juda, en zei tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en dat gij toelaat, zonder u daartegen te verzetten, en waartoe a) ontheiligt gij den sabbatdag?

a) Exodus 20: 8. Leviticus 19: 30.

18. Deden niet uwe vaders alzo, zo als te lezen is in Jer. 17: 19 vv., en onze God bracht al dit kwaad, waardoor wij sedert de dagen der Chaldeeërs zijn bezocht geweest, over ons en over deze stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Israël, ontheiligende den Sabbat. (Ezra 10: 11,15).

19. Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, nog openstonden, nadat de zon was ondergegaan, want dat was het teken voor het aanvangen van den Sabbat, dat ik bevel gaf om ze te sluiten, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na den Sabbat, tot na zonsondergang op den volgenden dag; en ik stelde van mijne jongens, mijne knechten (Hoofdstuk 4: 17; 5: 10,16), er enigen aan de poorten, opdat er geen last, koopwaren of levensmiddelen, zou inkomen, zou ingebracht worden op den sabbatdag; want de poorten waren niet met sloten of grendels gesloten, zij stonden maar aan, en konden alzo gemakkelijk geopend worden.

20. Toen vernachtten de kramers, en de verkopers van alle koopwaren, buiten voor Jeruzalem, eens of tweemaal, maar veroorzaakten echter daardoor velerlei onrust en stoornis.

21. Zo betuigde ik tegen hen, en zei tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? Zo gij het weer doet (Richteren 16: 28) zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd af kwamen zij niet op den Sabbat 1).

1) Nehemia had de poorten laten sluiten, als de Sabbat inging. Daardoor werd er geen markt in Jeruzalem meer op dien dag gehouden. maar de rust in de stad, de heilige rust, nodig voor

een godgewijde stemming, was er nog niet, dewijl de kramers vóór den muur vertoefden, om, na het eindigen van den Sabbat, zo spoedig mogelijk in Jeruzalem te zijn.

Maar ook dit wordt door Nehemia verboden en hun wordt aangezegd, dat hij, ingeval van niet gehoorzamen, de hand aan hen zou slaan, d.w.z. hen door zijne knechten zou laten wegdrijven van de poorten van Jeruzalem. Hiermede was ook aan dezen misstand een einde gekomen, maar opdat de hand aan dezen maatregel werd gehouden, beveelt hij de Levieten de wacht te houden bij de poorten.

22. Voorts zei ik tot de Levieten, dat zij zich, nadat ik hen had bevolen naar de poorten te gaan, vooraf zouden reinigen, en bij de poorten komen wachten 1), de wacht komen houden, om op deze wijze den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner, ook in dezen, mijn God! en verschoon mij naar de veelheid Uwer goedertierenheid 2).

1) Beter: Komen en wacht houden bij de poorten. De Levieten moesten zich bij de poortwachters voegen, om er voor te zorgen, dat de poorten des Sabbats voor de marskramers gesloten bleef, opdat aldus die dag geheiligd werd, afgezonderd van al de andere dagen. Wat sommigen stellen, dat de Levieten zekere plechtigheden moesten verrichten, is niet te verdedigen.

2) Dit zei Nehemia niet met de verwaande zelfvoldoening van een Farizeeër, alsof hij om zijne verdiensten iets van God kon eisen, of dat hij daarop steunde, en daardoor dacht aangezien en geholpen te worden. Hij gevoelde immers, en bekende het, dat hij zelf een zondaar was, die niets van God kon vragen als ene beloning van zijne eigene gerechtigheid; hij riep alleen tot God om gunst en genade te ontvangen..

23.

IV. Vs. 23-31. Ongeveer in diezelfde tijd, dat Nehemia, volgens de vorige afdeling, voor ene strengere viering van den Sabbat had gezorgd, bezocht hij de Joden, die met vrouwen uit Asdod, Ammon en Moab gehuwd waren, hield hun het kwaad, waaraan zij schuldig waren, voor ogen, bestrafte degenen, die in dit opzicht het meest schuldig waren, en bezwoer hen voortaan hun zonen en dochters niet met vreemden te doen huwen; hierbij herinnerde hij aan het voorbeeld van Salomo, en wees op den gevaarlijken invloed, dien de vreemde vrouwen uitoefenden. Een der zonen van den hogepriester Jojada, die met den Horoniet Sanballat verzwagerd was, en die deze verbintenis niet wilde verbreken, stiet hij uit de gemeente. Hierop volgt het slot van het Boek in enige aaneensluitende gezegden.

23. Ook zag ik in die dagen, bij gelegenheid van mijne onderzoekingsreis, die ik in het Joodse gebied door het land deed (vs. 15) de Joden, die tegen hunnen eed en het verbond in (Hoofdstuk 10: 29 vv.), Asdodische, van Asdod, ene stad der Filistijnen (Jozua 13: 2 vv.), Ammonietische en Moabietische vrouwen bij zich hadden doen wonen.

24. En hun kinderen, zo velen namelijk onder hen, die uitlandse vrouwen tot moeders hadden, spraken half Asdodisch 1) of Ammonietisch of Moabietisch, en zij konden geen Joods spreken: maar zij spraken naar de taal eens iegelijk volks, waartoe hun moeders behoorden.

1) Asdodisch is de taal der inwoners van Asdod, en behoort, volgens Hitzig, tot de Indo-Germaanse talen. De Ammonietische en Moabietische talen behoren tot de Semietische, maar dewijl zij een ander dialect vormen, zijn zij niet wel te verstaan door den Hebreëer.

25. Zo twistte ik met hen, met de mannen, die alzo gezondigd hadden, en vloekte hen, bedreigde hen met Gods toorn en gericht, als zij deze verbintenis met de vreemde vrouwen niet verbraken, en sloeg sommige mannen van hen, en plukte hun het haar uit 1), en ik deed hen zweren bij God: Indien gij uwe dochters hun zonen zult geven, en indien gij van hun dochters voor uwe zonen of voor u zult nemen (Hoofdstuk 7: 3)!

1) Hier, evenals bij Ezra (9: 3), een teken van diepe verontwaardiging. Het is niet een afscheren van het hoofdhaar als teken van rouw, maar een uitplukken van enige haren als teken van heftige verontwaardiging. Dat Nehemia hen voor den rechter daagde staat hier niet en is ook niet te bewijzen. Evenmin dat hij ze liet geselen, zoals sommigen menen. Er staat enkel, dat hij sommigen van hen sloeg en de haren uitplukte.

Vervolgens gaat hij niet zo ver als Ezra. Drong deze laatste er op aan, dat zij de vreemde vrouwen wegdeden, Nehemia bezweert hen, om zich niet verder in te laten met zulke huwelijken, zonder dat hij eist, dat zij de eenmaal gesloten huwelijken zullen verbreken. Hij heeft hier niet te doen met bedienaars van het heiligdom, maar met gewone Israëlieten:

Tegenover de Priesters handelt hij straks veel gestrenger.

26. a) Heeft niet Salomo, de koning van Israël, daarin gezondigd, dat hij vele uitlandse vrouwen lief had (1 Koningen 11: 1 vv.)? b) hoewel er onder de vele heidenen geen koning was gelijk hij (1 Koningen 3: 12 vv.), en hij zijnen God lief was (2 Samuel 12: 24 vv.) en God hem ten koning over gans Israël gesteld had (1 Koningen 4: 1); ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen (1 Koningen 11: 3).

1) 1 Koningen 11: 4. b) 1 Koningen .3: 13. 2 Kronieken 1: 12.

27. Zouden wij dan naar ulieden horen 1), dat gij al dit grote kwaad zoudt doen, overtredende tegen onzen God, doende vreemde vrouwen bij u wonen?

1) In het Hebr. Welakem hanischma läsoth. In verband met Deuteronomium 4: 32 aldus te vertalen: Is het niet ongehoord van U om te doen? In het vorige vers heeft Nehemia gewezen op Salomo, den lieveling Gods, die in zeer nauwe betrekking stond tot Gods den Heere. Welnu wil Nehemia zeggen, indien Salomo, hoewel hij de lieveling Gods was, en in zulk een nauwe betrekking tot God stond, niet is staande kunnen blijven voor de verleiding der vreemde vrouwen, is het dan niet ongehoord van U, die lang niet in die innige betrekking

staat tot God, om U vreemde vrouwen te nemen? Zoudt gij dan staande kunnen blijven? Ligt er dan voor U niet een zeer groot gevaar in, om evenzeer tot afgoderij verleid te worden?

28. Ook was er één van de kinderen 1) van Jojada, den zoon van Eljasib, den hogepriester (Hoofdstuk 3: 1)), schoonzoon geworden van Sanballat, den Horoniet (Hoofdstuk 2: 10; 4: 1,7; 6: 1); daarom jaagde ik hem, daar hij zijne vrouw niet wilde wegzenden, van mij weg 2), buiten Jeruzalem.

1) Niet de opvolger van Jojada als Hogepriester, maar een van zijne andere zonen, een van de gewone priesters.

Een priester mocht niet met een onreine, welke dan ook, in het huwelijk treden, laat staan dan met een heiden. Een Hogepriester mocht zelfs niemand anders dan een maagd trouwen. Daaruit blijkt, dat het huwelijk van dezen priester ene grote zonde was, gans en al in strijd met de wetten, omtrent het Priesterschap.

2) De Joodse geschiedschrijver Josefus (Arch. 11: 8,2 vv.) plaatst deze gebeurtenis in den tijd van laatsten Perzischen koning en van den hogepriester Jaddua (Hoofdstuk 12: 10), d.i. 75 jaren later dan wij die voorstellen. Behalve deze chronologische dwaling, die zeker daardoor veroorzaakt wordt, dat Josefus Jaddua verwisselt met zijn zoon Jonathan of Johanan (Hoofdstuk 12: 1,22), en dien ten gevolge ook Darius Nothus met Darius Codomannus, bevat zijne mededeling nog verscheidene andere verklaringen. Volgens Josefus heette die zoon van Jojada, en kleinzoon van Eljasib, Manasse; hij was gehuwd met de dochter van Sanballat, Nikasa geheten, grondvestte na zijne verdrijving uit de Joodse gemeente, geholpen door zijn schoonvader, den tempel op den berg Gerizim, en verkreeg het erfelijke hogepriesterschap in de gemeente der Samaritanen, waar ook vele andere priesters, die zich ook niet van hun uitlandse vrouwen hadden willen scheiden, met hem gemene zaak maakten. De tempel werd verwoest door Johannes Hyrkanus omstreeks 129 v. Chr., echter bleef deze berg de plaats der aanbidding voor de Samaritanen tot in den tijd van het N. Testament (Joh. 4: 20), ofschoon aldaar nimmer een eigenlijke tempel gestaan heeft..

29. Gedenk aan hen, naar Uwe straffende gerechtigheid, mijn God! omdat zij het priesterschap hebben verontreinigd, bevlekt en ontwijd, ja, zich hebben schuldig gemaakt aan ene verbreking van het verbond 1) des priestersdoms en der Levieten, dat Gij met Aäron en het zaad van Levi hebt gemaakt (vgl. Mal. 2: 1 vv.).

1) D.i. niet het verbond met het eeuwig Priesterschap, hetwelk de Heere met Pinchas van wege zijn ijver sloot (Numeri 25: 13), maar het verbond, hetwelk Maleachi (Hoofdstuk 2: 8 2.8) het verbond van Levi noemt, n.l. het verbond. hetwelk God met den stam Levi en daarom met het Priesterschap en de Levieten had gesloten; dat Hij den stam Levi en daaruit Aäron met zijne nakomelingen verkoren had, om Hem priesters te zijn (Exodus 28: 1)..

Hoe hoger degene in achting staat, die zondigt, des te groter zal ook zijne zonde geschat worden, en des te meer ergernis geeft hij..

30. Alzo reinigde ik 1) hen, de in de nieuwe gemeente overgeblevene kinderen Israëls van alle vreemden, inzonderheid van de vreemde vrouwen (vs. 23 vv.), en ik bestelde de wachten de dienstposten der priesters en der Levieten, elk, die tot de wachten behoorde, op zijn werk (Hoofdstuk 12: 44 vv.; 13: 13).

1) Dit ziet niet alleen op het onmiddellijk voorgaande, maar is een korte samenvatting van al wat Nehemia had gedaan, om Israël van de ingeslagen misbruiken te reinigen, opdat het een geheiligd volk zou zijn en blijven. Onder vreemden hebben wij dan ook niet alleen te verstaan, de vreemde heidense vrouwen, maar alles, wat met het heidendom in verband stond, uit het heidendom in Israël was ingeslopen.

31. Ook bestelde ik mannen tot het offer, voor het aanbrengen des houts, op bestemde tijden (Hoofdstuk 10: 34), en tot de eerstelingen 1) (Hoofdstuk 10: 35 vv.), alzo mannen, die voor de behoorlijke aflevering der gaven en eerstelingen hadden te zorgen. Gedenk mijner, mijn God! ten goede 2) (vgl. vs. 14,22; Hoofdstuk 5: 19).

1) Het is duidelijk, dat hier eerstelingen staat voor alle heilige dingen, voor de eerstelingen, de tienden en voor al wat tot het heiligdom voor den Heere God en voor de Priesters en Levieten moest worden gebracht, volgens de wet van Mozes.

2) Het hoofddoel van al onze daden moet zijn, dat de Heere ons ten goede gedenke en ons tot de Zijnen rekene.

Van Nehemia spreken de Joden als van een der grootste mannen van zijn volk. Zijn ijver voor zijn vaderland, blijkbaar uit zulke ondubbelzinnige bewijzen, geeft hem aanspraak op het kenmerk van den grootsten patriot (vaderlander), die ooit heeft bestaan. Door de beschikking der Goddelijke Voorzienigheid kwam hij te Babylon; maar aldaar gaf hij zulke blijken van voortreffelijkheid, dat hij door den koning van Perzië gekozen werd, om een van de voornaamste ambten te bekleden, en het meest van alle hovelingen in het vertrouwen des konings deelde. Daar leefde hij geëerd en in overvloed, het ontbrak hem aan niets, en daar kon hij blijven wonen, dezelfden overvloed en hetzelfde vertrouwen genietende; maar wat baatte hem dat, zolang hij wist, dat zijn volk in nood was, dat de graven zijner vaders met voeten werden getreden, dat de altaren van zijnen God waren verwoest, en dat de godsdienst geheel nagelaten of bedorven was. Hij zocht den vrede van Jeruzalem, hij bad God om dien vrede, en was bereid, om rijkdom, gemak, veiligheid, ja zelfs zijn leven daarvoor op te offeren, als hij maar het werktuig zijn mocht, om de ellende van zijn volk af te wenden. En God, die de begeerte zijns harten zag, en de voortreffelijkheid kende, waarmee Hij hem begaafd had, stond zijne bede toe, en schonk hem de hoge eer om de verwoeste stad zijner vaders en de zuivere aanbidding van hunnen God te herstellen. In dit opzicht is hij door velen beschouwd als ene uitdrukkelijke type (= afschaduw) van Jezus Christus; vele overeenkomsten heeft men aangewezen in hun leven en hun handelingen. Nehemia zal altijd aangetekend staan onder de grote mannen van zijne natie om zijne belangeloosheid, zijne menslievendheid en elke deugd, die ene grote ziel kenschetst, ene ziel die in innige gemeenschap met God leeft; hij is een voorbeeld, waardig om nagevolgd te worden door de beste patriotten van elke natie, die onder den hemel is..

Omtrent Nehemia's einde is niets naders bekend; echter weet men, dat hij niet lang na het jaar 408 v. Chr. heeft geleefd. Met dit jaar beginnen na de 49 jaren van kommer en tegenspoed, in welke de muren en straten van Jeruzalem weer gebouwd werden, het lange tijdvak zonder openbaring, de 62 jaarweken, waarvan Daniël in Dan. 9: 25 spreekt, en dat reikt tot op Christus, den Vorst, van 408 vóór tot 26 na Christus. Uit dit tijdvak zijn de zogenaamde Apocriefe boeken, ene benaming, die in hare tegenwoordige betekenis eerst door Hieronymus is ingevoerd. terwijl men daardoor oorspronkelijk verstond geheimschriften, zo als de ketters of dwaalleraars die hadden en geheim hielden, of onechte, ondergeschovene boeken, waarvan men de schrijvers niet kende, en waarvan de inhoud niet met de Bijbelse waarheid overeenstemde. Uit die apocriefe boeken nu, (zo als ze als een aanhangsel achter onzen Statenbijbel geplaatst zijn) (G.), zien wij, wat de Joodse godsdienstigheid na het ophouden van den profetischen geest en na het afsluiten van den Kanon uit de Heilige Schriften op menselijke wijze geleerd heeft: zij zijn, als de beekjes, die hier uit het woord van God zijn uitgestroomd, niet geheel te verachten, integendeel zo menige spreuk daarvan is overgegaan in het praktische leven der kerk, in hare liederen en predikatiën. Aan de andere zijde echter kleven ook aan deze boeken vele dwalingen en schadelijke dingen, om welke reden de Dordtse Synode van het jaar 1618-19 bepaalde, dat zij, om ze te onderscheiden van de Kanonieke boeken, van enen bijzonderen titel en ene voorrede zonden voorzien, als ook met kleinere letters gedrukt en met randaanmerkingen zouden uitgegeven worden, waarin zou worden opgegeven, in welke opzichten zij van de Heilige Schriften afweken. Luther heeft nog de meeste achting voor het eerste boek der Makkabeeën en voor het boek der Wijsheid en dat van Jezus Sirach, maar heeft daarentegen zich sterk verklaard tegen het boek Baruch en het tweede boek der Makkabeeën. Wat betreft de geschiedenis van Israël gedurende het bovengenoemde tijdvak, dat zonder bijzondere openbaring was, verwijzen wij naar de verklaring der laatste twee Hoofdstukken bij Daniël (Hoofdstuk 11 en 12); zij maakt het noodzakelijk, dat het eerste boek der Makkabeeën hier wordt nagelezen, dat wij als ene brug zullen beschouwen, om uit den tijd van het Oude Testament in dien van het Nieuwe Testament over te leiden..

Door alle deze daden heeft Nehemia zich niet alleen verdienstelijk gemaakt, maar heeft Israël in de gunst Gods en onder zijn bestel veel aan hem te danken. Hij was een der groten onder Israël, die zijn leven er aan gewijd heeft, om het goede voor zijn volk te zoeken, die zijn eigen leven aan vele doodsgevaren heeft blootgesteld, opdat Israël zou bloeien en groeien en den Heere God dienen naar Zijne inzettingen en Zijne wetten. Hij heeft zich zelven niet geacht, maar zijn ijver gold de ere van Gods Naam en de heilige bestemming van zijn volk.

INHOUD VAN HET BOEK NEHEMIA.

I. De komst van Nehemia te Jeruzalem; de bevestiging der heilige stad; en het vinden van het geslachtsregister van Zerubbabel's tochtgenoten.

1) Nehem. 1. Nehemia aangezocht ene naar Jeruzalem te komen, en zijn gebed.

2) Nehem. 2: 1-11. Nehemia's vertrek naar Jeruzalem.

- 3) Nehem. 2: 12-20. Zijn onderzoek naar den toestand der muren.
- 4) Nehem. 3. Herstelling der vervallen muren van Jeruzalem.
- 5) Nehem. 4. De tegenstand van Sanballat en zijne bondgenoten gefnuikt.
- 6) Nehem. 5. Nehemia's ijver tegen den woeker.
- 7) Nehem. 6. Nehemia's leven bedreigd, maar bewaard.
- 8) Nehem. 7. geslachtsregister van Zerubbabel's tochtgenoten.

II. Ezra's voorlezing der wet, en de verzegeling van het verbond door het volk.

- 1) Nehem. 8: 1-14. Ezra leest de Wet voor aan het verzamelde volk.
- 2) Nehem. 8: 15-19. Viering van het Loofhuttenfeest.
- 3) Nehem. 9: 1-4. Israël doet belijdenis voor God.
- 4) Nehem. 9: 5-38. Israël's boet- en bedezang.
- 5) Nehem. 10: 1-28. Namen dergenen, die het Verbond verzegelden.
- 6) Nehem. 10: 29-39. Inhoud van het Verbond.

III. Lijsten van Priesters en Levieten; de stadsmuren ingewijd, en ingeslopen misbruiken tegengestaan.

- 1) Nehem. 11. Lijsten van Priesters en Levieten, die in Jeruzalem en Juda woonden.
- 2) Nehem. 12: 1-9. Namen der Priesters en Levieten in de dagen van Zerubbabel.
- 3) Nehem. 12: 10-26. Lijst van Priesters in later dagen.
- 4) Nehem. 12: 27-47. Inwijding der stadsmuren.
- 5) Nehem. 13: 1-6. Tobia in Jeruzalem wonende.
- 6) Nehem. 13: 7-9. Tobia's huisraad verwijderd uit den Tempel.
- 7) Nehem. 13: 10-14. wederinvoering van de tienden.
- 8) Nehem. 13: 15-22. Heiliging van den Sabbat.

9) Nehem. 13: 23-29. Heiliging van het volk en de Priesters.

10) Nehem. 13: 30 en 31. Regeling van den eredienst.

SLOTWOORD

op het Boek Nehemia.

Niet alleen dat dit Boek zijn naam aan Nehemia, den zoon van Hachalja, ontleent, maar deze heeft het ook, onder de leiding des Geestes, geschreven en samengesteld. Niet alleen een groot gedeelte, maar het gehele Boek is door hem opgesteld.

Het behelst zijne geschiedenis in betrekking tot het volk, hetwelk, teruggekeerd uit Babel, nog zoveel ontbrak, wat het noodwendig moest bezitten, om een afgezonderd volk te zijn.

De mening van sommigen, dat Hoofdstuk 8-10 van de hand van Ezra is, is niet te verdedigen, maar geheel te verwerpen, dewijl o.a. in Hoofdstuk 10: 31 in den eersten persoon wordt gesproken, het welk wèl door Nehemia, maar niet door Ezra kon worden geschreven, dewijl wèl de eerste, maar niet de laatste de oorkonde heeft getekend, ja, Ezra deze niet ondertekenen kon, dewijl hij stond als tussen God en het volk.

Nehemia, 13 jaren na Ezra in Jeruzalem komende, beschrijft den toestand, zoals hij dien daar vond, maar ook wat hij, door Gods genade, ten goede voor zijn volk mocht doen.

Onder zijne leiding worden de muren der heilige stad hersteld, door zijne bemoeiingen worden vele misbruiken, die ingeslopen waren, opgeheven, en het mag hem gelukken het volk der beloften niet alleen te beschermen tegen de uitwendige vijanden, maar ook den vijand, die binnen de heilige erve zich gevestigd had, te verdrijven, en aldus ervaren, dat de Heere zich wendde tot het gebed des ellendigen.

En als hij, bij zijn tweede komst in Jeruzalem, ontdekt, dat, gedurende zijne afwezigheid, de oude geest van verzet tegen de ordinantiën Gods zich weer openbaarde, tast hij met voorzichtigheid, maar ook met kracht door, om de ordinantiën Gods te handhaven, en het volk te doen leven naar de instellingen des Heren, zodat hij aan het slot van zijne geschiedenis kon schrijven, dat hij het volk gereinigd had van alle vreemden, van alle vermenging met het heidendom.

In Ezra en Nehemia vinden we terug den geest van Mozes en David, om het volk te leiden in de rechten en inzettingen Gods, en om den dienst van het Heiligdom in alles bevorderlijk te doen zijn tot de ere en heiliging van Godes hoogverheven Naam.

Hiermede sluit dan ook de geschiedenis van het Oude Testament.

Israël is weer uit Babel teruggekeerd.

Israël is weer op eigen erve gesteld.

Israël is weer bevrijd van zijne banden en een afgezonderd volk geworden, en wacht aldus op de komst van Hem, die, afgescheiden van de zondaren, hoger dan de hemelen is geworden.